

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőbizottság elnöke
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kossuth és Andrássy.

Budapest, június 7.

Kökariatidek módjára ez a két ember tartja ma vállain Magyarország sorsát: Kossuth és Andrássy. Az egyik mögött egy nagy, egységes függetlenségi párt. A másik mögött pedig a hatvanhetes tábor. Akármint akar valamelyik a kettő közül, annak nyoma lesz a magyar történelemben, mert mindjárt más-képen színeződik a kibontakozás karakter-rajza. Megeshetik, hogy egy akaratra jutnak, akkor egyelőre nagyjából nem változik a kormányzás mai módja. Megeshetik, hogy külön utakra lépnek s akkor még jósejgátni is korai volna azt, hogy mik következhetnek.

Ezeknek az előrebocsátása kellő megvilágításba helyezi annak az audienciának a fontosságát, melyre holnap Kossuth Ferencz és gróf Andrássy Gyula egymást követve jelennek meg a király dolgozószobájában. Ami a máris elnyúlt válság gyors megoldását illeti, meglehetősen szkeptikusan nézzük az ügyek fejlődését, de nem lehetetlen, hogy ez a kettős kihallgatás döntő lökést fog adni a kibontakozás munkájának. A két magyar államférfiúnak mindenestre az az intenciója, hogy ez megtörténjék. Az odaföntieknek valószínűleg nem sietős a döntés, ők ráér-

nek, sőt nekik a mai parlamenttelen, csöndes, szintelen kormányzás még kellemesebb is. Ha sikerül a válságot elposványosítani, nekik haszon, az ő sorsukat növeli. Először azért, mert az odiosus bank-dátum közeledtével egyre könnyebben lehet a nemzetet a meglévő állapotot föntartó közösbankos kényszerhelyzet elé állítani. Másodszor pedig azért, mert az elnyúlt válságban elerényedő magyar temperamentummal esetleg könnyebb lesz az akármiféle megoldást elfogadtatni s vívmánynak lehet föltüntetni már magában véve azt is, hogy végre ime itt van valamilyen kibontakozás, mely újra konszolidálja az ország kormányzásának rendjét. Az odaföntiek azonban erre ráérnek. Nekik csak akkor lesz sürgős a konszolidált rend megteremtése, ha megint katona kell és adómegszavazás. Ami pedig — hála a koalíciós kormányzat kötelességtudó pontosságának, melylyel az államháztartás szükségleteit ellátta — még messzire van.

Ilyen a mai válság problémája bécsi szemüvegen át nézve. A mi szemüvegünk természetesen éppen az ellenkező oldalt mutatja. Amire ők ráérnek, nekünk sürgős életérdek. Ami nekik kényelmes huzavona, az nekünk kellemetlen kényszerhelyzet, melyből szabadulni vágyunk, mint a víz alá buktatott uszó-

ember. Az utolsó évek amugy is megrázkódtatást hoztak megrázkódtatás után. Nekünk az e fajta bizonytalanságokból elég volt. Ez az ország élni akar, élni, hogy dolgozhasson s megfeszített inakkal siessen boldogabb, előtte járó birodalmak után a kultura és jólét, a nemzeti munka és vagyonosodó gyarapodás országútján. Azt a kevés energiát, melynek kifejtésére a magyar közélet képes, nem akarjuk fölöslegesen elpazarolni meddő válságok leküzdésében, a maihoz hasonló iránytalan tapogatózások sorvasztó hatásának ellensúlyozásában. A számunkra idegsenyvesztő tespedés a mai helyzet s megváltás lesz, ha megnyílik előttünk az ajtó, mely a mai dohos, félhomályos tengődésből újra a napvilágra, friss szabadlevegőre vezet.

A nemzet vezéreinek tehát holnap az lesz az álláspontjuk, hogy megsürgessék a megoldást. Az ő szempontjukból személyes érzésből is kellemetlen a mai szituáció, amidőn kénytelenek viselni az országkormányzás fárasztó terhét, törődését és felelősségét, anélkül, hogy normális kormányzásra hivatott miniszterek volnának. És folytonos bizonytalan átmenetben kell érezniök azt a nyughatatlanságot, melyet utazóember az állomáson érez, ahol nincs hazája, nincs tanyája, de mégis kénytelen megmarad-

Tavaszi vásznak.

Írta: Bárdos Artur.

Páris, május.

Bizonyos, hogy csak nagy erőlködéssel lehetett Párisban a téli szezont meghonosítani. A gazdagok, a könnyen fűtők üvegház-tenyésztése a párisi tél-szezón. Ők tudnak, tudnak a télből is facsarni, meleget, virágot, élet-dekorációt... De Páris, nem a tout Paris, de az egész Paris. — Paris csak tavasszal él, tavasszal lélegzik fel hatalmas, nyújtózó, szenvedelmes ritmusokkal...

A tavaszért van Páris és ami benne van. Ugy öntudatlanul is, a tavaszért van utca és kert: — Páris. Ezeket a kerteket... párisi kerteket noha királyok fáraó-ábrándjai építették — csak a legnagyobb vonalú fantáziák építették őket — mégis, a párisi népnek építették, párisi tavaszra. Tudtam, még mielőtt tudtam volna, hogy a forradalom szíate mindenekelőtt a Tuillériákat nyitotta meg a népnek, mely vért, sok vért követelt és — kerteket. Meg képtárakat, királyi magánképtárakat. (A Luxembourg kerije is, ma foi, megért egy forradalmat.) Az utca pedig, az utca visszakapja lombos nagy fáit és kis melegházi nőit, akiket párnázott autók és lefüggőnyözött rokokó-belsősegek rejtettek előle télen. (Az utca sok színt kap, a kávéházi pálmák és leanderek mögött színesen, bohókásan bukkan fel egy-egy mozgó, gombaformájú, exotikus növény: terebélyes, női kalap, és lám, nő is van alatta, kicsi, törékeny és színes. A tavaszi színek élénkebbek. Erősebb, hangsúlyosabb színeket látunk arezon, szemöldökön, szájon. A tavaszi toilet-

tenek mások a titkai. Itt stílust tudnak; az utca hösnői és statisztái.)

Páris nyáron csinálja a világtörténelmet. A művészet történetéhez — kis híján ezt is itt csinálják száz év óta — tavasszal ír egy-egy fejezetet. Rengeteg vásznat és márványt dob a párisi tavasz a nyilvánosság elé; fejezetet persze, csak igen kevés jelent.

A nagy, hivatalos emporiumok termései a legkevesebb. Minél hosszabb beszédet mond a szépművészetek minisztere, vagy államtitkára a megnyitáskor, annál kisebb művészeti jelentőséget kell tulajdonítani a tárlatnak. A nagy Salon, a Société des artistes français ez ideig kiállítása például főként Páris sportkedvelő közönségére bír jelentőséggel. Csakis valamilyen, sportszervevényben tudom okát lenni e kiállítás látogatottságának. Hat-ezer kép és szobor található a Grand Palais óriási üvegtetője alatt. A fizikai lebonyolításhoz, a kiállítási terem egyszerű végigjárásához sokkal több idő szükséges, mint ameddig mai idegek bármely intenzív művelészetet elbírnak. Szerencsére toloszékek állnak a kevésbé vállalkozó szelleműek rendelkezésére és a kiállítási helyiségben lehet reggelizni és vacsorázni is.

Gyötrelmes intézmény. Erdekesebb kép, üdítő epizód még véletlenül sem akad. A technikai tudás szintje általában magasabb, mint a Műcsarnokban a művészi érték még kevesebb, a hatás — mert a tömeg is nagyobb — még lehangelőbb. A különbség körülbelül csak annyi, hogy itt nem pentelei-molnárook, de legalább is benzurok, akik ki mernek állítani (kétezer benzur...)

A másik nagy Salon, a Société des Beaux-Arts, már arisztokratikusabb alakulat. Valamivel kevesebb kép. Valamivel jobb nivó. A régi nagyok: Lucien Simon, Cottet, Blanche, de la Touche. De nem a régi erőben. Aztán meg... a világ is nagyot fordult azóta...

A Salon des independants, a függetlenek szalonja. Ők nagyon függetlenek, nagyobb részt a művésztől is... Mégis, itt forrtak az utolsó évtizedek legértékesebb forradalmi. És most is, három ezer lehetetlenül rossz kép, lelkes házmesterek és szabók műkedvelései, orosz forradalmárnok valódi koponyákkal keretelt szimbólumai között (itt mindenkinek joga van két képet kiállítani; a francia forradalmak a festésszabadságot is kivívták), mindezek között: harmincz érdekes kép. Vagy csak husz? Mindegy. Elég, ha az egész párisi tavasz husz igéretes vásznat hozott. Erettük érdemes még tízezeret végignézni.

Nagyon divatos most egy retrospektív kiállítás: száz női portré a XVIII-ik századból. Amolyan elegáns jótékonysági ügy, nagy belépődíjakkal és korzóval. Valamiféle tengerészeti ügy javára az angol királynő védmérsége alatt összegyűjtöttek ötven angol és ötven francia portrét. Művészi szempontok nem szerepeltek az összegyűjtésnél; de száz angol és francia tagja volt a szervező bizottságnak, legalább is miniszter vagy báró. Gainsborough, Reynolds gyöngén vannak képviselve, Lawrence nagyon szépen. És akit náluk nem kisebbnek itt ismertem meg: Hoppner. A francziák között túlsok a Greuze és Nettier... Altalánc konkluziókat ez a szeszélyesen összeszedett kiállítás nem enged meg. Igazságtalanok lehetnének.

ni ideig-óráig, addig, amig ebből a farsztó zsidbadságból föl nem riasztja a megváltó jelzoharang.

Abban tehát nincs ok kételkedni, hogy ők ketten félreérthetetlenül és erőlyesen fogják megsürgetni a döntést. Ami persze nem jelenti azt, hogy a döntés meg is történjék. Kérdés, hogy vajjon sikerül-e valamilyen prozocióznak megnyerni a királyt, aki előtt eddig tarka sorozatban vonultak el mindazok a kibontakozási tervek, amelyek alkalmassoknak látszottak arra, hogy a békét megteremtsék idelemm. Eddig a király sorban vétót mondott mindvalamennyire. Vajjon valamelyik tervvel szemben sikerül-e leszerelni az ellenzését, vagy visznek-e a magyar miniszterek olyan prozociózt a trón elé, amelyik még eddig nem szerepelt a megoldási módok között s amelyik meg tudja a békét teremteni odafönn is.

Várjuk meg a holnapot. Ha nem is sok rá a kilátás, megeshetik, hogy egy huszonnégy óra múlva fontos eseményeket kell regisztrálnunk ugyanezen a helyen.

Budapest, június 7.

A váci pótvalasztás. Pestvármegye központi választmánya ma délelőtt Fazekas Agost alispán elnöke alatt tartott ülésén a váci pótvalasztást június hó 18-ára tüzte ki. A pótvalasztás Miltényi Aurél és dr. Preszly Elemér függetlenségi jelöltek között fog lefolyni, akik közül a nemrég lefolyt választás alkalmával tudvalevőleg egyik sem kapta meg az abszolút többséget.

Bizalmatlanság Miksa Imrének. Tordáról írják a Magy. Tud.-nak: Miksa Imre képviselőnek a függetlenségi pártból történt kilépésével a napokban foglalkozott a felvinczi választókerületnek polgársága Aranyosgyéresen egy népgyűlés alkalmával. A népgyűlésen többen javasolták, hogy Miksa Imrének a választókerület fejezze ki bizalmatlanságát. A népgyűlésen utalva arra, hogy Miksa Imre, aki függetlenségi program alapján nyert mandátumot, az országos függetlenségi és 48-as pártot nehéz küz-

Végül: a műkereskedések. Nagyonbbrészt ezekben az apró boutique-okban található a szenzációk, ha vannak. Innen indulnak világáig a rombolók, a forradalmiak, az ujak. Titokzatosak, misztikusak ezek a kis boutique-ok. Mindenkinek mást mutatgatnak itt. Csak ravaszkodással lehet hozzáférni az igazakhoz, a szenzációkhoz. Ezek ugyanis alkalmas időre várnak. Egy cikkre, egy amerikai milliomasra, vagy még jobb esetben az ismeretlen festő szerencsés és véletlen halálára... Ma még száz-kétszáz frankért kaphatók; esetleg huszért is. Ugy lehet, néhány hónap múlva ötezer és tízezer frank lesz az áruk. Hihetetlen diplomáciai műveletek folynak itt. Jósolni lehet a mosolyok rejtelmességéből, melylyel a kereskedő előszedegetti prezumpatív kinevet... De ezek már láttak is szenzációkat. Sokszor: a művészetnek is szenzációit.

Mindezekről részletesen beszámolni, se regszámlát adni, nemesak lehetetlen, de abszolúte érdektelen is volna.

Inkább csak néhány nevet jegyezek fel. Itt vagy amott találkoztam velük. Tíz tárlat, magánygyűjtemény és mondjuk, husz műkereskedés során. Tízezer vagy még több kép között. És emlékszem rájuk. Ha nem is okvetlenül kiemelkedő egyénei, mindegyikre típusai és tényezői a piktura bontakozó új perspektíváinak. Új problémák új emberei.

Picasso. Már ismert név. Sőt. Már a próféták közül való. Matisszal együtt ő a legújabb forradalmi jelző. Persze, nagyonbbrészt idegenek, ifjú németek, amerikaiak, oroszok

delem idején hagyta el, egyhangulag kimondta, hogy Miksa Imrének ezen cselekedeteért bizalmatlanságát fejezi ki

A kormányválság.

Kossuth és Andrássy a királynál. —

Budapest, június 7.

A politikai világban azt hiszik, hogy a kormányválság, amely már hetedik hete tart, végre eljutott delelőpontjára. Kossuth Ferenc és gróf Andrássy Gyula holnap délben közvetlenül egymásután a király elé járulnak és ettől a két kihallgatástól, amelyet esetleg egy közös audiencia is követhet, várják a döntő fordulatot.

Kossuth Ferenc fog elsőnek megjelenni a király előtt és — amint már megirtuk — elő fogja terjeszteni azt a kibontakozási programot, amelynek alapjait a függetlenségi párttal el lehet intézni a válságot. Kossuth Ferencnek ez a kibontakozási terve elsősorban a paktumnak, vagyis a választói reformnak a függetlenségi párt álláspontja szerint való megvalósításán alapul, míg a bankkérdést vagy kívánja megoldani, hogy kétéves provizóriumot enged azzal a kikötéssel, hogy garanciát íván arra, hogy, ha az általános választól job alapján összeülő parlamentben a függetlenségi párt ismét majoritásban lesz, az önálló jegybank fölállítására elé nem támasztanak többé nehézséget. A kétéves provizóriumra a választói reform életbeléptetése miatt van szükség.

Gróf Andrássy Gyula ezután következő audienciáján hir szerint előbb azt fogja ajánlani, hogy a király Kossuth Ferenczel és a függetlenségi párttal intézze el a válságot és csak ha a király ezután is kívánni fogja, hogy terjessze elő, milyen terv alapján oldaná meg ő e krízist, mondja el programtervezetét, amelynek főpontjai a katonai kérdéseknek nemzeti vívmányok alapján való meg-

és — magyarok ajkán. A francia fiatalok más utakon fejlődnek. Azok nem törődnek annyit egymással. Nem pislanának jobbra-balra; nem is igen tisztelnek új bálványokat. A külföldinek az az első érdeklődése idekűm: ki a legeslegújabb, ki van a titkos művészi összeesküvések vegykonyháiban en vogue?... Picassót már magánygyűjteményekben kell keresni. Már Picasso-gyűjtők is vannak. A náluk súlyos amerikaiakkal találkozik az ember... Már ára van a kevesek piacán.

En tudom róla, hogy csak huszonhétéves és tudom, hogy nem próféta. Egyelőre. De érdekes ember, tudomást kell venni róla. Finom, archaisztikus megérzése van. És érzi a lényegét, a rajzban a rajzot; s néha bámulatos intuícióval, az eszközök imponáló egyszerűségével markolja ki a legösszetettebb jelenségekből azt, amire szüksége van. Egyetlen vonalat, mely csak jelez, formát (sőt színt is), de amely mégis, tele van egészsé, tele, az élet imaginációjával. Ezt a quattrocintótól tanulta; és megértéssel nézgetett egyiptomiakat és hindukat is. Csak a rajzait szeretem. A vásznain egy, szinte hihetetlen tévedést konstatálok. Egyiptomi szobrokat (melyek éppen gyökeresen plasztikai fogalmazással gyűrnek le hosszú évezredek) fest fel vászra. Ine, veszedelme az archaisztikusnak, mely végtére is, mintha önálló kifejezésre győngy korokat jellemezne...

Manguin. Matissza emlékeztet, de érdekesebb nála. Azt hiszem, egységesebb, egészségesebb. Legalább is: meggyőzőbb. Nem csupán a hangsúlyozandóra szorítkozik. Egész képet akar adni és megtölti a vásznat, egészen a keretig. Formáltságában van következetesség (mondhatjuk így is: egység). A színeket ő is csak jelzi, de sokkal affirmatívabb Ma-

oldása, a készfizetések fölvétele és külföldi nemzeti vívmányok.

A király tudomásul véve a két pártvezér előterjesztéseit, esetleg meghallgatja még gróf Zichy Aladárt, a néppárt elnökét is, aki ma este szintén Bécsbe érkezett, — holnap azonban dönteni nem fog. Döntés előtt, ennek a hétnek a végén, pénteken, vagy szombaton, ugyanis Wekerle Sándor miniszterelnököt fogadja újból a király s neki fogja tudtára adni elhatározását. Rendesen igen jól informált körökben azt hiszik, hogy a király megfontolva az előterjesztett kibontakozási módokat, amelyek a kívánságának fog kifejezést adni, hogy ezeket a terveket egyeztessék annyira össze, hogy végül is a mostani állapot, vagyis a koalíció maradjon meg. Wekerle Sándort, Kossuth Ferencet és gróf Andrássy Gyulát valószínűleg együttes audiencián fogadja a jövő hét elején, s ezen a koronatanácson a király maga fogja megkísérelni az ellentétek kiegyenlítését, hogy azután ennek megfelelően döntsessen.

Mindezekből pedig azt következtetik a politikai világban, hogy tehát Kossuth és Andrássy holnapi audienciája még nem hozza meg a királyi döntést, hanem csak bevezeti azokat az utolsó tárgyalásokat, amelyek eredményül várják a válság megoldását.

A miniszterek bécsi utja.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma délután 5 óra 15 perczkor induló gyorsvonattal dr. Tormai Géza és dr. Pallay Sándor titkárok kíséretében Bécsbe utazott, ahova este 9 órakor érkezett meg.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter délután 6 óra 50 perczkor utazott el Bécsbe; vele utazott gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter is. Andrássy és Zichy este 11 óra 35 perczkor érkeztek meg Bécsbe. A miniszterek mind a magyar házban szállottak meg. Kossuth Ferenc holnap délelőtt 11 órakor, gróf Andrássy Gyula pedig déli 12 órakor jelenik meg a királynál kihallgatáson.

Nyilván a miniszterek bécsi utjával volt összefüggésben az a tanácskozás, amely ma

tissenél, akinek végső ideálja tulajdonképpen a teljesen üres vászon volna... Le néant.

Chabaud. Huszonhétéves. De merészsége a hat éven aluliaké. Ebben az erejé. Mindent mer. Nem feszélyezik tradíciók. Vagy harmincz képét láttam; a felénél a több a rossz kép, melyen tombol az önmaga ellenőrzetlensége. De néhány csupa oroszlankarom. Eredeti a mostani fiatalok között már csak annálhogy is, hogy nem archaiszták. Mindent mer. Egyetlen feketével és némi kézzel megfest egy esendéletet. És mindent kifejez, a legfinomabb tónus-áryalatokat, azzal a feketével. Szemre ugyan egyáltalában nem nevezhető „finomnak”. Nyers, nagyvonalú, vázlatos. Csak a festői szándékai finoman árnyalatosak. És néha sikerül mindent elmondania. Egy-egy edénye, fazoka, tálja van, melyet lirainak mernék nevezni. Egy-egy házesoportja, melyből egy falut ismerünk meg, — egy világot egy monde particulier-t: egy festő külön világát. Ez sok...

Manzana Pissarro. A nagy Pissarro fia. De művészetbeli apja: Gauguin. Ő is a látomásos, keleti álmok embere. A színeinek csodálatos a mélyége, a fénye. Majdnem gauguini; és egészen más. Mintha valami csodálatos érzéskől faragta a figuráit. Nem nagy egyéniség. De csupa elmélyedés. Intim értékei vannak. Szeretni kell.

Marquet. Már hívei vannak. Nekem nem ad semmit. Tagadja a színt. És nem ad helyébe semmit. Rajzban sem eredeti. Eléggé levegős. Véletlenül husz Gauguin szomszéd-ságában láttam szegényt... És még nevek:

Csak neveket akartam feljegyezni. Sokat kellene beszélni róluk is. És még többet a korról, melynek gyermekei, típusai, tényezői.

dél előtt a kereskedelemügyi minisztériumban folyt. *Kossuth* Ferencet itt felkereste *Wekerle* Sándor miniszterelnök és gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter. A három államférfi hosszú időn át folytatott megbeszélést. A miniszterek tanácskozásának végeztével gróf *Balhyány* Tivadár és *Holló* Lajos, a függetlenségi párt alpolgármesterei keresték fel *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert.

Tisza István az előtérben.

Gróf *Tisza* István politikai szereplésének híre állandóan szárnyal a politikusok között. Eppen ezért nagy érdeklődéssel várják a dunántúli református egyházkerület ünnepi közgyűlését, amelyet *Antal* Gábor püspöknek negyvenéves papi jubileuma alkalmából tartanak Komáromban és amelyen gróf *Tisza* István fogja mondani az ünnepi beszédet. A politikai világban ugyanis ma azt beszélik, hogy ez a beszéd gróf *Tisza* István politikai zászlóbontása lesz, amelyben tömörülésre hívja föl a szabadelvűen gondolkodó hatvanheteseket. Arról is beszéltek, hogy gróf *Tisza* ezután Máramaroszigeten is fog református közgyűlésen beszédet mondani s ott a politikai agitáció világosabb feltüntetése föl is ajánlják neki a jövő választásra a képviselői mandátumot. Ezek a hírek azt mutatják, hogy gróf *Tisza* csakugyan nyomul előre, az a hír pedig, hogy a jövő héten esetleg a királyhoz is kap újabb meghívást, megerősíti azt a híresztelést, hogy a király a kormányalakításba is be akarja venni.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkör hangulatát a tegnapi országos nagygyűlés adta meg, amelyről a nagyszámmal összegyűlt képviselők és vidéki kültagok nagy elismeréssel beszéltek. Hét óra tájban megjelent a pártkörben gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter is, aki ma reggel Eberhardról visszaérkezett Budapestre. A párttagok rögtön körül fogták a minisztert, de *Apponyi* kijelentette, hogy nem nyilatkozhatik a politikai helyzetről. Ő most ügyvivő miniszter csak, s így, amíg a király föl nem menti állásától, nem szólhat. Ez volt az oka annak is, hogy nem ment el a tegnapi nagygyűlésre sem. Később a miniszter gróf *Balhyány* Tivadarral és *Holló* Lajossal tanácskozott hosszabb ideig. A képviselők tovább beszélgetve a helyzetről *Kossuth* Ferenc bécsi útjától várták a válság megoldását. Azt hiszik, hogy *Kossuth* azt fogja kijelenteni, hogy a király vagy elfogadja előterjesztését, vagy pedig nyíltan az abszolutizmus terére lép, s remélik, hogy gróf *Andrássy*, akinek kiváló alkotmányos érzéke iránt nagy véleményvel vannak, szintén ilyen értelemben tesz majd előterjesztést.

Az alkotmánypárt körhelyisége ma este szintén igen látogatott volt. A pártnak nagyok sok képviselő és kültagja fordult meg a klubban és élénk eszmecsere folyt a politikai helyzetről. Hosszabb időt töltöttek a körben *Székely* Kálmán a párt elnöke, dr. *Nagy* Ferenc a párt másodelnöke, *Náday* Lajos a képviselőház alpolgármestere, továbbá *Bolgár* Ferenc államtitkár.

Az alkotmánypárt holnap, kedden rendes heti pártvacsoráját a Városligetben levő Kovács-féle étteremben tartja meg.

A trónörökös újabb cáfolata.

Bécsből jelentik a „*Budapesti Tudósító*”-nak: Budapesti és bécsi lapok az utóbbi időben ismételt közölték állítólag *Ferenc Ferdinánd* trónörökösétől származó nyilatkozatokat a magyar politikai viszonyokról. Jóllehet az e fajta közlések megbízhatatlansága kézenfekvő és emellett szinte fölöslegesnek látszik megegyeztetésük, mégis rá kell mutatni, hogy a trónörökös *Wekerle* Sándor miniszterelnök legutóbbi kihallgatása óta magyar politikust nem fogadott és bizonyára nincs ráutalva arra, hogy véleményét kerülő uton juttassa a kívánt helyen tudomásra. A legutóbb közölt állítólagos nyilatkozatok tisztára koholmányok és meg kell jegyezni, hogy eféle hamis hírek névtelen terjesztői rossz ügy szolgálatába szegődnek.

A függetlenségi nagygyűlés.

A fővárosi függetlenségi és 48-as párt meghívására vasárnap nagygyűlésre jöttek össze a fővárosban a vidéki függetlenségi körök kiküldöttei, hogy egyrészt tüntető módon állást foglaljanak az önálló magyar jegybank mellett, másrészt, hogy az önálló bankért való küzdelemben lankadatlan kitartásra buzdítsák az országos pártot.

A gyűlés résztvevői legnagyobb részét a reggeli vonatokkal érkeztek a fővárosba. Akik már szombaton este megjöttek, azok is kimentek reggel a pályaudvarokra, ahonnan hatalmas menetben vonultak az akkor érkezőkkel együtt a gyűlés színhelyére. A keleti pályaudvarról valamivel kilenc óra után indult el a menet, amelyben mintegy kétezren vettek részt. A Rákóczi-úton és a Nagykörúton át az Oktogon-térre igyekezett, ahol már várt rá az a mintegy ezer főnyi tömeg, amelyet a nyugati pályaudvarra berobogó vonatok hoztak a fővárosba. A két hatalmas csapat csakhamar egybeolvadt és az *Andrássy*-úton, továbbá a *Váci* és *Károly*-körutakon át a középponti városházára vonult. A menet, amely a központi városházának *Károly*-körúti kapuján át jutott a gyűlés színhelyére, már nagy sokaságra talált ott. A városházatezrei bejáró oldalán emelt díszes tribün szorongásig tele volt. Ott gyülekeztek a gyűlés rendezői, az országos függetlenségi párt tagjai, akik tíz órakor kocsi-kon indultak el az országos pártkör Erzsébet-körúti helyiségéből, az országos függetlenségi párt kültagjai, sokan a függetlenségi főispánok közül, az egyetemi ifjúság küldöttei, továbbá a fővárosi sajtó képviselői.

A gyűlés megnyitása előtt az összes jelen voltak hajadonfőt elénekelték a Szózatot. A gyűlést dr. *Platthy* György, a budapesti függetlenségi és 48-as párt elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a gyűlés közönségét, ismertette a tanácskozás célját, aztán így folytatta:

— Bizunk a nemzet erejében, jogában, állhatóságában és bizunk mindenképp abban, hogy most, a huszadik században egy ilyen nagy, életerős, fiatal nemzetet akarata ellenére kormányozni technikai lehetetlenség.

Az elnök ezután kimentette *Kossuth* Ferencet és *Justh* Gyulát és bemutatta *Justh* Gyula üdvözlő táviratát. A távirat szövege ez:

„Az országos függetlenségi és 48-as pártgyűlést igaz szívvel, meleg szeretettel üdvözölöm. Az önálló nemzeti bank érdekében egybesereglett párt-híveinket és vezéreiket tanácskozáisukban az ország áldása kísérelje és kívánom, hogy működésüket fényes siker koronázza.”

A képviselőház elnökének üdvözlését a nagygyűlés riadó éljenzéssel fogadta. A gyűlést egybéként az ország minden részéből számosan üdvözölték. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot küldte:

„A *Kossuth* által jelzett okból én sem jöhetek el. Üdvözlöt. *Apponyi*.”

Sajó Sándor kőbányai lakatosmester terjesztett elő ezután egy határozati javaslatot, melynek három pontja a következő:

1. A népgyűlés föltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az önálló magyar nemzeti bank 1911. január elsejére meglegyen.

2. Rendületlen bizalommal viseltetik az országgyűlési függetlenségi párt iránt, melytől elvárja, hogy megalkuvást nem ismerő energiával fog küzdeni az önálló bank kivívásáért.

3. Köszönetet és elismerést szavaz *Kossuth* Ferencnek s a párt vezértársainak.

Pethő István a következő szónok, bejelentette, hogy az egyetemi ifjúság csatlakozik az önálló bank érdekében megindított mozgalomhoz.

Gróf *Balhyány* Tivadár mondott ezután nagy beszédet. Ő azt hiszi, ugymond, hogy a törvényhozásnak két tényezője, a király és a nemzet meg fogja érteni egymást, ha a dologba nem kotnyeleskedik bele az osztrák. Ez a népgyűlés, mely az ország minden vidékéről egybesereglett, megegyeztetve azt a gyalázkodást és hazugságot, mintha a magyar nemzeti banknak csak egy kis csoport volna a híve. A bankesoport akarata tulajdonképpen Magyarország nagy többségének az akarata. Előbb-utóbb a mi táborunkban kell tömörülnie mindenkinek, ugymond a szónok, mert lehetetlen, hogy magyar emberek bármily jóhiszeműen is, de támogassák Ausztriának magyar gyűlölő törekvéseit.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Holló* Lajos szólalt föl, kijelentve, hogy a népnek lelkesedése támogatást ad a függetlenségi képviselőknek a bankért vívott nagy küzdelemben. A hatvanhetesek a csüggedés és lemondás politikáját követik, mi pedig, mond a szónok, megyünk előre a nemzetet megerősítő uton, az önálló nemzeti bank kiépítésének útján.

Gróf *Teleki* Arvéd a mezőgazdaság érdekeinek szempontjából ajánlotta az önálló bankot. *Nagy* Dezső pedig azt a kívánságot fejezte ki, hogy az országnak vajha ne lenne az uralkodóval összeütközése.

Majd *Hock* János beszélt, szintén az önálló bankról, mely csak eszköz a függetlenségi párt magasabb céljának, a nemzeti függetlenségnek kivívására.

A vidéki pártszervezetek részéről szólaltak föl többben és végül az elnök *Sajó* János határozati javaslatát egyhanguan elfogadottnak jelentette ki.

A Himnusz eléneklése után a gyűlés közönségének nagyrésze a *Ferenc József*-térre vonult *Kossuth* Ferenc lakása elé. *Kossuth* több képviselő kíséretében megjelent a *Gresham*-palota első emeleti erkélyén, ahonnan *Platthy* György üdvözlő szavaira a következő beszéddel válaszolt:

— Tisztelt barátaim! Köszönöm az önök megjelenését, amelyet szeretetük és bizalmuk jelének tekintek. (Hosszantartó éljenzés és taps. Fölkialítások: Éljen *Kossuth*.) Hálás vagyok e szeretetért, mivel a szeretet hatalmas csodákat művel és számítok e bizalomra, mert lellem azt sugallja, hogy megérdemeltem. (Lelkes éljenzés és taps.) Kísérjen is bizalmuk mindvégig nehéz földadataim teljesítésében (Zajos fölkialítások: Ott leszünk valamennyien!), mert az igaz uton járók és a nemzet igaz ügyéért fáradozom. (Éljenzés és taps.) Ez az ut, amely előttem és nemzetem előtt áll, nehéz: haladjunk rajta magyaros elszántsággal, de egyuttal kerülve az elbizakodást. (Hosszantartó éljenzés és taps.) A helyzetről és nehézségeiről nem nyilatkozhatom. Mint tudják, lemondott miniszter vagyok. S azért mondtam le, mert az önálló nemzeti bank híve vagyok. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.) Ez idő szerint azonban még ügyvivő miniszter vagyok és ebben az állásban a helyzetről és programmról nem nyilatkozhatom. (Fölkialítások: Tudjuk! Nem is kívánjuk!) Nekem most más a feladatam és más a kötelességem: ezt kell teljesítenem hazafiságom egész hevével és ennek teljesítésénél erőt fogok meríteni az önök szeretetéből és bizalmából. (Fölkialítások: Adjon hozzá az Isten zavartalan egészséget!) E kötelesség teljesítésének lehetősége kizár most minden nyilatkozattételt, de akinek élete nyitott könyv, annak talán nincs is szüksége nyilatkozásra. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.) Elégjenek meg ezzel és csak arra kérem önöket, tartsák meg szeretetüket, tartsák meg bizalmukat, mert ezeknek ereje pótolja fogyatkozásaimat és képessé tesz arra, hogy hűségesen szolgálhassam azt a két érdeket, amely hitem szerint egybeforr: a magyar haza s az alkotmányos magyar király érdekét. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Legyen Isten velünk és édes hazánkkal!

Kossuth Ferencnek nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után a jelen voltak elénekelték a Himnusz, majd a legnagyobb rendben széjjeloszoltak.

Csanádmegye törvényhatóságának mai rendes évnegyedes gyűlésén *Náday* Tamás főispán elnökölt. A gyűlést megelőzőleg a megyei függetlenségi párt gyűlést tartott, amelyen *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke is megjelent, s nagy lelkesedéssel üdvözölte. Dr. *Dósa* Sámuel meleghangú beszédben üdvözölte *Justh*ot, aki a következőképp válaszolt:

— Szívem egész melegével köszönöm a szeretnyilvánulások megható jeleit. Fontos momentum előtt áll nemzetünk, csak arra kérem önöket, tartsanak ki szilárdan a függetlenségi párt programja, a gazdasági különválás és önálló bank mellett.

Justh szavait lelkes éljenzés követte. Ezután következett a megyegyűlés, amelyen dr. *Kiss* Pál indítványozta, hogy a törvényhatóság irjon fel a képviselőházhoz és a kormányhoz az önálló jegybanknak 1911-ben való felállítására érdekében. Az indítványt a megyebizottság egyhangú lelkesedéssel fogadta el. A bizottság elhatározta továbbá, hogy *Kossuth* minisztert és gróf *Balhyány* üdvözölik. A megyegyűlés az aradi vészthely megváltására 100 koronát szavazott meg.

A *sepsiszentgyörgyi* függetlenségi és 48-as párt *Nagy* Ferenc elnöklésével népgyűlést tartott, melyen dr. *Zentai* Leó szerkesztő határozati javaslatot terjesztett elő. Ebben kimondja a párt, hogy az önálló banknak 1911. január 1-re való felállítását határozottan követeli, csatlakozik az országos függetlenségi párt álláspontjához, elítéli a

67-es pártot és a 67-es sajtó taktikáját, melylyel ellentétet tamasztanak a király és a nemzet között. A határozati javaslatot dr. Bene István orsz. képviselő szövegezté, aki kijelentette, hogy inkább ellentállásba kész menni, semhogy az önálló bankról lemondjon. Végül Endre tanár szintén elfogadja a határozati javaslatot és a párt szervezését sürgeti. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. A négyülésből Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, Juszt Gyulát, a képviselőház elnökét, Holló Lajost és gróf Batthyány Tivadart, a függetlenségi párt alelnökeit táviratokban üdvözlötték.

A szocialisták és az önálló bank.

A függetlenségi nagygyűléssel egyidőben a szocialdemokrata párt a Városligetben, az Aréna előtt lévő téren rendezett négyülést, melyen kimondta, hogy bár hívei Magyarország állami és gazdasági függetlenségének, az önálló bank érdekében folytatott mozgalmat, mint időszerűtlen, helytelenítik. A gyűlés szónoka Tarcai Lajos volt, aki követelte az általános választói jog mielőbbi megvalósítását. Elfogadják azt Ausztria kezéből is. Tescársz Károly terjesztette elő ezután határozati javaslatát, amelyben felszólítja a pártokat, hogy minden más kérdés félreterelésével, első sorban az általános, titkos és egyenlő választói jogot valószínűsítik meg. A határozati javaslat azt is konstatálja, hogy a szocialdemokrata párt programjában az ország függetlenségét is követeli, ehhez tartozik az önálló bank is, de a függetlenségi párt mostani mozgalmát nem tartja célhozvezetőnek s időszerűnek. — Az újjászervezett szocialdemokrata-párt vasárnap az ország több helyén tartott négyülést az új földosztályozás és az önálló bank napirenddel. Lepsényben 21 dunántúli község képviselőjében 104 gazda vett részt a gyűlésen, amelyre Budapestről a pártvezetőség Farkas Ferenczet küldte ki. Abádszalókon Jásznagykunszolnokmegye községeinek részvételével volt négyülés, amelyen dr. Tarján Mihály beszélt. Csánytelek és Tömörkény községekben Mezői Vilmos országgyűlési képviselő intézett beszédet a négyülés közönségéhez. A gyűléseken határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondták, hogy az ország gazdasági újjászülése szempontjából szükségesnek tartják az önálló nemzeti bankot. De tudatában vannak annak, hogy a mai osztrálpártnak, amely mögött nincs a nép egyeteme, nem rendelkezik azzal az erővel, hogy a bécsi hatalmaktól ezt kicsikarja. Éppen ezért első sorban, — még oly időben, hogy az új igaz néppártnak dönthessen az önálló bank kérdésében, — megalkotandónak tartják az általános, egyenlő és titkos szavazati jogot s hogy ez a végzél elérhető legyen, követelik, hogy az Andrássy-féle választójog a titkosság és egyenlőség alapján átforgalmazva azonnal a képviselőház által letárgyalassék.

Budapest, június 7.

Egy horvát államférfi Lueger nyilatkozatairól. Lueger bécsi polgármester a horvátokhoz egy hírlapi interjú alkalmán intézett felhívásáról egy horvát politikus következőleg nyilatkozott:

— Luegerék a mostani horvátországi helyzetet akarják felhasználni, hogy a horvátokat a maguk érdekében a magyarság ellen uszítsák. Lueger azt izeni a horvátoknak, hogy a trialismus a horvát probléma megoldását jelenti és hogy ő és pártja ezért lelkesednek. Lueger csalódik. A horvátok nem epekednek a trialismus után. Minden horvát tudja, hogy a trialismus megvalósítása esetén a mai Horvátország és ebben fővárosa, Zágráb elveszítene azt a pozíciót, melyet ma a horvát kulturális és gazdasági életben a Magyarországgal való viszony folytán bír. De Lueger ezen nyilatkozatában sem őszinte. Maga is azt mondja, hogy az osztrákok mindig hálátlanok voltak a horvátokkal szemben, — igaz, de ezt a horvátok sem felejtették el. A horvátok nem is fognak újból felülni az osztrákok csábításainak, csak hogy nem lehet tagadni, hogy Horvátországban még igen nagy a naiv emberek száma, akiknek hizeleg az osztrákok közelsége. De ha a horvát-magyar konfliktust egyhamar meg nem szüntetik, tartani kell tőle, hogy lehetetlen lesz megértetni a néppel, hogy nem Ausztria, hanem Magyarország oldalán találhatja meg boldogulását.

Az osztrák válság.

Budapest, június 7.

(Saját tudósítónktól.) A mai nap olyan forma volt, mint amilyen a nagy zivatarokat szokta megelőzni. Agitálás, lázas futkosás, rábeszélések és a pártok tanácskozásai domináltak a helyzetet. Tele van a levegő vihart hozó telítettséggel, a kormány bukása vagy maradványa dol el a képviselőház holnapi ülésén. A kormánypárt emberfölötti küzdelemmel erőlködik azon, hogy a kabinetnek a holnapi ülésen megszerezze a majoritást, de hogy ez sikerülni fog-e, az most még kétséges. A kormány egyelőre úgy mutatkozik, mintha teljesen biztonságban érezné magát: a pártok konferenciáin nem mutatkozik, a házban sem jelent meg ma a kabinet egyik tagja sem, szóval teljesen elzárkóznak a nagy küzdelem elől.

Annál jobban dolgozik azonban a kormánypárt. A képviselőház folyosóin a kormánypárti képviselők mindenáron rá akarták beszélni a szlávokat, hogy a holnapi ülésen a Glomblinski-indítványra, tehát a kormány mellett szavazzanak. Mindenfelé nagy agitálás, rábeszélés folyik, sőt — mint minden ilyen esetben, ahol kétséges a pártok számaránya — fölütötte fejét a paktum is. Arról van szó ugyanis, hogy a többség és az ellenzék között rezolúció jöjjön létre, amely lényegileg megegyeznék a Sustersic-féle határozati javaslat harmadik pontjával. Ez az eszme kormánypárti oldalról merült fel, ami mindenestre amellel bizonyít, hogy a majoritás nem érzi magát valami nagyon erősnek. Az ellenzék részéről egyelőre meglehetősen határozottsággal utasították vissza a rezolúció ideáját, míg beavatott kormánykörökben nem tartják kizártnak, hogy a megegyezés a pártok között létrejön.

Ebből az egész kavardásból mindjobban kidomborodik az a kép, hogy a pártok között erőpróba ez az egész bank-ügy. A boszniai bank ügye a legkevésbé fekszik a szívén a pártoknak. Ugy hatott a Sustersic-féle javaslat, amely a vihart fölkaparta, mint valami tüzesóva, amelyet beledobtak a robbanó anyagok közé. A forrongás kitört, a feszültség kiélesedett és kipattant hirtelen a kormányválság. A nagy kavardásban pedig elikkadt a boszniai agrárbank dolga. Mert ki törődik itt ma az agrárbankkal, Boszniával. A fontos, hogy a magyarok kapjanak egy-egy vágást és hogy a pártok valamelyike diadalra jusson.

A lengyel néppárt, amely a multkorai ülésen távolmaradásával tüntetett és amely ezáltal a kormány leszavaztatását előmozdította, ma folytatja a frondörködést. Ugy látszik, érzik, hogy a kormány megszorult és ezt a helyzetet most a végsőkig ki akarják használni. A lengyel klub — amint már tegnapi tudósításunkban jeleztük — minden befolyását elvesztette a lengyel néppártra. A lengyel néppárt szembe helyezkedett a kormányval, amennyiben egyáltalában nem szavazott, most pedig mindig nyiltabban és nyiltabban megy át az ellenzékbe. Már suttogják, hogy a párt a holnapi ülésen is tartózkodni fog a szavazástól, sőt beszélnek azt is, hogy a párt tagjai egyenesen a kormány ellen fognak szavazni. Ezt ugyan nem tartjuk valószínűnek, de viszont nem tartjuk túlságosan komolynak a lengyel néppárt kitérő kijelentéseit. A lengyelek kijelentették ugyanis többek között, hogy ők szabad kezét biztosítanak maguknak, befolyásolni nem engedik magukat és Bilinski pénzügyminiszter ellen nem személyi okokból harsognak, hanem elvi ellentét ferog fent közöttük. Szerintük a pénzügyminiszter szlávellenes politikát üz, ami nem felel meg az ő politikai fölfogásuknak. Viszont kijelentik azt is, hogy nem esatlakoznak a szláv unióhoz.

Ez a kijelentés nagyon megérthető és világos. Aki akar, sokat ki tud olvasni belőle. A lengyelek megmaradnak a kormányt támogató pártok kötelekében, de Bilinski fejét követelik és egyeb politikai engedményeket akarnak kikényszeríteni a kormánytól. Ha

ezt nem kapják meg, nyiltan ellenzékbe mennek.

A szlávok meglehetősen komoran itélik meg a helyzetet és nem osztják azt a békés fölfogást, amelyet tegnap a németek végrehajtóbizottsági ülésén dr. Chiari, a bizottság elnöke, hangoztatott. Dr. Chiari azt mondta, hogy csak akkor lehet nyugodt fejlődést és munkát biztosítani a parlamentben, ha a németek és a szlávok békésen egymás mellett működnek. Ez a nyilt célzás és békéltető hangú kijelentés cseh oldalról nem részesült a remélt honorálásban. A prágai „Unión“ például nyiltan megmondja, hogy ettől az együttműködéstől nem vár sokat, mert ha már az olyan külpolitikai kérdésekben is, mint a boszniai agrárbank ügye, fölhomlott az egyetértés, akkor mi lesz az olyan kérdéseknél, melyek mind a két nemzetet a legközelebről érintik? A szlávok a legerősebb harsza határozta el magukat, ami nagyon kétségesre teszi a holnapi szavazás eredményét.

Érdekes kijelentést kolportáltak a mai nap folyamán, amelyet az uralkodó állítólag Hormuzaki bárónak tett. Az uralkodó eszerint azt mondta volna, hogy sikerülni fog a nehézségeket eloszlatni és a parlament tovább folytathatja munkáját. Ebből a kijelentésből azt a következtetést vonják le, hogy a parlamentet nem fogják föloszlatni.

Annyi bizonyos, hogy mindenfelé lázas izgatottsággal néznek a képviselőház holnapi ülése elébe, amelyen a döntő mérkőzés lesz. Minden azon fordul meg, vajjon a lengyel néppárt feladja-e frondör taktikáját, avagy a kormány ellen fog szavazni. Ma délután és este a pártok vezetői újból keresték az érintkezést a lengyel néppártnal, de eredményre még nem vezettek a tárgyalások. A lengyel néppárt egyszer csak azzal fenyegetőzik, hogy amennyiben a kormány nem vet számot nemzeti követeléseikkel, a holnapi szavazástól a párt tagjai nem maradnak távol, hanem az ellenzékkel fognak szavazni s ebben az esetben a kabinet kisebbségben marad.

A kormány különben a holnapi szavazáson 3—15 szavazattöbbségre számít, de már most kijelenti azt is a miniszterelnök, hogy nem vonja le a konzekvenciákat akkor sem, ha a kabinet kisebbségben marad. A dalmát képviselők, akiket Bienert mímiszterelnök azzal fenyegetett meg, hogy a költségvetésből törülni fog több olyan tételt, amelyek Dalmáciában való beruházásokra szolgáltak volna, makacsul megmaradnak szándékuk mellett és holnap a kormány ellen fognak szavazni. Késő este a lengyel néppárt és a szláv unio vezeteli tanácskozásra gyűltek össze, de megállapodásra nem jutottak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Nagyváradra ma érkezett le a belügyminiszter leirata a vármegyéhez, melylyel az 1909. évi költségvetés legfőbb tételeit törülte vagy redukálta. Többek közt törülte a miniszter az új árvaszéki ülnöki állásra praeliminált 2496 koronát, új főszolgabírói fizetésre előirányzott 4800 koronát, az 58.589 koronára felvett pótdából 20.492 koronát törülte, a főszolgabírói javadalmazásra előirányzott tételeket leszállította, valamint redukálta az összes fűtési és világítási költségeket, valamint az utiátalányt is.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, amelyen Varjassy tanfelügyelő bejelentette, hogy Aradmegye sok iskolájában a nemzeti címert nem az iskolaépületen, hanem az udvarban és konyhákban helyezik el. A bizottság szigorú megtorlásra utasította a főszolgabírót.

Pozsony város mai közgyűlése elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez a Pozsony—Bpest vasúti vonalán tervezett menetdíj felemelése ellen. Végül a közgyűlés 300 koronát szavazott meg az aradi vesztőhely megváltására.

Kassa város Münszter Tivadar nyugalmazott polgármester elhunytá alkalmából rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Eder Odón polgármester meghatásu beszédben méltatta az elhunyt nagy érdemeit. A közgyűlés Münszter érdemeit jegyző-

könyvileg megörökítette, majd elhatározta, hogy megfesteti az elhunyt polgármester arcképét a közgyűlési terem számára. Ez alkalommal a kassai Kazinczy-Kör, melynek az elhunyt elnöke volt, választmányi ülést tartott, amelyen az elhunyt elnök emlékének áldoztak és érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítették.

Glosszák.

Sok nagyon érdekes karaktersajátossága van ennek a mostani válságnak. A legszembeötlőbb például mindjárt az, hogy sem künt az országban, sem a nemzet közhangulatában sem pedig magában a parlamentben nincs eredete.

Mert, hogy állhat elő alkotmányos országban parlamenti válság?

Ugy, hogy a nemzet akarata által a parlamentbe beküldött governmentális többség bizalma valamely kérdésben meginog a kormány iránt. Ha a parlamenti többség a kormány ellen bizalmatlansági votumot hoz, ha a kormány valamely propozícióját leszavazza, ha nem járul hozzá a munkaprogrammjához, szóval akkor, ha a parlamenti többség együttműködésére a kormány többé föltétlenül nem számíthat.

Ilyen esetben, igazi alkotmányossággal bíró országban a kormány beadja lemondását; és az ilyen lemondást, igazi alkotmányossággal bíró országban az államfő föltétlenül el is fogadja, hogy a lemondott kormány helyébe, a többség vezérpolitikusainak meghallgatása után, olyan kormányt adjon a parlamentnek, amely a többség teljes bizalmát bírja.

Ezt nevezik egy parlamenti válság alkotmányos elintézésének, s az így kinevezett kormányt, parlamentáris kormánynak. Mindig hangsúlyozom, hogy igazi alkotmányossággal bíró országról beszélünk.

Nálunk azonban nincsen és nem is volt soha igazi alkotmányosság, ennél fogva volt rá elég eset, hogy a kinevezett kormánynak a parlamentben nem volt többségi pártja, vagyis parlamenten kívüli kormányok voltak.

Ahol ez lehetséges, ott lehet a parlamenti válságnak egy másik eredő oka is. Az államfő bizalmának a megingása.

Igazi alkotmányossággal bíró országban ez az eshetőség be sem állhat, mert az államfő egyéni bizalma, szimpatiaja, vagy antipatiaja nem kormányzati tényező. Az államfő ott csak szankcióját adja a parlamenti többségi akaratban megnyilvánuló népakaratnak.

A népakaratot azonban a parlamenti többség által képviselt politika csak olyan országban fűdi, ahol a választási törvény ezt az akaratot érvényesítéshez engedí. Az egyenlő, általános, titkos és községenként való választáson kívül pedig ilyen garanciált módját a népakarat megnyilvánulásának nem tudom és azt hiszem, nincs is.

Nálunk ez idő szerint olyan pregnánsan, olyan kifejezetten osztályparlament van, hogy igazán csoda lenne, ha ezzel szemben a korona nem érvényesítette volna a maga külön egyéni akaratát. Ennek a parlamentnek soha a nemzet nagy zömében erőssége nem volt, akaratának tehát soha nem is lehetett olyan imponáló sulya és határozottsága, amely a korona viselőjében föltétlenül respektust keltett volna, ha csak nem akart az egész nemzet erejével összeütközésbe jutni.

Az uralkodó hamar rájött, hogy ezt a parlamentet a saját gusztusa és akarata szerint lehet megcsinálni, csak rátermett, ügyes adminisztrátorok kellenek, akik a feladatnak megfelelően, s akik lojalitásban megbízhatók.

Adminisztrátorokból tellett mindig elég, s a magyar parlament mindig jóképű volt. Így szélesült ki, így növekedett meg nálunk a korona jogköre, rövid évtizedek alatt majdnem a teljhatalomig, a cezári akaratig. Így vált szépen jogszokássá az az abszurd, az alkotmányosság alapelveivel és lényegével teljesen ellentétes kormányzati abuzus, hogy minden a parlament elé kerülő törvényjavaslathoz előzetes placetum regium kell, különben a parlament elé sem kerülhet. Ezzel pedig teljesen illuziórússá van téve a parlament kezdeményezési joga.

Nálunk időtlen időig felülről buktak a kabinetek. Amikor az uralkodói kegy egy szeszélyes pillanatban elfordult az udvari funkcionáriustól, akit mi itthon naiv öncsalással miniszterelnökek nevezünk.

Hogy azonban éreztük ennek a parlamentáris és államjogi hazugságnak a lealázó voltát, azt markánsan bizonyította az a fölcsapó pokoli öröm és dagadó büszkeség, amikor az aktív miniszterelnökök a parlament nyílt ülésben, legelőször leszavazta.

Nagy dolog volt ez. Olyan nagy dolog, hogy ez az ország, amely a korrumpált udvarszolgálat hosszú és sivár ideje alatt meg se kísérelte akaratának érvényesítését, amint föltételezt rá, hogy mégis lehet, egy mozdulattal egyszerre elseperje a rozszant kalodát és hirtelen csinált magának egy parlamentet a maga akaratából.

Sajnos nagyon is hirtelen csinálta ahhoz, hogy jól választhasson. Vagyis inkább, hogy megválogathasson.

Van Budapestnek egy új városnegyede, úgy hívják, hogy: Csikágó. A kalandor parvenüje Budapest fejlődésének. Azért nevezik el a nagy amerikai husváros nevére, mert éppen úgy támadt, mint az a szédületes városmonstrum. Vakmerő teleküzérek kiépítettek két vakolatlan kártyaházat a város melletti sivatagba, s mire az utolsó kanál maltert odacsapták az utolsó téglá fenekére, utcaik álltak a két nyomorúságtanyája körül és kész paloták. Ugy lett város a sivatag helyén, hogy észre se vették, mikor lett meg.

Hát ilyen Csikágó-parlament ez a mi mostani parlamentünk. A parvenüisége és a kalandor volta rá van bélyegezve a homlokára. Olyan mohó éhségű, olyan elszánt, mint Pizarró Ferdinánd népe és olyan parvenü göggel és olyan parvenü tudatlansággal teljes, mint... mint... hát mint egy parvenü. Egy slepp ez, amelyet a függetlenségi eszme Kolumbusz Kristófjai magukkal rántottak.

A jellege tehát, vagy jobban mondva a jelleme ennek a parlamentnek az — üzlet; — beleértve ebbe a fogalomba azt az üzleti formát is, amikor a szerencse szabad vadászai a nyílt országuton foglalnak vadászterületet.

Ettől a parlamenttől várt mindent a nagyszerű dokumentációval ébredő nemzet. Hát igaz, hogy ez a csikágó-parlament mindenre képes is volt, de nem az ellenőrzésre. Hiszen neki magának is kényelmetlen volt az ellenőrzés. Nem harag az a kutya, amelyik kőzre les.

Ez a parlament tehát nem volt alkalmas arra, hogy többségi állásfoglalással kormánykrisist csináljon. Hiszen fix fizetésért se ment volna ellenzékbe senki. Nekik olvasatlan kellett minden, ami kapható. Ez a parlament még arra se volt kíváncsi, hogy micsoda alapon lett ő; és mi ezé. Hiszen még ma sem tudjuk voltaképpen, hogy volt-e paktum a király és a koalíció kormánya között. És ha volt, mi volt.

Hát ha nem futták mire vállalkozott a kormány, tudhatták-e, hogy mikor lép túl a föltételeket, vagy mikor tér el azoktól?

Nem. Nem is akarták tudni, mert ők nem akartak semmiért megharagudni — évés közben. Bent a Házban tehát nem lehet alapja ennek a válságnak. Az a pár elégedetlen, aki leszorult még, akik eredetileg fantasztikumok után indultak és nem üzletekre jöttek, az pár ember, nem tud krisist csinálni jelszavak nélkül. Mert a jelszavakat is mind emezek raktározták el maguknak üzleti befektetésül.

Odakint az országban sem lehet alapja ennek a válságnak, mert hiszen jme, vasárnap itt volt az ország és elénekelte a régi zsoltárt:

— Te benned biztunk eleitől fogva...

Tehát sem az ország, sem a parlament nem idézte fel a válságot. A válság csak van; de úgy látszik, mintha a bankkérdés volna a tályog, amely a lázt és a komplikációt okozza.

Én tudok egy államférfiut, aki ezt a tályogot a két ujjával ki tudná nyomni, mint egy mitesszert s a beteg helyzet azt se mondaná, hogy jaj, — ellenben egyszeribe egészséges lenne.

Miért van hát ez a válság és honnan van? A jóindulatu banktályogon kívül mi

van itt lappangó kóranyag? Olyan, amely ki nem fakasztható?

Azt hiszem, a baj igen magasan székel.

Olyan furcsa dolog látni haragosokat, akik nem is haraguznak egymásra. A demissionált kormány tagjai szinte ragyogó arccal kínálják egymásnak az előnyt:

— Vegyétek ti át a hatalmat, majd mi segítünk nektek!

— Nem. Vegyétek ti át és majd mi segítünk.

Valaki azonban egyik félnek sem adja oda; ellenben odaát a Lajtán túl, az édes fattyu játszik a törvényes árvák kis játékaival...

Azt hiszem én, a bankkérdés is ráérne még a megoldással, a katonai kérdésekbe sem halnánk bele még vagy két kis esztendőig. Külön vámterület nélkül is csak eladogathatnánk még valahogy a nyolczvanegy kilós tiszavidéki búzát, a bánási aczélost is, de jó volna minden nagykoru magyar polgár egyenlő és általános, titkos szavazatával egy olyan parlamentet összeválogatni, amely ki merné mondani mindjárt a legelső tanácskozásán, hogy:

— A felségjogok pediglen revidéálandók és a szentesítés háromszori megtagadása esetén, szentesítés nélkül válják törvény a nép akaratából...

(—vay.)

KÜLFÖLD.

Európa fegyverkezik. Londonban a brit sajtóértekezlet tiszteletére tegnap banket volt Londonban, melyen lord Rosebery beszédet mondott a sajtó jelentőségéről. A delegátusoknak legközelebb Spitheadban teendő látogatásáról szólva, azt mondta, hogy ott olyasmit fognak látni, ami eddig példátlan, egy hatalmas, de még mindig elégtelen flottát. Azt hiszi, hogy a flottának nem háborus, hanem békés lesz a feladata. Tudunk és fogunk ilyen típusu hajókat építeni mindaddig, amíg egy fillérünk lesz a költségekre és egy matrónk a legénységhez. Kérte a küldötteket, vigyék hírét annak, hogy egész Európa fegyverben áll és óriási nyomást gyakorol e kis szigetre. Mióta emlékezni tud, még nem volt ily helyzet Európában: ily békés némely irányban és ily fenyegető más irányokban, ámbátor egyetlen oly kérdés sincs, mely rendszerint háborura vezet, de a fenyegető hadikészülődések, melyekre a világtörténelemben még nincs példa, igen veszedelmes előjel. Bizik abban, hogy a brit hatalom más hatalmak bármínő kapcsolatával szemben helyt tud állani, de aggodalommal nézi a gyorsan fejlődő flottákat. A végeredmény tekintetében szeretné tudni, vajjon nem-e fog ez Európában barbarizmust létrehozni. Angliának mindig arra kell gondolnia, hogy önmagát megmentse. Ha azonban kimerülne, a gyarmatokban bírja támasztát.

Londonból jelentik: Négy Dreadnought-hajó ágyú- és ágyuszerelvényei, amelyeknek építésére a külföldi hajóépítések folytán szükség van, most készülnek. Ha eljön a hajók vízrebocsátásának ideje, ugyanoly haladást fognak jelenteni az első Dreadnought-tal szemben, mint ez az előtte készült hajókhoz képest.

Az orosz birodalmi tanács megszavazta a дума által elvetett négy sorhajó költségeit. Az állami hajógyárak óriási előkészületeket tesznek a négy Dreadnought-típusu új páncéloshajónak pár nap múlva megkezdődő építésére. A birodalmi tanács tegnapi ülésében megszavazta a szükséges hitelt, amit a дума megtagadott. A дума és a birodalmi tanács közti egyenetlenség eloszlására tegnap mindkét ház vegyes bizottságot választott. A hadügyminiszternek a pénzügyi bizottság 80 millió rubel rendkívüli hitelt szavazott meg.

Az „Echo de Paris” jelenti, hogy a francia felsőbb tengerészeti tanács ma Fallières elnöklésével záróülést tart, melyen teljes egészében magáévá teszi az előterjesztett programot. E program szerint Franciaországnak 1919-ben 45 páncélos liárdnyi költségét 10 évre osztják fel.

A császár és a német császár találkozása. Berlinből jelentik: Nem lehetetlen, hogy a császár külföldi utazásáról visszatérve, másodszer is találkozni fog Vilmos császárral, még pedig a császár kívánja a látogatást viszonyozni valamely német kikötőben.

A Temps Vilmos császárnak Miklós csázárral való találkozása ügyében a következőket írja:

Daczára azoknak a kellemetlen szolgálataknak, amelyeket Németország a keleti válság folyamán Oroszországra való tekintettel teljesített Ausztria-Magyarország javára, Oroszország nem eselkedne helyesen, ha azt a látszatot keltené, hogy még mindig haragot táplál Németország irányában. Épp ezért természetes, hogy amidőn Miklós császár a német vizekre jön, a német császárral találkozik. Épp az ellenkezője kellett volna csodálkozást. Teljesen indokolatlan azon feltevés, hogy ezen összejövetel a hatalmi csoportosulások mai képén bármily változást eszközölné. Európai politikai tevékenységének nem lehet az a célja, hogy a fennálló politikai csoportosulásokat szétrobantsa vagy gyengítse. A két csoportosulás alkata olyan, hogy elegendő az egyensúly fenntartására. Ezen egyensúly minden tekintetben állandó volna, ha a hármast entente nagyobb gondossággal viseltetnék katonai ereje iránt. A békét azonban mi sem biztosíthatná jobban, mint amennyire azt most a hatalmak mai kötelezettségei biztosítják. Azt óhajtánók, hogy államfők találkozására és a nemzetközi politikai élet egyéb eseményei ne adnának a jövőben merész feltevésekre okot. Vilmos császár találkozhat a császárral anélkül, hogy ebben bárki az orosz-francia szövetség veszélyeztetését látná. Edvárd király pedig meglátogathatja az olasz uralkodót a hármasszövetség minden veszélye nélkül. Igen jó volna, ha végül az egész világot áthatná ez a meggyőződés.

A „Giornale d'Italia” császártalálkozásáról cikkezve, azt hangsúlyozza, hogy Vilmos császár és a császár találkozása a hatalmak új csoportosulását vezeti be. Az angol-francia-orosz szövetség lejártá magát és Oroszország nyilván kész a hármasszövetséghez közeledni. Berlin lett újból a világpolitika középpontja Európában.

A krétai kérdés. Törökország a legnagyobb csendben fegyverkezik s hadseregét és flottáját hadilábra állítja, hogy amikor a hatalmak csapatai Kréta szigetét kiürítik, minden eshetőségre el legyen készülve. Hír szerint már egészen kész a Görögország ellen való haditeret.

Konstantinápolyból írják: Görög oldalról pufatolóztak, hogy mi igaz a Krétába irányuló csapatzállományok híréből. Török részről azt válaszolták, hogy ilyen szándék fennáll, de csak úgy küldenek csapatokat, ha a Krétában lévő mohamedánokat megtámadják. A Sztambul című lap Krétára vonatkozó interjú közlő a nagyvezérről, aki nem hiszi, hogy Görögország Krétát annak táján kívánja. Törökország nem fogja megengedni, hogy integritását megsértse. Törökország a múlt év óta békeszeretetének számos jelét adta. Most sem tesz egyebet, midőn a hatalmakkal a krétai kérdés legkedvezőbb megoldását keresi. Törökország nem fogja megváltoztatni Kréta kormányformáját és autonómiáját, de visszaköveteli felségjogait és ellenőrzési jogait.

Szerbek Nikita ellen. Belgrádban nagy izgatottsággal tárgyalják politikai körökben Mészáros osztrák képviselőnek leplezéseit arról a szerepről, amelyet Nikita fejedelem a zágrábi hazaárulás pörben játszott. A Slovenski Jug, amelynek sok egyetemi tanár és volt miniszter tagja van, éles támadások után elhatározta, hogy nyilván felszólítja a montenegrói fejedelmet, jelentse ki, mi igaz abból, hogy ő a zágrábi pör tárgyalásának megkezdése előtt kihallgatáson fogadta Naszities ismert agitátort s úgy az osztrák, mint a magyar kormányoknak is adatokat szolgáltatott a pör megindításához. A szerb kormány nagyon kellemetlen ez a mozgalom és a közoktatási miniszter megfenyegette a Slovenski Jug elnökét, hogy amennyiben ezt a határozatot vissza nem vonják, a kormány megfosztja az egyesületet a megszavazott 50000 frank szubvenziától.

Nagy botrány a dumában. Az orosz birodalmi дума tegnapelőtti ülésének végén a vallásváltoztatásról szóló törvényjavaslat további tárgyalása során botrányos jelenetek voltak. A szélső jobbpárthoz tartozó Eulogius püspök hevesen polemizált Karaulov kadett-pártival, aki azt állította, hogy Eulogius püspök egyházkerületében az orthodox vallást korbácsosul terjesztik. Állítása szerint az anyákat még akkor is megkorbácsoltatták, amikor gyermekeiket szoptatták, azzal a szándékkal, hogy az orthodox vallásra térítse. Eulogius püspök ezeket az állításokat az igazság meghamisításának mondja és a kadettekhez fordulva, azt kiáltotta:

— Szégyeljétek magatokat!

Erre Meyendorff, a дума alelnöke, rendutasította a püspököt. A ház jobboldalán óriási lármát keletkezett és oly kiáltások voltak hallatók: Dobjátok ki a németeket! Német kölyök! stb. Az alelnök, aki hiába igyekezett a rendet helyreállítani, felfüggesztette az ülést.

A tegnap délutáni ülésen Chomjakov elnök az egész házat megrögtte ezért, a harmadik дума történetében hallatlan skandalumért.

Törökországi hírek. Nurad, a Nisan kiadóját a hadbírósgát 15 évi börtönrre ítélte. A kormány jelentése szerint Anglia hozzájárult a 15 százalékos vámfelémeléshez azzal a feltétellel, hogy 3 százalék a macedóniai költségvetés javára fordítatik. A kamara második olvasásban tárgyalta az alkotmányrevízió kérdését. Az uralkodó jogait illetőleg élénk vita támadt s elvetették azt a módosító indítványt, amely a miniszterek letételének jogára vonatkozik. Nagy zajban elfogadnak egy másik módosító javaslatot. A lárna oly nagy, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni. A kérdést a szerb üléseken fogják eldönteni.

Szerbia titkos szerződése. A berlini „Börsen-Courier” belgrádi tudósítója beszélgetést folytatott a szerb miniszterelnökkel, aki arra a kérdésre, hogy igaz-e, hogy Szerbia több hatalommal titkos szerződéseket kötött, a miniszterelnök azt válaszolta:

— Nem igaz. Én ezt a hírt az osztrák sajtóban megcáfoltam, de hogy mi fog történni holnap, vagy holnapután, azt ma még nem mondhatom meg. Politikáknak az események szerint kell igazodni. Szerbiának különben egyszer már volt titkos szerződése Ausztria-Magyarországgal, melyet Milán király a szerb kormány nélkül kötött.

Törökország Görögország ellen. A Berliner Tageblatt közli a görög követ nyilatkozatát, hogy Törökországnak Görögország ellen való fegyverkezéséből egy szó sem igaz, de ha Törökország csakugyan megtámadná Görögországot, nagy meglepetés érné, mert a görög hadsereg és a flotta már nem olyan fejletlen, mint volt. A legjobb és legmodernebb puskákkal van felszerelve, ügyi vetekednek a nagyhatalmak tüzérségeivel és flottáit felszerelte német és angol rendszerű torpedónaszádokkal.

A fegyverkező Ausztrália. Melbourneból jelentik, hogy az ausztráliai államszövetség nevében az új miniszterelnök táviratban ajánlotta fel a birodalmi kormánynak egy új Dreadnoughtot a birodalom haditengerésze számára, rábízva a kormányra azt, vajjon e hajót beosztja-e a birodalmi flottába vagy pedig otthon tartja.

A zsidók Oroszországban. A kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a zemsztvo-választásról. E törvényjavaslat értelmében a zsidóknak nincs se passzív, se aktív választójoguk és sem a járáásokban, sem a kerületekben nem szabad zsidókat képviselőkké megválasztani.

Kongó állam Belgiumhoz való csatolása. Antwerpenben tegnap d. e. Leopold király, Klementina hercegnő és a kormány jelenlétében ünnepiesen proklamálják a Kongó államnak Belgiumhoz való csatolását.

EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A jegyzőt pedig — birságotni kell!

Budapest, június 7.

Mindenki tudja, aki közügyekkel foglalkozik, s a közigazgatást illető eseményekkel törődni szokott, hogy a városok országgyűlésének berekesztése után egy héttel a vármegyei törvényhatóságok is országgyűlést csináltak. Ha ez a két alakulás valaha kezdt volna egymással s amire nincs sok kilátás: az országos közigazgatás igazi érdekeinek képviseletére közös kongresszust tartana; ez a kongresszus alig különbözne valamiben a régi tekintetes karok és rendektől, vagyis a rendi országgyűlés alsó táblájától. Még abban is hasonlatos lenne hozzá, hogy valamit annak a végzeteményeire csak akkor hederített a bécsi kormány, amikor neki tetszett, azonképen ez is legfeljebb tanácsolhat és kényezhet, de legalább a mai szervezetében döntő befolyást semmiben sem gyakorolhat. Ami azonban nem zárja ki, hogy idővel valamiféle autonóm jogokat sikerül országos törvényvel biztosítani a maga számára, olyanféleket, aminőkkel például a nem katolikus egyházak konventjei bírnak, s ez esetben e kongresszusok egy nagyon érdekes közjogi alakulás kezdeteinek tekiüthetők, amelyre úgy lehet már a közel jövőben az alkotmányvédelem szempontjából igen fényes szerep vár.

Gondoljuk el csak azt az állapotot, hogy ismét nem lesz együtt az országgyűlés, és egy parlamenten kívüli kormány a megyék és városok ellen olyan irtó háborút indít, mint négy év előtt történt. A közigazgatási tisztviselők ismét ellenállani fognak, de küzdelemben érezt fogják a középponti vezetés hiányát. Milyen kitűnő fiókparlament lesz olyankor az összes törvényhatóságok és városok kongresszusa. Ennek az összeülését is meg lehet ugyan akadályozni, de a központi szervezetét, az elnökségét és választmányát nem lehet egy tollvonással úgy megsemmisíteni, mint ahogy a képviselőház feloszlata után megsemmisülnek a mandátumok, s ezzel kapcsolatban a politikai szervezetek. Az elnökség és a néhány tagból álló végrehajtóbizottság olyan mellékkormányt szervezhet, melyet sem szüromnyal szélkergetni, sem akciójában megakadályozni nem lehet.

Az egész mozgalomban ez ér legelőbbet, és mi főképen ezért üdvözlöztük a legmelegebben a városok kongresszusát, nemkülönben a megyék országos közigazgatási konferenciájára Pünkösdi napján Herkulesfőrdőben összegyűlt közel ötszáz főnyi megyei tisztviselőt, ötven vármegyének küldöttét.

Ők maguk is érezték, hogy gyülekezésüknek és szervezkedésüknek jelentősége messze túl emelkedik ama tárgyak fölött, amelyeket értekezésük napirendjére tűztek, s amelyeket becsülettel letárgyaltak. Az egész konferencia, hogy úgy mondjuk, saját történelmi jellegének hatása alatt állott; az egyesülésben rejlő erő öntudata s az ebben való megnyugvás érzése uralkodott a lelkeken. Előbb titkon egyetértő némaságban, később a konferencia befejezésekor egy oly megnyilatkozásban, mely programot jelent a jövőre nézve, s azok számára, kik az elballgatott gondolatokat is megértik, sejtetni enged, hogy egy metáfora kiújuló nemzeti küzdelemben minő hivatás vár a vármegyei törvényhatóságok eme központi szervezetére.

A pestmegyei alispán tette e nyilatkozatot és ötszáz ember, Magyarország közigazgatásának vezető férfiai egyhangú lelkesedéssel bizonyította, hogy az Országos Egyesület vezetőségében a megyei tisztviselők hazafias kötelességét töltőleg felfogásbeli eltérés soha fel nem merült. A vármegyék tisztikarának gondolkodása egyforma és egységes abban a tekintetben, hogy az alkotmányt és az azt biztosító törvényeket feltékenyen őrizze és megvédje, oly rendületlenül, hogy példájából maga a parlament is erőt merítsen nehézségi munkájában. Egységes közszellemre van szükség, melynek meg kell erősödnie odáig, hogy nehéz időkben a tisztikar kivége részét abból a küzdelemből, melyre a haza, és a nemzeti érdekek iránt való hűség kötelezik...

Bizonnyára ilyen és ezekhez hasonló szép szavak számos vármegyei gyűlésen elhangzottak már a múltban, és fognak elhangzani a jövőben is. De mondanom sem kell, hogy egészen más a hatása egy ilyen prononciaamentának ötven vagy száz megyebizottsági tag jelenlétében, és más, ha az ország első törvényhatóságának első tisztviselője ötven törvényhatóság küldötteinek jelenlétében mondja el.

Igy lett a szerény közigazgatási konferencia ülésterme egy nagy politikai fontosságú esemény színhelye.

Örülünk rajta, hogy így történt. Mindazáltal történhetett volna valamivel tökéletesebben, aminek aztán még jobban örülhetnénk.

Szerettünk volna ugyanis a konferencián olyan hangot is hallani, amely egyrészt egy régi igazságtalanság megszüntetését sürgetné, másrészt a netalán bekövetkehető nemzeti ellenállást egyenesen legyőzhetővé tenné.

Örökös jelszónk, hogy a hazai közigazgatás összes mizériái a községi és törvényhatósági tisztviselői kar szervezeti elkülönítéséből származnak, és hogy Magyarország közigazgatását európai színvonalra emelni addig nem lehet, amíg ezt az eredendő bűnökkel nem vetkőzzük. Amíg kötelezővé nem tesszük, hogy a közigazgatási szolgálatot a községnél kell kezdeni, és lehetővé, hogy aki a községi szolgálatban magát kitüntette és bizonyos szakvizsgálatot tesz, a legmagasabb közigazgatási állásokba is felemelkedhessen.

Tessék csak elképzelni, hogyan festene egy nemzeti ellenállás akkor, ha a vármegye-házakból átlátnálódna minden község-házába; hatvanhárom közgyűlési teremből hat-ezer jegyző hivatalos szobájába, és a jegyzők megvívják azt azzal a lélekemelő tudattal, hogy a harcban nem állanak egyedül, elszigetelve, hanem mint egy hatalmas és egységes testület tagjai, kiket egybeforraszt az „egy mindnyájáért, és mindnyájan egyért” büszke és öntudatos jelszava. A jegyzők javarésze enélkül is sarkára állott, és fog is állani ismét, ha kell, de ahhoz, hogy mind ezt cselekedje: szükséges lenne, hogy már régen egybeforrasztották legyen a két tisztviselői kart. Akkor próbáljon meg aztán adót szedni, vagy unjoncot állítani Magyarországon bármely törvénytelen kormány!

De hát efélékről nem volt szó a konferencián. A napirendre csupa fontos és országos jelentőségű ügyek voltak kitérve, mint például a népesedés csökkenése, a kivándorlás, a vármegyei számvévségek és pénztárak visszaállítása, a községi orvosok díjazása, a gyámhatósági fellebbezési eljárás módosítása stb. Mind érdekes és szép dolog, különösen, ha a tárgyalás közben konstatált bajokon az elfogadott határozati javaslatok tényleg segíteni is fognak. De ki merné állítani, vagy remélni, hogy a törvények czélszerű elintézése a közigazgatás javítását fogná maga után vonni? Pedig azt hisszük: egy országos konferenciának ezzel a kérdéssel kellene első sorban foglalkozni.

Mindazáltal ne legyünk igazságtalanok. Ha tudniillik figyelmesen vizsgáljuk az elfogadott indítványokat, mégis fognak egyet találni, amely határozottan magán viseli nyomát annak a nagy és nemes törekvésnek, hogy a közigazgatást, ha nem is egészében, de részleteiben legalább meg kell javítani.

Egy árvaszéki ülnök dicséretes buzgalommal állította egybe és mutatta ki a mai gyámhatósági fellebbezési eljárás hibáit. És azt javasolta, hogy másodfokon határozni a közigazgatási bíróság legyen illetékes. Végül pedig egy méla akkorddal fejezte be tanulságos előadását, kívánta ugyanis, hogy ezentul az árvaszékek is legyen joga a községi jegyzőt — megbírságot!

Hazánk jegyzői, ne busuljatok: a világtörténelemben minden ismétlődni szokott. Az öreg Cato minden beszédjét azzal fejezte be kétezer év előtt, hogy Karthágót pedig le kell rombolni! Most, viszont kétezer év után, ha megyei tisztviselő urak összegyűlnek, végződik-e másképpen a tanácskozás, mint-hogy: a jegyzőt pedig — bírságotni kell!

Eddig csak huszonkilenc hatóság bírságotlathatta a jegyzőt — igazán, már csak a kerek szám kedvéért is szükség volt erre az indítványra. A jegyzők, akik szintén szívükön viselik a közigazgatás javítását, bizonyára országoszerre csakis örülni fognak annak az indítványnak, mert világos dolog, hogy a mi közigazgatásunk megjavításának egyetlen egy titka van: mentől több bírságot kell és mentől többfelől kivetni a jegyzőre. És ha a bírság már annyi lesz, hogy meghaladja a jegyzői fizetést, akkor elérjük az európai nivót, és a legkitünőbb közigazgatású államok eljöhetnek hozzánk tanulni.

Mindazáltal, még ha értelmetlen embernek tartanak is, ebből az alkalomból azt a szerény ellenindítványt teszem, hogy kérelmezni kell a hatóságok bírságotlatható jogának az alispán útján való gyakorlását, és azt, hogy a bírság a fegyelmi alá nem vont jegyzővel szemben soha se haladhassa túl a fizetés bizonyos alacsony százalékát. Ellenben a közvetlen bírságotlatható jogot tessék eltörölni; mint jogállamba nem illő barbár maradványát a deressel operáló régi időknek.

A lelkiismeret.

Budapest, június 7.

Az orosz дума ezidőszert azon tanakodik, hogy mennyi szabadságot kapjon a lelkiismeret? Természetesen szó sincs róla, hogy igazi szárnyakat növeljen neki s azután szabadjára engedjék: „menj, szállj, amerre neked tetszik, föl a napsugaras, kék levegő-égbé, keressd az igazságot erőd és tehetséged szerint, ha ugyan olyan boldog vagy és hiszel abban, hogy él valahol az igazság s te még fellelheted!” Ez kissé túlságosan sok szabadság volna, mert hiszen ki garantálná azt, hogy a lelkiismeretek csak az államnak hasznos, már kipróbált igazságokat fedeznek föl? Ugyanezért a дума eleve körülzirkalmazza a szóban forgó szabadság lehető határait s óvatosan megelégszik azzal, hogy csak a különböző vállalkozások czégyjegyzte igazságokat vegye kombinációba. Azt a nyolcz vagy tíz fajta igazságot, mely különböző dogmákkal egymás ellen viaskodik, de egyben pontosan megegyezik: legyen protestáns, vagy katolikus; zsidó vagy mohamedán; buddhista vagy konfucianus, a maga helyén és a maga idejében nem rombolja, hanem konzerválja a meglevő rendet, az állam hatalmát, uralkodó osztályok kényelmes, nyugodt biztonságát.

A дума egy darabig válogatott Krisztus, Mózes, Mohamed, Buddha és Konfucius igazságai között, az igazi hangulatot azonban Stolypin találta el, aki aggyályait fejezte ki az iránt, hogy keresztény felekezetről nem keresztény felekezetre és szabadon térhessen át a lelkiismeret, mert hiszen ha az összes nyugateurópai törvényhozások kottezessziókat tettek a néphitnek, népszellemnek és néphagyományoknak, miért csak orthodox Oroszországban menjenek veszendőbe a keresztény állam főjellemonásai.

Tehát mindenekelőtt kereszténynek kell lenni. Ezen az egy kikötésen túl aztán egészen szabad lesz a lelkiismeret.

Kiki szabadon határozhatja el, ostyában, vagy borban akarja-e az urvasorát, hét szentséget iemer-e vagy kettőt s hiszi-e a szenteket?

Ezenkívül azonban ha a lelkiismeret valami egyebet próbálna cseszkülni a czár hatalma ellen, kárhozzatni az autokratizmust, anarchista, nihilista, szocialista propagandákba memé keveredni, magára vessen, ha bajt szerez a testnek, melyben lakozik.

A lelkiismeret levegő, nem lehet megmar-

kolni, a testet azonban igenis meglehet fogni, kancsukázni, börtönbe zárti, Szibériába küldeni, hurokra akasztani lehet.

Ilyen az ábrázata a legújabb lelkiismereti szabadságnak Oroszországban.

TÁVIRATOK.

Ausztria ellen.

Bologna, június 7. (Saját tudósítónktól.) A Resto del Carlino szerint az „1918.” című röpiratnak szerzője Fosnari új képviselő, aki azzal tette magát nevezetessé, hogy mikor Goluchovski Velenczében Tittonival találkozott, az osztrák-magyar külügyminiszternek egy gondellere útján memorandumot nyújtott át, amelyben felszólította Ferencz József királyt, hogy adja vissza Oroszországnak Triesztet és Trientet.

Szerbia kereskedelmi politikája.

Belgrád, június 7. (Saját tudósítónktól.) A kormány meghívta a Malinov-kabinetet diplomáciai tárgyalásra avégből, hogy megállapodjanak egymással a legtöbb kedvezmény alapján kötendő kereskedelempolitikai szerződésben.

Szerb kéme a szandzsákbán.

Konstantinápoly, június 7. Milonsevics szerb tisztet két kíséreléssel, akik régebben engedelmet kaptak, hogy beutazzák a novibazari szandzsákokat, kémkedés gyanúja miatt letartóztatták.

Franciaország és Oroszország török politikája.

Páris, június 7. (Saját tudósítónktól.) Nem véletlen műve, hogy ma eggyidejűleg jelent meg az orosz és a francia kormányok hivatalos jelentése konstantinápolyi nagyköveteik kinevezéséről. Politikai körökben ugy tudják, hogy ez a kinevezés előzetes megállapodás alapján történt, mert a két nagyhatalom új nagyköveteinek Konstantinápolyban az lesz a feladatuk, hogy egységes politikát kövessenek és minden fontosabb kérdésben egyértelműen járjanak el, amitől a két kormány Konstantinápolyban döntő eredményt vár. A francia-orosz érdekközösség e pillanatban arra törekszik, hogy gröngítse Vilnos császár és a czár találkozásának politikai jelentőségét.

Az angol pénzügyi törvényjavaslat.

London, június 7. Az alsóház ma kezdte meg a pénzügyi törvényjavaslat második olvasását, mely, alkalmasint négy napig fog tartani. Chamberlain a javaslat elutasítását javasolta és különösen a terlekedőket bírálta.

Közgazdasági táviratok.

Selyemtermelés.

Berlin, június 7. (Saját tudósítónktól.) A levantei selyemtermelés eredménye, amennyiben Anatóliát illeti, kedvezőnek ígérkezik. Szíriában most végződött a selyemtermelés aratása s az eredmény lényegesen csekélyebb a tavalyinál, Perziában ellenben jó eredményt várnak.

Az orosz kincstári kölcsön.

Berlin, június 7. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról táviratozzák, hogy az orosz kincstári kölcsönök irodájának igazgatója váratlanul külföldre utazott és ez az utazás összefüggésben van egy új birodalmi kölcsön felvételének előkészítésével, amelyet a jövő évi állami költségvetés tesz szükségessé.

Angol statisztika.

London, június 7. A kereskedelmi kimutatás szerint május havában a behozatal értéke 44.863.983 font volt (a múlt évi május behozatánál 592.271 fonttal több), a kivitel értéke 29.525.744 font (— 1.451.133.)

UJDONSÁGOK.

Stixenstein.

* * *

Most hétfő van, este van, ami azért fontos, mert az esti lapok már megjelentek és így mindenki tudja, micsoda Stixenstein. Vagy: hogy kicsoda Stixenstein. Még azok a kevésbé szerencsés helyzetű halandók is, akik nem voltak ott a tegnapi osztrák Derby, akik nem taposták le a pálya füvét az óriási kavardásban, akiknek Stixensteinhez, a Derbyhez, a lótenyésztés mérhetetlen fontosságú ügyéhez, vagy a totalizátorhoz épenséggel semmi közük, — még azoknak is a filébe kong ez a keményen hangzó név: Stixenstein. Különben ez a Stixenstein oly kitűnő név, hogy egyáltalában nem értem, — mért nem találhatták ki a ló-tudósok jó előre, hogy ő lesz a Derby-győztes. Ezidőszent a Stixenstein nevet lehet legjobban üvöltetni, — sokkal jobban, mint például azt, hogy „Petőfi“ vagy hogy „Óreg anyám“. És mert jól lehet a nevet üvöltetni, hát jó, hogy ő lett a győztes, ő, Stixenstein! . . . Stixenstein . . . !!

Ma tehát — tegnap délután óta — Stixenstein a legnépszerűbb ló e honban. A babért szórják a lába elé — amely, vékony és gyors — a gazdája kezébe pedig jó ropogós ezerek hullottak. A Freudenauban százezer ember hullámzott tegnap az ő napján, pazar női toalettek suhantak végig a gyepeken, izgalmak, pénzhétségek, lázak verték ki a tömegeket és mintha valamennyi ember az életboldogságát lenné, mintha világok sorsát döntenék el a Stixensteinek vagy a „Pukkadj meg“-ek, pisilgva ugrált a szemük a vágató dresszek után. És elfelejtettek mindent: a miniszterek honfűt, a demimonde-ok szeretőket, a hivatalnokok restancziát, a grande dame-ok ékszer gondolat, az éhesek kenyereit és úgy várták, hogy melyik paripa veri elsőnek a célzalagot. És a reménykedők, a nyerők, a megcsalatók, a lehorgasztott fejűek és a tánczó lépésűek esalódva, örülve, lázasan, diadalmaskodva üvöltöttek: Stixenstein . . . !! Stixenstein . . . !!

Bizonyos, hogy másutt is vannak Stixenstein-lázak és másutt is láz kergeti a tömegeket a versenymezőkre felé. Nem is speciális tombolás és speciális versenydíj az, amely ebben a pár napban megnyilatkozott. Ugy látszik, hogy a civilizáció hozta magával a versenyt is, de meg különösen a totalizátort. Az emberek rajkint dőlnek a totalizátor felé, röpködnek körülötte, tánczot járnak, mint az ördögpilva a fény körül és bolondos fővel belépusztulnak, amikor megperzselik a szárnyukat. A nagy fény után következik a bukás, a verseny-hőstettek után a nagy letörések. És amikor vége a napnak, amikor árny borul a letaposott, legázolt fűre, — akkor fölhangzik egy-egy dörrenés az éjben, nem is megdöbbenés, nem is erőszakosan, csak szomorun, mint egy gyász-induló. Minden versenynap embereket tarol le, a lármázók közül minden nap kidől egy pár, de a többiek észre sem veszik őket, réllépnek a hullára és onnan kiabálják nem törődve, öröngön, önfeledten: Stixenstein . . . !! Stixenstein . . . !!

Ez pedig így van az egész világon, ahol több a kultúra, még jobban, mint erre felé. De saját szerűen magyar vonás, hogy egy Derby-győzelemből nemzeti ügyet csinálnak, hogy végigharsog az egész országon, Alagtól Siófokig, Budapesttől Tátrafüredig, hogy magyar ló, vagy nem magyar nyerte az osztrák Derbyt. Persze a tudósaink, az íróink, a kutatóink (egy-két ilyen is van) sikerével, bukásával a kutya se törődik. Ha magyar emberből kiválóság nő ki, — az ördög veszi észre. Megtörtént, hogy a külföld fedezte föl a nagy embereinket. Megtörtént, hogy a tudósunk előbb kapott egyetemi katedrát Londonban, mint Budapestén. — itt nem tudtak föltűnni, mert itt csak a lovak népszerűek. A Derby-győztes fontosabb valaki, mint a legnagyobb tudós és az istenadta nép (mit neki Hekuba!) ország-szerte tudja a nevét: Stixenstein . . . !! Stixenstein . . . !!

Ime, Stixenstein, ezért lettél te olyan könnyen nagy ember széles Magyarországon, ahol a legtöbb lóból nagy ember lesz. És ezért megérdemled, hogy rólad szóljon ez az ének, hogy feléd szálljon ez az óda, amely a babéraidat, a diadalaidat, a hősi mivoltodat zengi szárnyaló zengéssel, megérdemled, hogy a lábbad elé rakja a hódolatát egy ország, hiszen nemsokára imává emelkedik a neved a magyar ajkakon: Stixenstein . . . !! Stixenstein . . . !!

NAPIREND. Naptár. Kedd, június 8. Róm. kath.: Medárd pk. hv. — Prot.: Medárd. — Görög-ország: máj. 26. Kárpusz. — Zsidó: Sziv. 10. — A nap kél reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 7 óra 53 perczkor. — A hold kél éjjel 11 óra 50 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 1 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2-ig. A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Francois Courtens kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 50 fillér. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia állandó kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—1-ig. — A Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarok 10-től fél 2-ig. — A Szechenyi Múzeum 10-től fél 2-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Rath György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 11—8-ig.

— **Személyi hírek.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy családjával nyári tartózkodásra nagyapponyi birtokára utazott. — Gróf Nádkó Sándor fiúmei kormányzó ma reggel a déli vasutal Bácsba érkezett. — Danilo montenegrói trónörökös és neje ma Homburg von der Höhe-be érkeztek.

— **Ferdinánd király utazása.** Fiuméből jelentik, hogy Ferdinánd bolgár király három napi ott-tartózkodás után tegnap este a rendes gyorsvonattal Bácsba utazott. A pályaudvaron a bucsuzásra megjelentek Koburg Fülöp herceg, gróf Nádkó kormányzó, gróf Wickenburg István kormányzó-helyettes és Vio Ferencz podesa. Ferdinánd király hosszabban beszélgetett gróf Nádkó kormányzóval és gróf Wickenburggal, majd megköszönte Vio podesának a szívélyes fogadtatást. Gróf Nádkó kormányzó Szentpéter állomásig elkíserte Ferdinánd királyt, ahonnan a kormányzó Budapestre utazott.

— **Beteg képviselő.** Muzsa Gyula országgyűlési képviselő, mióta Berlinből hazatért, betegen fekszik lakásán. Gégéje van megtámadva és két nap alatt három ízben kellett operálni. A műtétek sikerültek, de a képviselő teljes gyógyulása hosszabb ideig tart.

— **József főherceg Szolnokon.** József főherceg vasárnap reggel 5 órakor indult Budapestről automobilon a félnyolc órakor Szolnokra érkezett és onnan folytatta útját Kisjenő felé. A Tiszán kompon ment át. A komponál Benko Albert Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánja Komor Arnold műszaki tanácsos, a szolnoki államépítészeti hivatal főnöke s Kessik Ödön rendőrkapitány varták. A főherceg derűs, jó kedvvel üdvözölte a fogadására megjelent urakat.

— **Ugy-e pontosabban jöttem, mint a gyorsvonat?** — mondta a főherceg. Majd Komor műszaki tanácsoshoz fordult s tőle tudakolta, hogy hány kompon bonyolítja le a közlekedést.

— **Kétfő, fenséges uram!** — volt a válasz. — Mert a forgalom olyan nagy, hogy egy komppal nem győzzük. Várjuk, hogy a vashid építéséhez hozzáfoghassunk.

— **Bizony kívánatos lenne, hogy a hid hamarabb elkészüljön** — mondta a főherceg. Majd arról beszélt, hogy az eső jól megáztatta a földet s mosolygva tette hozzá:

— **A gazdáknak jól tett az eső.** Tizenegyedikén visszajövök.

Ezzel barátságosan elbucszott a fogadására megjelent uraktól s automobillján elrohogott.

— **Fejedelmi vendégek Karlsbadban.** Ma délután Olga görög királyné, Viktória svéd királyné, Teréz bajor hercegné és Hrizoforus görög herceg Franczensbadból automobilon Karlsbadba érkeztek. A vendégek meghallgatták a koncertet, sé-tát tettek a városban és hat órakor visszautaztak Franzensbadba.

— **A romániai orvosok tüntetése Magyarországon ellen.** A romániai orvosi kar tagjai elhatározták, hogy a Budapesten megtartandó nemzetközi orvosi kongresszustól távol maradnak. Elhatározásukat politikai indokokkal, főleg a magyarországi románokkal szemben követett politikával okolják meg. Távolmaradásukat körlevélben tudatni fogják az összes európai orvosegyesületekkel.

— **Popovics bankkormányzó és iskolatársai.** Kegyeletes, megható, de egyuttal vidám ünnep színelve volt hétfőn a budapesti piarista gimnázium. Az intézetnek 30 év előtti növendékei jöttek össze érettségi vizsgájuk 30 éves fordulója alkalmából. Összesen huszan voltak és pedig Aigner Béla magánhivatalnok, dr. Blum Ödön közegészségügyi főfelügyelő, Brunner Géza államvasuti tisztviselő, Bujanovics Gyula földbirtokos, Witner István államfőnök, dr. Földiák Emil ügyvéd, dr. Gaal Tibor miniszteri tanácsos, Janniczky Gyula törvénytudós, Kaiser József pénzügyi főbiztos, dr. Körömy Árpád felőkereskedelmi iskolai tanár, Kőszeghy Sándor Pest megye főlevéltárosa, dr. Popovics Sándor bankkormányzó, Reitter Zsigmond postafelügyelő, dr. Szász Ágoston orvos, okányi Schwarcz Gyula földbirtokos, Seress Imre hírlapíró, a Pesti Hírlap munkatársa, Székely Zoltán pénzügyi tisztviselő, dr. Vámos Gyula, a gyermekmenhely főorvosa, Zalay István min. oszt. tan. és Zsubriczky Ferencz adópénztáros. Az összegyűlt iskolatársak a piaristák házi kápolnájában előbb misét hallgattak, amelyet volt tanáruk, Farkas József ecelebrált, azután az iskola dísztermében gyülekeztek, ahol dr. Popovics Sándor v. b. t. t., az Osztrák-Magyar Bank kormányzója megható beszédben üdvözölte a volt tanárokat, ezek nevében pedig Kalmár József volt rendfőnök válaszolt, szinte könyvezésig meghatóttan köszönve meg a hálás tanítványok ovációját. Miután a társaság Erdői Béla főigazgató meghívására egy darabig meghallgatta a most érettségiző ifjak magyar irodalmi vizsgáját, a husz iskolatárs hajón a Margit-szigetre ment, egykori tanáruk, Maywald József kíséretében és vidám lakoma mellett délután öt óráig maradt együtt.

— **Pozsony hálája.** Pozsony város törvényhatósági bizottsága jegyzőkönyvvel fejezte ki örömét és háláját a királynak június elseji látogatása felett. A bizottság elhatározta, hogy Izabella főhercegnőnek a Szent Erzsébet-gyermekotthon körül való buzgóságáért és az uralkodó látogatásának kieszközléséért hódoló feliratban mond köszönetet.

— **Schrötter orvos siremléke.** Bácsben ma leplezték le Lueger polgármester jelenlétében a múlt évi áprilisban elhunyt Schrötter orvostanár siremlékét, melyet Bács városa emelt a központi temetőben.

— **Rózsamajális a Margitszigeten.** A margitszigeti felsővendéglőben szépen sikerült rózsamajális volt, amelyen megjelent Josipovich Géza horvát miniszter, Yall ezredes, Hunko alezredes, Szabó miniszteri tanácsos, Simoncsics pénzügyi tanácsos, továbbá a Somssich-, Körmendy-, Kubinyi-családok és még igen sokan. A felsővendéglő összes helyiségeit gyönyörű rózsadíszítéssel látták el. A szépen sikerült ünnepélyt, melyen a négyest 110 pár tánczolta, Dobay István és Mayer Dönczi sok ötlettel rendezték.

— **Bács vendégei.** Bácsben a VI. nemzetközi biztosításiügyi kongresszus tagjait ma este fogadták a Rath-hausban. Lueger polgármester pohárköszöntőjében az uralkodót és a kongresszuson képviselt államok uralkodóit éltette.

— **Automobil-szerencsétlenség.** Mönchbergből jelentik éjjel: Greyl volt berlini perzsa főkonzul ma este automobilkiráadás alkalmával szerencsétlenül járt. A fékező készülék felmondta a szolgálatot és a kocsit felborult. Greyl kizuhand a kocsiból és agyrázkódás következtében azonnal meghalt.

— **A német császár hadgyakorlatainkon.** A hadgyakorlatok idején királygyakorlataink, melyek négy napig foglalkoztatnak, jelen lesz a német császár és a román király is. A királygyakorlatok szeptember 8-ától 11-éig Morvaországban tartatnak, Trebitsch, Iglau és Gross-Meseritsch környékén. Ferencz József király meghívása következtében jelen lesz egy magasrangú olasz generális is. A manővereket a király utmutatása szerint, Ferencz Ferdinánd trónörökös lovassági tábornok vezeti. Melléje lesz kirendelve Hötzenndorfi Konrad gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke. A főhadiszállást Gross-Meseritsch közelében, Harrach gróf kastélyában rendezik be, ahol a királylyal együtt fog lakni Vilmos német császár. A nagy manőver ezuttal nem lesz akkora méretű, mint a tavalyi, Veszprém környékén. A gyakorlatok jellege abban domborodik ki, hogy hadtestek harcolnak hadtestekkel. Ezekben részt vesz a bécsi és krakói hadtest három-három gyalogsági divíziója, valamint a leitermeritzi hadtest kilenczedik gyalogezrede. A résztvevő csapatok teljessége a következők szerint alakul: 100 zászlóalj, 60 svadron, 34 üteg és 6 utász-zászlóalj hidépítő csapatokkal. A zászlóaljak létszáma 130, a lovas-svadronoké 140 ember. E manővereken érvényben maradnak azok a vezérelvek, amelyek 1907-ben és 1908-ban tartattak szem előtt. Egyébként pedig a parancsnokok részére teljesen harczszerű önrendelkezési jog biztosított, sem az időtartam, sem a hely, nem köttetnek ki. A csapatmozdulatok iránya, valamint ezek mikor való kezdete és befejezése teljesen a parancsnokok belátására bízott. Ez azért van, hogy teljes és befolyásmentesen tiszta kép legyen nyerhető a csapatok harczképességéről és így a parancsnokok minden korlátozástól mentesen juttathatják érvényre a vezényeltükre bízott csapatok képességeit. Ez az első kezdeményezés arra nézve, hogy megállapítsák a fővezérlet alatt önállóan dolgozó parancsnokok döntő szerepének mérve a háborúban.

— **Bérmálás a Mátyas-templomban.** Szentháromság vasárnapján a bibornok-hercegprímás az egész budai oldal katolikus hívei részére bérmálást hirdetett a koronázó Mátyas-templomban. Egybegyűlt 1350 bérmálkozó, kikhez dr. Kohl Medárd püspök intézett ünnepi alkalmi beszédet, azután a bérmálás szentségét kiosztotta. Az ünnepi szentmisénél a kerületi plébániák lelkészei és a püspök házi papjai segédkeztek, ugyancsak dr. Nemes Antal praelátus, Bán Sándor plébános, Halitzky Zoltán szentszéki jegyző, Bozóky Géza tartományi főnök, Laczó Viktor segédlelkész, Völcsek Imre esztergomi pap, Vargyas Tivadar segédlelkész és mások. — Kohl Medárd püspök ma a terézvárosi plébánia-templomban bérmált, holnap, kedden a Ferenczvárosban és szerdán a Józsefvárosban osztja ki a bérmálás szentségét és ezzel az idején bérmálásokat a fővárosban befejezi.

— **Amerikai tudós Budapest.** Howard, az Egyesült Államok földmívelésügyi minisztériuma által kiküldött állami entomologus tegnap Budapestre érkezett. A kiváló tudós azokat a kártékony lepkéket és rovarokat akarja itt tanulmányozni, amelyek Európából már az újvilágba is átszármaztak és mérhetetlen károkat okoznak. Ezeknek a rovaroknak és lepkéknek pusztítását és az ellenük való védekezést, amely nálunk már meglehetősen eredményes, óhajtják az amerikaiak meghonosítani a tengerentúl s Howard most erre nézve szerez tanulmányokat. Az amerikai tudós ma a Nemzeti Múzeum állattani osztályában tett látogatást, ahol dr. Horváth Géza igazgató fogadta őt, kalauzolta végig a gyűjteményeken és szolgált neki felvilágosításokkal az őt érdeklő kérdésekben.

— **Eulenburg Gasteinban.** A német államügyészség egy rendőrbiztosot küldött Gasteinba, hogy tartsa szemmel Eulenburg Fülöp herceget. Ez a rendőrbiztos úgyszólván naponta jelentést tesz a herceg állapotáról s ezekből a jelentések-ből az tűnik ki, hogy Eulenburg herceget nem sokára ismét törvény elé lehet állítani.

— **Új telfonkészülék.** Tegnap éjjel az új telfonkészülékkel, egy svéd mérnök találmányával, melyről már megemlékeztünk, Köln és Stockholm közt folytatott kísérleteket. E két város 1—500 kilométerrel fekszik távolabb egymástól, min Berlin Stockholmtól. A hangot épp olyan jól hallották, mint a stockholm-norrköpíngi telefonon. Konstatálták, hogy a készülékben az energiameennyiséget lényegesen lehet csökkenteni, anélkül, hogy a hang erőben vagy érzékenységben gyengüljön.

— **Antal Gábor ünneplése.** Antal Gábor református püspöknek holnap tartandó negyven éves lelkesi és tanári jubileumának ünnepségére a vendégek nagy része már ma délután Komáromba érkezett. Ma délután érkezett meg gróf Tisza István is a dunántúli ref. egyházkerület főgondnoka, továbbá megérkeztek Baksay Sándor, Erős Lajos ref. püspökök, gróf Degenfeld József, gróf Bethlen Pál és mások. Az érkezőket a pályaudvaron küldöttség és ötventagú diszbandérium fogadta, élén Kálmán Rudolf főispánnal és Konkoly Thege Béla főgondnokkal. A vendégeket Kálmán Rudolf főispán üdvözölte, mire gróf Tisza István válaszában megköszönte a fogadtatást és kijelentette, hogy kétszeres örömmel jött Komáromba, mert ez alkalommal Antal Gábor püspök ünneplésére is jött és mert ezen az ünnepen valláskülönbőség nélkül ünnepel mindenki. Tiszteletben kell tartani — ugymond — mások vallását is, mert csak így lehetünk vallásosak és jó hazafiak. Gróf Tisza István beszédét a megjelentek, valamint a nagyszámu közönség lelkes éljenzéssel fogadták. Ezután a vendégek hosszú kocsisorban a virágokkal és zászlókkal feldíszített utcákon a vármegyeházára hajtottak. Este a protestáns jótékony-nőegylet szeretet estélyt rendezett, amelyen megjelent Antal Gábor püspök és gróf Tisza István is, kiknek tiszteletére szerenádok adtak, mely alkalommal a jubiláló püspököt Kacz Lajos polgármester és gróf Tisza Istvánt dr. Kiss Gyula ügyvéd presbíterek üdvözölték. A jubileumi ünnepség holnap délelőtt 9 órakor a dunántúli református egyházkerület díszközgyűlésével kezdődik.

— **Rektorválasztás az egyetemen.** A budapesti tudományegyetemen holnap, június 8-án lesz a rektorválasztás. Az egyes karok által kiküldött rektorválasztók dr. Székely István rektor elnökletével ülnek össze és a jogi kar professzorai közül választják meg az új rektort. A rektori méltóságra két komoly jelölt van: Sághy Gyula és Földes Béla, mind a kettő régi, érdemes tanára az egyetemnek.

— **Érdekes házassági hír.** Mint a „N. W. Journal“ biztos forrásból jelenti, Ferencz József braganzai herceg legközelebb eljegyzi miss M. Vanderbilte, akinek apja, mr. Vanderbilt amerikai milliárdos, jelenleg Bécsben időzik és a házasság ügyében bizalmas tárgyalásokat folytat. Mr. Vanderbilt a braganzai herceg automobilján naponként megjelenik a herceg seebensteini birtokán és mindig hosszabb ideig időzik ottan. A herceg, akinek Ferencz József király a keresztapja, jelenleg huszonhét éves. Udvari körökben a herceg választását nem kifogásolják. Miss Vanderbilt hozománya hír szerint tíz millió font, vagyis kétszáznegyven millió korona lesz. Ha ugyan nem hírlapi kacsa a N. W. Journal biztos értesülése.

— **Tisztek utcai kardafförja.** Piacensában tegnap véres jelenet történt egy forgalmas utcán. Egy gyalogsági százados öklével arczába vágott egy műszaki csapatbeli hadnagynak, aki az úttestől a földre zuhant, de rögtön felugrott, kardot rántott, s ugyancsak tette a százados is. Valóságos párbaj ment végbe közöttük között segédek nélkül, de nagy közönség szemelátára. Már mind a ketten több sebből véreztek, mikor néhányan a közönség köréből közbevetették magukat és szíjjelválasztották a mérkőző ellenfeleket. A városi helyőrség parancsnoka szigorú vizsgálatot indított meg és mind a két tisztet fogságra vetette. Beszéltek, hogy asszony miatt kapott össze a két tiszt.

— **Öngyilkos nábob.** Debreczenben Bányai István harmincz éves dúsgazdag polgár ma délelőtt egy régebbi betegségből származott pillanatnyi lázas állapotában jobb halántékon lötte magát s halálosan megsebesült.

— **A hajai iskolák államosítása.** Halász Ferencz miniszteri tanácsos Bajára érkezett, hogy az államosításra felajánlott községségi elemi iskolák átvétele ügyében tárgyaljon. Hegedüs Aladár polgármester érkezőre hívta össze a tanácsot, amely érkezőleg Rajk Aladár képviselő és Ambrozovics főispán is résztvevett. Fehér Lőrincz, tanácsreferens kijelentette, hogy a törvényhatóság az iskolák államosításával az iskolaügy fejlesztését célozza, s ezért az iskolákon lévő terhek a törvényhatóságot terhelik tovább is. Halász Ferencz ismertette az állammal kötendő szerződésnek részleteit, melyeknek tárgyalását holnap fogják folytatni.

— **Virágos Budapest.** A „Virágos Budapest“-bizottság megkérte a főváros előljáróit, hassanak oda, hogy a kerületekben levő intézeti és magánházak virágdiszt öltsenek. Ennek a kérésnek az előljárók készségesen feleltek meg és felhívást bocsátottak ki a háztulajdonosokhoz, hogy díszítsék házaikat virággal. Mai értekezletükből az előljárók azonfelül előterjesztést is tettek a tanácshoz, hogy a városi középületek, különösen az előljáróságok ablakainak virággal való díszítése céljából megfelelő tárgyalások induljanak meg a virágtartók egyöntetű beszerzése és a virágoknak a fővárosi kertészetből való szállítása dolgában.

— **A légberöpült löporatorny.** Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk arról, hogy Krakó közelében, Podgorzeben légberöpült a löporatorny. A szörnyű katasztrófát, mint újabbban jelentik, csakugyan villámcsapás okozta. Az újabb jelentések az alábbiakban foglaljuk össze: Junius 5-én este 7 óra 25 perczkor villámcsapás következtében a Podgorze mellett fekvő V. számú löszraktárban tűz ütött ki, melynek következtében a raktárnak löporból és ágyulövedékekből álló tartalma felrobbant. A robbanás következtében a közelben lévő IV. számú löszraktár teljesen, három másik raktár részben összerombolódott, a raktárakban lévő muníció azonban sértetlen maradt. A vielickai uton fekvő házak, valamint Nola-Duchaka község és a podgorze-plasóvi vasutállomás erősen megrongálódtak. Krakóban, különösen pedig Podgorzeben sok ablak betörtött. A podgorze melletti V. munícióraktárban a robbanások hajnali ¼3 óráig tartottak. A mentési munkálatok megkezdődtek. A közelben fekvő házak teljesen rombadőltek. Nagy veszedelemben van a podgorzei IV. sz. löporraktár is, amelynek falait a felrobbant löporatorny romjai erősen megrongálták, tetőzetét lerombolták. Féltő, hogy a löporraktár bedől és akkor az egész felhalmozott dinamitkészlet és robbanólövedégek a levegőbe röpkönnének. Krakóban és környékén igen nagy az izgatottság. A tüzet szerencsére eloltotta a nagy eső s így elejét vette a többi löporraktár katasztrófájának. A sebesültek száma ötszáznál is több, negyven ház rombadőlt és öt gyár falai megrepedeztek. A krakói kórházak zsúfolva vannak. A löporraktár környékén 5—6 kilométer területen minden ház elpusztult. A környékbeli falvakban olyan nagy lett a rémület, hogy a nép a pincékbe bujt el és rendőrség távolította el a parasztnépet a diüledező házak pinczéiből. A podgorzei vasutállomás épületére sok shrapnel hullott és a gránátok százokban embert megsebesítettek. Ezek közül hetven sebesültet a krakói országos kórházba vittek. A robbanás az V. számú löporos raktárban történt, melynek villámhárítója hibás volt. Tizenöt ezer kilogramm löpor explodált s attól meggyuladtak a shrapnelek és gránátok. Az elpusztult löpor és lövedégek értéke meghaladja az egymillió koronát. Szinte esodával határos, hogy a löporatorny tizenkét főnyi öregéből csak egy katona sebesült meg halálosan, egy közlegény sebei jelentéktelenek s a többi katona szerencsésen megmenekült. — Krakóból jelentik még ma éjjel: A löporatorny robbanásának összesen hatszáz sebesült áldozata van, de seibeik könnyebb természetűek és most már majdnem kivétel nélkül elhagyták a kórházat. A podgorzei vasutállomáson megsebesült százötven ember közül csak hárman szenvedtek komoly sérüléseket, azonban ezek is nyilván föl fognak épülni. Igen esodálatos az is, hogy a nagy pusztulásnak emberélet nem esett áldozatul. Különösen nagy a rombolás a környékbeli falvak házaiban, mintha ágyugolyók tettek volna a földdel egyenlővé a falvakat. A löporatorny közelében épen maradt egy löporraktár, amelyet most katonaság őriz és mészse földön hevernek a fel nem robbant gránátok és shrapnelek, amelyeket most katonák szednek össze.

— **Az évrő vizsgálatok.** A székesfőváros középiskoláiban a mai napon véget értek az évrő vizsgálatok és a héten megkezdődnek az évrő vizsgálatok, amelyek e hó végéig tartanak. Az érettségi vizsgálatok másbéli részét már befejezték és a szóbeli érettségi vizsgálatok szintén most folynak. Az évrő iskolai bizonyítványokat Péter-Pál napján osztják ki.

— **Szerb elégtétel királyunknak.** Közöltük, hogy gróf Forgách belgrádi követünk elégtételt kért a szerb kormánytól azért, mert a „Republika” című lap kvalifikálhatlan, személyes támadásokat intézett királyunk ellen. A szerb kormány elégtétel gyanánt betöltötte a nevezett lap további megjelenését.

— **Magyar nemesség.** A hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, hogy a király dr. Melichár Kálmán miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak kiváló érdemei elismerésül a magyar nemességet adományozta.

— **A czár elleni összeesküvés.** Adtunk hírt róla a közelmúlt napokban, hogy a czár elleni újabb összeesküvésnek nyomára jött az orosz titkos rendőrség. Most már bővebb tudósítás érkezik erről. Az összeesküvőknek az volt a tervük, hogy fegyveres támadást intézzenek a czár különvonata ellen, amelyen az uralkodó a poltawai ünnepélyre utazik. A támadást arra a mintára akarták keresztülvinni, ahogyan Oroszországban a nagy vasuti támadások történnének. Az összeesküvés részleteiről a titkosrendőrség ezúttal is hallgat. Azok az újabb intézkedések, amelyeket most a czár személyi biztonságára fogantatosítottak, továbbá a vasuti személyzet körében történt letartóztatások azonban arra engednek következtetni, hogy összeesküvést csakugyan fölfedezett a rendőrség. Különösen a Nikolaj-vasut munkásai közül tartóztattak le többeket. Többeknél katonai revolvereket és élesre fent töröket találtak. Ugy látszik, hogy a korszak—kiewi vasutnál is, amelyet a czár nagy szintén igénybe kell vennie, többen voltak beavatva a merénylerttervbe, mert éjnek idején ott is több letartóztatás történt. A fölfedezés első következménye az volt, hogy a Nikolaj-vasut hivatalnokait olyanokkal cserélik fel, akik tagjai az orosz népszövetségnek.

— **Sándor orosz nagyherceg büntetése.** A czár büntetésből Orelbe küldte fivérét, Mihály Sándor nagyherceget s kinevezte őt egy ottani ezredhez. Csak nemrég is magára vonta Sándor nagyherceg a czár haragját, mikor hugának, Olga nagyhercegnőnek egyik udvarhölgyét akarta nőül venni. Most a vértess testőrezred egy tisztjének feleségével kezdett viszonyt a nagyherceg és ezzel vonta magára a czár haragját.

— **Miniszteri biztosok a szakiskolák záróvizsgálatán.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az iparoktatási intézetek folyó évi záróvizsgálatához miniszteri biztosoknak a következőket küldötte ki: az aradi m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolához Söpkész Sándor műegyetemi tanárt, a győri m. kir. fém- és faipari szakiskolához Lázár Pál udvari tanácsos, műegyetemi tanárt, a kolozsvári fa- és fémipari szakiskolához Cserháty Jenő műegyetemi tanárt, a marosvásárhelyi fa- és fémipari szakiskolához Domotor Pál felsőipariszkolai tanárt, a szegedi fa- és fémipari szakiskolához Stroncsky Sándort, a Siemens-Schuckert művek igazgatóját, a temesvári fa- és fémipari szakiskolához Wittmann Ferencz műegyetemi tanárt, a homonnai faipari szakiskolához Thék Endre udvari tanácsos butorgyárost, az állami faipari szakiskolához Gyomai M. Manó butorgyárost, a szatmárnémeti faipari és a debreczeni fémipari szakiskolához, a budapesti állami nőipariszkolához, a bellusi, békési és tokaji állami kosárfonóiskolához, a székelyudvarhelyi állami gyermekjátékkészítőiskolához, a kőrmöcsbányai állami csipkeverőiskolához, a nagydísznői államilag segélyezett gyapjuszövőiskolához, a nagyszabenyi államilag segélyezett cipészipari szakiskolához, a m. kir. államvasutak budapesti északi főműhelyével és a miskolci, debreczeni és budapesti, palotaupfalusi műhelyekkel kapcsolatos tanoncziskolához és végül az állami gépgyárak budapesti és diósgyőri tanoncziskoláihoz Vig Albert kir. tanácsos ipariszkolai igazgatót, a gölniczbányai állami fémipari szakiskolához Tobis Edét, a budapesti fegyver- és gépgyártársaság igazgatóját fémipari szakiskolához Karakóványi Ákos gépészmérnököt a budapesti áll. mechanikai és órásiipari szakiskolához Jónas Odón műegyetemi tanárt, a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskolához Ney Imre kőfaragómestert, az ungvári állami agyagipari szakiskolához Klemp Gábor felsőipariszkolai igazgatót, a zalatnai állami kőfaragó és kősziszoló ipari szakiskolához Marton Alajos udvari díszművészt, a kismárki állami szövőipari szakiskolához Rejtő Sándor műegyetemi tanárt és végül a m. kir. államvasutak piski-telepi műhelyével kapcsolatos tanoncziskolához Jalsovitsky Gézá.

— **Francia vasutasok szakadása.** Párisból jelentik, hogy a keleti vasut alkalmazottainak bizottsága elhatározta, hogy kiválik az általános munkásszövetségből, mert ez parlament- és hazaelleus tevékenységet fejtett ki. Elhatározták továbbá, hogy Niel volt áll. munkásszövetségi titkárnak, aki mérsékelt magatartása miatt bizalmatlansági szavazatot kapott, felajánlják a keleti vasutasok szindikátusában a titkári állást.

— **Felhőszakadás.** A tolnamegyei Regöly-Szakállhőgyész, Kurd-Csibrák és Döbrököz községek határaiban óriási felhőszakadás volt, amelyet azután nagy jégeső követett. A felhőszakadás következtében aláomló óriási vízmennyiség a fieme—budapesti vasutvonal töltését egyes helyeken 200—300 méter hosszban erősen alámosta és nagyon megrongálta, miért az összes vonatok 5—7 órát vesztettek nyílt pályán vagy a pályaudvaron. Használókép megrongálta a vihar a Báltaszék—Dombóvár, valamint Kaposvár—Bacs és Dombóvár—Pécs közti vasutvonalakat is. A környéket hatalmas víztömeg borítja. A kár igen nagy.

— **Huszonöt éves jubileum.** A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár r. t. műszaki igazgató-helyettese, Kohn János tegnap ünnepelte huszonöt éves szolgálati jubileumát, mely alkalomból az igazgatóság üdvözölte őt és a hivatalnokai kar emlékül szép ajándékban részesítette, mely az ünnepelt működését szimbolizálja.

— **Leégett templom.** Tegnap nagy vihar voutult át Sopronmegye nyugati részén. A villám beütött a kaboldi katolikus templomba és azt felgyújtotta. A mise éppen a szomszédos Felsőpéterfa fiókközségben volt, így tehát a templomban nem tartózkodott senki. A templom egészen leégett. A kár jelentékeny.

— **Tengeri rablók.** Samothraki-sziget közelében két görög vitorláshajót tengeri rablók támadtak meg. A rablók a kapitányokat és a legénységet legyilkolták és a hajókról mindent elraboltak. A hajókat, melyeken csak a meggyilkoltak holttestejei maradtak, a tenger egy Szaloniki felé haladó gőzös közelébe sodorta.

— **Katonai tanulmányut.** A krakói 46. osztrák landwehr-hadosztály főtisztjei két hétig tartó stratégiai tanulmányutat tesznek Felsőmagyarországon Brozek Alfréd altábornagy hadosztályparancsnok vezetésével. A tanulmányuton résztvesznek a 91. és 92. gyalogdandár parancsnokai, vezérkari törzstisztjei, a 4. landwehr-dzsidás ezred parancsnoka, két tüzértörzstiszt, egy főhadbiztos, összesen egy tábornok, tizenhat törzsiszt, négy főtiszt és husz altiszt és közlegény. A tanulmányut Galicziából, Nowy targból indul ki. A társaság tegnap Barlangligeten keresztül Tátraszéplakra érkezett, hol két napig maradnak és kirándulnak a vidékre, majd folytatják útjukat a Csorba-tóhoz, Rózsahegyre, onnét Alsókubínba és Árva megyén keresztül vissza Galicziába. A tanulmányut összefüggésben áll az őszi királygyakorlatokkal, melyek Morva-Szilézia magyarországi határvidékén lesznek.

— **Rendelet a gipsz-szobrokkal való házalás ügyében.** Dr. Boda Dezső főkapitány ma a következő rendeletet adta ki: „Hozzám érkezett panaszfeljelentésekből arról értesültem, hogy a székesfővárosban letelepült több olasz gipszárú készítő a műhelyekben készült gipsz-szobrokat és egyéb díszműket alkalmazottjaik által a székesfőváros területén házról házra járva árusítatják. Mint-hogy ily gipsz-szobrokkal való házalás az 1852. évi házalási páteus 12. szakaszának 6. pontja, illetőleg az 1886. évi 68.306. sz. keresk. min. rend. szerint a rendőrség által büntetendő kihágást képez, utasítom az összes rendőri hivatalokat, miszerint az ily tiltott házalást akadályozzák meg és a kihágást elkövetők ellen kellő szigorral járjanak el.”

— **Gonosz esiny.** Könnyen veszélyt okozható, rosszakaratu esinynek jöttek nyomára Kaposváron. A színház körül járó-kelek ugyanis már hetekkel ezelőtt észrevették, hogy a színházból valahonnan víz szivárog ki és hatalmas fűcsákát képez. Sokan azt hitték, hogy talajvíz és nem vetettek rá ügyet. Hosszu kutatás után végre tegnap a rendőrség megállapította, hogy valaki bemászott a színházba és ott a színpadon levő tüzesapot megnyitotta, úgy hogy a színház belseje teljesen elázott. A zenekari helyen 70 centiméter magasságra emelkedett a víz; megállapították azt is, hogy a csap már majdnem egy hónap óta állhat nyitva és aki ezt a rossz tréfát csinálta, arról is gondoskodott, hogy a vízfolyást hamarosan el ne állíthassák, mert ellopta és elvitte magával az elzáró csapot.

— **Tizenöt éves találkozó.** Dr. Reisman Henrik ügyvéd Ungvárott felhívja azokat, akik 1894. évben Ungváron vele együtt érettségi vizgát tettek, hogy czimüket a 15 évi találkozó előkészítése céljából tudomására hozni sziveskedjenek.

— **Kolera az orosz fővárosban.** Pétervárról jelentik, hogy ott újra kitört a kolera. Ed-dig huszonegyen beledögltek meg, akik közül hárman meghaltak. A járvány kitörésének az az oka, hogy a szűrt víz elégtelen lévén, 15 százalék szűrőtlen vizet vezettek be a vízvezetékbe. A lakosság nagyon izgatott.

— **A szatmári nábob pénze.** Bonyodalmas ügyben folytat vizsgálatot a szatmári esendőrség. Még az idén, márcziusban bizalmas följelentés érkezett a esendőrséghez arról, hogy özvegy Galgóczy Istváné és a nála lakó Görög Sándor foglalkozás nélkül levő fiatalember pazarló életmódot folytatnak, holott köztudomásu, hogy semmi vagyonuk nincsen. Galgóczy Istvánné Szatmáron az Árpád-utczában lakott a Halmi-féle házban. Ugyanabban a házban lakik Halmi János, Szatmár egyik leggazdagabb polgára, egy körülbelül hetvennyolcz éves ember, aki milliót érő vagyona mellett úgy él, mint a koldus. Piszkos szobáiban lakik, háztartást nem vezet, sőt zsugoriságában annyira ment, hogy adóját sem fizette, amiért a pénzügyigazgatóság egyik házát el akarta árvereztetni. Ekkor a rokonok megbízásából Kovács Gusztáv volt debreczeni főispán Szatmárra jött, hogy Halmi ügyeit rendezze s csakhamar megállapította, hogy a milliomosnak egy 60.000 koronás betétkönyve hiányzik. Kovács följelentést tett a esendőrségnek az ismeretlen tettes ellen. Ács Géza esendőrmester csakhamar kiderítette, hogy körülbelül két-háromszázezer koronás lopásról van szó.

A gyanuja özvegy Galgócziné és Görög Sándor ellen irányult, akik időközben a fővárosba költöztek, ahol az Izabella-utca 78. száma alatt béreltek lakást, amelyet ujonnan bebutoroztak. A szatmári esendőrség megállapította, hogy Galgócziné Budapesten egy ügyvéd utján, akinél Görög Sándor irnoki állást kapott, értékesíteni akart egy 67.291 koronáról szóló betétkönyvet. A pénzintézet igazgatója azonban, akinél Görög a pénz fölvétele céljából jelentkezett, gyanusnak találta a dolgot és telefonon a számai gazdasági és iparbankhoz fordult, ahonnan azt a választ kapta, hogy a pénz fölvételére senki sem jogosult, Halmi Jánoson kívül. Ács Géza őrmester és Zimmermann János őrsvezető erre Budapestre utaztak és kihallgatták Galgóczinét, aki egy írást mutatott föl, amely szerint Halmi János a betétkönyvet Galgóczinének ajándékozta. A esendőrök azt hiszik, hogy Halmi János aláírása rossz hamisítvány. Ezt a föltevést megerősíti Halmi János vallomása, aki elmondotta, hogy Galgóczinének, aki a télen betegségében ápolta, adott ugyan 5500 korona készpénzt, de sem betétkönyvet, sem értékpapírt nem adott neki. Kihallgatták Görög Sándort is, aki azt mondja, hogy Halmi 8—9000 koronát adott neki kölcsön. A szatmári esendőrség a budapesti rendőrséggel együtt folytatja a nyomozást a titokzatos ügyben.

— **Házasság.** Dr. Kircz Andor cairoi ügyvéd eljegyezte Takács Mária, Takács Mór leányát Budapesten.

Varga Kálmán állami hivatalnok június 6-án, vasárnap tartotta esküvőjét Spirá Rózsával, Spirá Lajos debreczeni magánzó leányával.

Dr. Baksa Lajos ref. konventi központi előadó, a tiszántúli ref. egyházkerület főjegyzője és neje, Dósi Alexandra leánya szerdán, e hó 9-én köt házasságot Kágerer József tüzérvadnagygyal. Az egyházi házasságkötés ugyanazon nap lesz a kalvintéri ref. templomban.

Manninger Gusztáv Adolf, Schaumburg-Lippe herceg ráczbolyi uradalmának intézője e hó 7-én tartotta esküvőjét Magyaróváron Cserhátli Ilonával, néhai Cserhátli Sándor gazdasági akadémiai tanár, a növénykísérleti állomás igazgatójának és Cserhátli Sándorné, Lehman Johannának leányával. Az esketést, mely a Cserhátli-család mély gyásza miatt a háznál volt, Pröhl poszonyi ág. ev. lelkész végezte.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtörés ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-féjgyékék bérletve küldetik.

— **Betegápolók köztetése.** Dr. Babarzi Schwartzler Ottó udvari tanácsos egyetemi tanár védnöksége és dr. Rajnai Béla fővárosi orvos előnök vezetése alatt álló Magyarországi Betegápolók és Ápolónők Országos Egyesülete (székhelyisége és irodája: Budapest, VII. ker., Dohány-utca 74. sz. a.) a nagyközönség, valamint intézetek és kórházak részére képzett, megbízható betegápolókat és ápolónőket közvetít, akikért az egyesület felelősséget vállal. A közvetítés díjtalan. Telefonszám 3—64.

— Félárújegy a felekezeti tanítóknak. A hajduböszörményi ref. központi leányiskola tanító-kara memorandumot intézett Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterhez, hogy a felekezeti és községi tanítóknak úgy, mint az állami tanítók, községi jegyzők és városi tisztviselőknek, részükre is vasuti félárú menetjegyet engedélyezzen.

— Adomány a Jókai-szoborra. A Jókai-szobor-és síremlék-bizottság elnöke, Berzeviczy Albert v. b. t. ma értesítést kapott a Révay testvérek cégtől, hogy Jókai munkái kiadásából a Jókai-szoborra felajánlott járulékból, az első évi, 3440 koronát a Magyar Általános Hitelbanknál a Jókai szobor-alap javára lefizette.

— Megkerült gyilkosok. Abaujszántóról jelentik, hogy Balogh József járási csendőrmester letartóztatta Meskó Jakab, gróf Zichy fővadásza gyilkosait. A gyilkosok Bende József községi rendőr, Badi József mezőőr és Havér József földműves, a kik bevallották, hogy a fővadász vadorzáson érte őket és egyik társukat elfogta, mire a fővadászt agyonlőtték. A gyilkosokat letartóztatták.

— A krakói gyilkosság. Mai krakói táviratunk jelenti: A vizsgálóbíró tegnap este órákhoz-szat faggatta Borowska Janinát. A rendőrségen azt mondják, hogy Borowska Janina töredelmes vallomást tett.

— Fái Géza uriszabó-czéget, aki üzletének áthelyezése folytán árult lényegesen reudukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

— Jegyző-gyűlés. A Sopronvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesülete idei rendes közgyűlését a hó 11-én délelőtt 10 órakor tartja Sopronban a vármegye-ház nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. elnöki jelentés, 2. az 1908. évi zárszámadás megvizsgálása, 3. az 1910. évi költségvetés megállapítása, 4. a dunántúli jegyzői fiuenerelő intézet alap-szabálytervezetének tárgyalása, 5. községek országos takarékpénztára felállítására iránti indítvány, 6. községi belügyhatóság szabályrendelet átoldozása iránti indítvány, 7. az országos jegyzői egyesület által alapítandó napilap ügye, stb.

— Véres bucsu. Ibafa baranyai községben tegnap bucsu volt, mely alkalommal Jandó Péter kanász, ki már husz évet tilt Illaván, ennek fia és unokája összeverekedett Zimmer János fazekással és ennek társával Povanius Györggyel. A verekedés közben Zimmert mellbeszurták, Povaniusot a nyakán sebeztek meg súlyosan, míg Riszt Frigyes vinczellért, ki békíteni akarta a verekedőket, agyonzurták. A tetteseket letartóztatták.

— Letartóztatot szélhámós. A kaposvári rendőrség ma letartóztatta Ugi Imre országos szélhámóst, ki városi villanyserelőnek adva ki magát, bejárta majd az összes házakat és mindenütt kisebb-nagyobb lopásokat követett el.

— Leölt bandafőnök. Küstendili jelentések szerint ott Zaprianov macedón bandafőnököt tegnap este nyílt utcán lelőtték. A merénylő, ki megszökött, Sandanski híve, ki ellen Zaprianov a múlt évben merényletet követett el, mely azonban nem sikerült. Az hiszik, hogy ezen merénylet Sandanski megbízásából történt.

— Munkás-strájk. A darabmunka-rendszer életbeléptetése miatt a Bar le Due közelében levő Stenay-főle acélművek 2500 munkása beszüntette a munkát.

— Beomlott föld. A közuti villamos vasút Dembinszky-utcai telepén szombaton éjszaka a földmunka végzése közben a kiásott rész egyik oldala beomlott és maga alá temette Pistevics János napszámost. A többi munkás azonnal a mentéshez fogott és sikerült is nekik élve kimenteni a napszámost, aki azonban a szenvedett zúzódásoktól nem sokára meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Siketnémák felvétele. A siketnémák budapesti állami országos intézetének I. osztályában a jövő tanévre 30 új növendék számára van beszedés. Felvételt nyerne első sorban a székesfehérvári és a szomszédfalvakban élő teljesen siketnéma, részleges hallás-al és némi beszémaradvánnyal bíró, később megsiketült gyermekek. A szegénysorsuk a képzés idejére eltartási- és utsegélyt kaphatnak az intézettől. Másod-sorban az ország távolabbi részéből is felvételtnek olyan a fentiekhez hasonló fogyatékosokban szenvedő gyermekek, akiknek eltartási díjait egészben vagy részben biztosítják a hozzátartozók, vagy akik segélydíjra érdemesek. Felsőbb osztályokba való felvételért is lehet folyamodni. Érdeklődőknek díjtalanul küld felvételt nyomtatványok az intézet VIII. ker., Mosonyi-u. 8. alatti működő igazgatóságára.

— Hirtelen halál. Tisch-Henrikné, született Schmeidek Katalin hetvenéves magánzórnó tegnap délután a Normafa-utca 6. számú háza előtt hirtelen rosszul lett s pár perc múlva meghalt. Az öregasszony halálát szívizékhűlés okozta. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Veszett kutya az első kerületben. Az első kerület területén egy eben hatóságilag megállapították a veszett-séget, miért is a kerület előljárósága a kerület egész területére június hó 20-ik napjáig ebzárlatot rendelt el. Ez az intézkedés kiterjed a kerülettel határos utcák, terek és utak mindkét oldalára. Ez alatt az idő alatt valamennyi ebet otthon megkötve kell tartani, az utcákon pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon kell vezetni. Ez ellen a rendelet ellen vétőket 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással fogják büntetni.

— A Közbiztonság című rendőri hetilap vasárnapi száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Cikkjeiket irtak bele: Gegus Dániel rendőrkapitány, Székely Vladimir rendőrfogalmazó, Ligeti J. Jenő, Kovács Imre, Papp József és mások.

— Halálozás. Hausler Sándor adótiszt negyvenéves korában Kecskeméten meghalt.

Borsos Szabó Károly fővárosi tisztviselőt, a népfelkeltő-osztály volt vezetőjét nagy részvét mellett temették el tegnap délután. Tisztvisári nagy számban jelentek meg a végtisztességen s nevükben Pacsona Antal fővárosi tisztviselő megható beszédben vett részt a közszertetben állott halottól.

Barber Simon budapesti kereskedő felesége, Barber Katalin szombaton a főváros mellett fekvő Terézmajor-birtokán 83 éves korában meghalt. Temetése ma délután 4 órakor volt a rákoskeresztúri izr. halottasházából.

Bodszula József nyug. tanító május 31-én életének 60-ik évében elhunyt Szabadkán.

Böles Nándor, a szabadkai főgimnázium tanára 31 éves korában Szabadkán meghalt.

— Rendőri hírek. Villamos elgázolás. Tegnap este a Nagymező-utca 42. sz. háza előtt a városi villamos vasút 230. számú kocsija, melyet Sajó András vezetett, elgázolta Mohai Sándor napszámósok György nevű kétéves fiát. A kis fiút halálos sérüléssel a Rókus-kórházba vitték, ahol nemsokára meghalt. — Sikkasztó rendőr. A fumei ügyészség távirati intézkedésére a rendőrség letartóztatta Csider János volt fumei rendőrelőret, aki állítólag hivatalában sikkasztott. — Verekedés. Szombaton éjszaka a Népszínház-utczában Ricsár József fényezősegéd és Szabó József kömvisszegéd összeverekedett. Verekedés közben Szabó összeszurkálta ellenfelét, akit veszedelmes sérüléseivel a mentők szállították a dolog-kórházba. — Életunt leány. Az egyik Róza-utcai rosszhírű házban Varga Erzsébet rendőri felügyelet alatt álló leány az éjszaka felvágta jobbkarján az ereit. Sérülése nem veszedelmes. A leány életuntagságból akart öngyilkossá lenni. — Tolvaj eselőd. Veszedelmes tolvajnót keres a rendőrség. Ez Wagner (névén Varga, Bognár) Juli jászberényi szül. 35 éves eselőd, aki lopás miatt már többször volt büntetve, a főváros területéről ki van tiltva. Wagner Juli visszazökött Budapestre és itt Benze Gizella névre kiállított eselődkönyvvel elszegődött Harsányi Gyulán magánzórnóhoz a Csepregy-utca 4. szám alá. Csak három napig szolgált a helyén. Egy éjszaka feltört Szalka Margit eselődő társaságát és ellopott 630 korona készpénzt, több ékszert, Harsányinétől 20 koronát és azzal megszökött. — Baleset a malomban. Ma reggel a Hungaria-malomban Faragó István malommunkás a gépet tisztította. Közben egy gépszij elkapta a jobb karját és összeroncsolta. A súlyosan sebesült embert a Bethesda-kórházba vitték.

— A Fővárosi Orfeum nyári szünete bezárólag 1909. augusztus hó 14-ig tart, mert augusztus 15-én ismét megnyílnak a főváros és az ország ez egyetlen igazán európai nivón álló nagy variété-színházának kapui. Waldmann Imre igazgató az egész nyári szünetet külföldön tölti, hogy jövő szezonjának minden egyes műsorát a lehető legváltozatosabban állítsa össze.

— XXXIX. es. kir. jótékonyezélu államsorsjáték. Már a hó 17-én tartják meg a polgári jótékonyezélu rendezett 39-ik államsorsjáték húzását. A 18.399 nyeremény több, mint egy félmillió összegben, közöttük a 200.000 koronás főnyeremény, mind készpénzben fizettetnek ki. Sorsjegyek a 4 korona, dohány-tözedékben, váltóüzletekben stb. kaphatók.

— Fedor-féle vívóterem a Koronahereczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— Polgár Sándor orvosi műszer, kötszer és sérvkötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden a szakmába vágó cikket nemcsak a legújanyosabb áron, hanem legtekélyesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal, vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Erzsébet körút 50. szám.

— Bob-hashajtó a legkellemesebb 10 fillér.

— Szívhajók és vérédeyelmeszedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdöket alkalmaz az dr. Höuig első villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Höuig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen könyelmes és fájdalomatlan gyógyeljárás sikerét, szívbillentyűhajók, szervizumbetegedés, vérédeyelmeszedés, ideges szívhaj és szívserozingái rohamok (asthma, angina, pectoris) esetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Két székfoglaló. A Magyar Tudományos Akadémia II. osztályának ma délután báró Nyári Albert elnöklésével felolvasó ülése volt, amelyen Szeremley Samu hódmezővásárhelyi ref. pap, tavaly megválasztott és dr. Mahler Ede, a kiváló egyptologus, ez idén megválasztott levelező tag tartotta meg székfoglaló értekezését. Szeremley Hódmezővásárhely népességének származása és kifejlődése czimen bemutatta egyik nagyobb munkájának egy részét. Ismertette Hódmezővásárhely népességének viszonyait a török korszakban, érdekes képet nyújtva az Alföld e hatalmas városa lakóinak harci és etnografiai viszonyairól. Leirta a Rákóczi-korszak betelepüléseit és a régi vásárhelyi családok számbeli és vagyoni gyarapodásáról szóló tüzetes tanulmányát. A néprajzi szempontból is értékes székfoglaló előadást az Akadémia tagjai zajos tetszéssel fogadták. Mahler Ede „Egyiptomi emlékek Magyarországon” czimen értekezett. Ismertette azokat a forrásokat, amelyekből Egyiptom történetére vonatkozó ismereteinket gyarapíthatjuk. Ma már nincs szükség arra, hogy a régi görög munkákhoz nyuljunk, mert már van számos emlék, amely az ókori Egyiptomról szemünk elé tárja. Így vannak piramisok és templomfeliratok, síremlékek, szarkofágok, királyi győzelmi- és hála-feliratok, papirusz-okmányok, fogadalmi és áldozati tárgyak és végül a festészet, skulptura és ipari művészetnek a muzeumokban őrzött tárgyai. Mi, magyarok igen szegények vagyunk egyiptomi régiségekben, mert csak szerény eszközökkel vehettünk részt az ásatásokban és a régiségek megszerzésében. De az a kevés, ami birtokunkban van, elegendő, hogy bepillantást nyerhessünk a faraók régi birodalmának kultúrtörténetébe. Az előadó részletelesen ismertette ezután a Magyarországon lévő egyiptomi emlékeket és azon reményének adott kifejezést, hogy a jövőben a mérvadó körök nagyobb mértékben fogják gyarapítani egyiptomi emlékeiket. Előadását az akadémikusok élénk tetszéssel honorálták.

(*) Váradi Aranka és Ilike hangversenye. A czelli nőegyesület meghívta dr. Váradi Antalt és leányait, hogy az egyesület javára rendezendő nagy-szabású hangversenyen közreműködjenek. A két fiatal művésznő szombaton utazott Czellre, ahol a város előkelősége fogadta őket s az esti hangversenyt a Korona-szálló nagytermében a város és a környék színe-java töltötte meg a tágas helyiséget. Váradi Aranka magánjelenetet adott elő s több költeményt szavalt azzal az elragadó bájjal és művészettel, melyet a fővárosi közönség jól ismer. Váradi Ilike pedig dalokat és áriákat adott elő, többi között Csiky-dalokat, azonkívül a Sicilianát s a faclips-áriát és táncot, s a viharos tapsnak, mely a Király-színház ifjú művésznőjének dalait és táncját kísérte, nem akart vége szakadni. Ugy Váradi Aranka, mint Ilike sokszoros ismétlésekkel közönlöttek meg a lelkes közönség riadó tapsait, Váradi Antal a Petőfi-Társaság főtitkára, lapunk kiváló munkatársa pedig egyikét tartotta Petőfirtől szóló azon lebilincselő felolvasásainak, melyeket az egész ország ismer. A közönség a leg-lelkesebb hangulatban reggelig tartó táncmulatságot rögtönzött a hangverseny után, melyről a közönség a legnagyobb megelégedéssel és tapsokkal távozott.

(*) A Magyar Zenepedagógiai Társaság vasárnap tartotta Hubay Jenő elnöklésével az idei rendes közgyűlést. A Hackl N. Lajos titkár előterjesztette évi jelentés elfogadása után Hubay Jenő előterjesztést tett Liszt Ferencz születésének századik évfordulója alkalmából 1911-ben rendezendő országos zeneműkiállításal egybekötött zeneün-nepre, továbbá a zenetanítók továbbképző tanfolyamára és a középiskolai énektanításra. Mind a három ügyben a társaság fölterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A közgyűlés végül az elnök indítványára herecz Esterházy Mildótt és Goldmark Károlyt a társaság tiszteletbeli tagjává választotta.

(*) **Carmen Budán.** A Budai Nyári Színházban holnap, kedden, Bizet „Carmen” című operája kerül színpadra. Ez előadásnak különös érdekességet kölcsönöz, hogy Don José szerepét vendég: Környei Béla, az Operaház széphanu tenoristája éneki, Carmen Albert Erzel, Micaela Bejezyna, Escamilló Rózsa, a többi szereplő pedig Déry Rózsi, Abayné, Falussy és Vajda lesz. Az operát Krecsányi igazgató rendezte és Orbán karmester dirigálja.

(*) **Magyar művész kitüntetés külföldön.** Ritka kitüntetés érte egy állandóan Párisban élő hazánkfiát, Kunffy Lajos festőművészt, akit a párisi Societé National les Beaux-Arts legutóbb megválasztott közgyűlésén, nagy többséggel, tagjai sorába választotta. Ez a kitüntetés különösen azért fontos, mert az utóbbi időben a zsüri nagy szigorral bírálja el az idegen művészek munkáit és megnehezíti azoknak kiállítását a nagy Szalonba, míg a tagoknak zsüriintézettségük van a párisi Szalon összes tárlataira. Kunffy, aki művészetével már sok dícsőséget szerzett külföldön a magyar névnek, jelenleg Liegeben időzik, ahol néhány belga arisztokratának arcképét festi, melyeket a budapesti téli tárlaton szándékozik kiállítani.

(*) **Színész-növendékek előadása.** Vasárnap délután Rákosi Szidi növendékei a Király-színházban a „Koldusdiák”-ot adták elő. A kar éneke és a csoportosítás pompás volt, a fölépített növendékek közül kiváltak *Serényi Miczi* és *Sugár Gyula*.

(*) **A Nemzeti Szalon vidéki vendégei.** A Nemzeti Szalonnak nagyszerű nyári kiállítását, a tejjgazdasági és állattudományi alkalmából felrúndult vidékiek tömegesen látogatják. Az új vezetőség elhatározta, hogy a kiállítás, illetve az automobilversenyen résztvevők számára tagsági igazolványuk vagy résztvevői jegyük előmutatása mellett 50 (ötven) filléres kedvezményes jegyeket bocsájt rendelkezésükre.

EGYESÜLETEK.

(—) **Előadás a Feministák Egyesületében.** A Feministák Egyesülete ma este Glücklich Vilma elnöklésével ülést tartott, amelyen a londoni választójogi kongresszuson részt vett tagok számoltak be küldetésük eredményeiről. Elsőnek Mellerné Miskolczi Eugénia ismertette a feministák felvételét Londonban. Több mint ezer nő vett részt a lampionos, zenés menetben, amelyben képviselve voltak a legkülönbözőbb foglalkozású nők: orvosnők, színésznők, munkások stb., valamennyien saját jelvényeikkel. A gyűlésen az angol intelligencia színe-java részt vett. Áttért azután a gyűlés lefolyásának ismertetésére s élénken ecsetelte annak a 18 asszonynak diadalmenetét, akik a női jogok hangoztatásáért egy-egy hónapi börtönbüntetést szenvedtek. A tetszéssel fogadott előadás után Schlanger Melanie ismertette londoni emlékeit. Majd B. Schwimmer Rózsa szólalt fel és hangoztatta a nők igazát akkor, amikor választói jogot követelnek. A gyűlésen nagyszámú közönség vett részt.

(—) **A Jogvédő Egyesület** vagyontalanok részére vasárnap délelőtt tartotta meg rendezési közgyűlését a budapesti kir. büntetőtörvényszék egyik tárgyalási termében *Vavrik Antal* kir. ítélőtáblai tanácselnök elnöklésével. Az elnöki megnyitótól után *Dr. Márki Hugó* olvasta fel évi jelentését, amely szerint az egyesület a múlt esztendőben 5803 esetben részesítette a vagyontalanokat megfelelő jogsegélyben. Központi irodájában (IV., Központi városház) minden nap este 5—8 óra között, a Váci-ut 21. sz. alatti fiókirodájában pedig minden kedden, csütörtökön és szombatokon este 6—8 óra között tartottak hivatalos órákat.

(—) **A Gyorsírás-tudományi Társulat** tegnap tartotta a nyári szünet előtt az utolsó ülését *Dr. Halász Zoltán* elnöklésével. Az ülésen *Bálint Antal* bejelentette, hogy a társulat elméleti szakosztálya a jövő év munkarendjébe négy, általános érdekű kérdés megvitatását tűzte ki. Ezek: 1. A hangzók jelölése, előadó *Dr. Halász Zoltán*. 2. A torlódások jelölése, előadó *Dr. Halász Zoltán*. 3. A gyorsírásban jelölt törszótagnak és formai szórészek (ragok, képzők) viszonya, előadó *Bálint Antal*. 4. A kihagyások törvényei, előadó *Traeger Ernő*. A gyűlés azután folytatta a szerzői jog és a gyorsírás tárgyában megindult vitát.

(—) **Gyermekjuniális.** A Budapesti Polgári Lovászegyesület a lövőház termében és fényesen díszített kertjében sikerült gyermekjuniális rendezett, amelyen mintegy 300 gyermek vett részt. A rendezőség igen sok vidám tréfával és játékkal szórakoztatta a nagyszámú gyermekereget és egy gyermekhangversenyyel is kedveskedett az apróságoknak. A hangverseny műsorának kiemelkedő pontja *Bernay Irénke* és *ifj. Grawátsch Tivadar* duettje, *Kemény Ferike* tréfás előadása és *Tolnai Sándor* hegedűszólója volt. A felnőttek részére tréfás versenyekről és kabaret-előadásról is gondoskodott a figyelmes rendezőség.

FŐVÁROS.

(*) **A ferencvárosi plébánosválasztás.** A ferencvárosi polgárok népes értekezletet tartottak ma este a ferencvárosi polgári körben, melyen a kerület törvényhatósági bizottsági tagjai és a különféle ferencvárosi körök, egyetemek és pártok vezetői jelentek meg nagy számmal. Az értekezlet tárgya a plébánosválasztás volt. *Bán Sándor* II. kerületi plébános jelöltsége mellett foglalt állást az értekezlet, mint aki a kerületben 38 éven át működött, mint hitoktató, lelkes és helyettes-plébános. Elhatározták, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok vezetőit kerületenként felkeresik *Bán Sándor* megválasztása érdekében, ezenkívül körleveleket/küldenek valamennyi törvényhatósági bizottsági taghoz ugyanezen célból, végül pedig azt, hogy ez ügyben a kerület katolikus polgárságát nagy értekezletre hívják össze. Az ügyek viteleire intéző bizottságot választottak.

(*) **A jövő évi közmunkaprogramm.** A főváros tanácsának II. ügyosztálya most készült el a jövő évi közmunkaprogramm összeállításával. Az ügyosztály a közmunkaprogrammot a középítési bizottság pénteki ülése elé viszi. A program szerint az ügyosztály a bel- és kültermi makadamutak építésére 2.271.500 koronát kér; ebből az összegből az új dohánygyár körüli utaknak, nevezetesen a budafoki utnak és az ott lévő névtelen utcának kiépítésére 130.000 korona, az Üröm felé vezető *Határ-ut* készítésére 33.000 korona, a *Tutaj-utca* kiépítésére 88.000 korona, a *Gyarmat-utca* egy részének kiépítésére 65.000 korona, a *Telep-utca* kiépítésére 45.000 korona, a *Pongrácz-utca* rendezésére 70.000 korona és a *Vasgyár-utca* kiépítésére 60.000 korona esik. Új kövezések és egyéb utcai burkolatok céljaira 2.270.809 koronát irányoz elő az ügyosztály. Ebből az összegből a *Lövőház-utca* és *Marczibányi-tér* nyugati oldalának kikövezésére 170.000 koronát, a *Bajnok-, a Dálnok-, Nagy János-, Kmety-, Aradi- és Vörösmarty-utczáknak* és a *Felsőerdősornak* aszfalttirozására 260.000 koronát, az *Üllői-utnak* egész a határig keramittal való burkolására 280.000 koronát, gyalogutburkolásokra pedig 432.700 koronát kér az ügyosztály. Csatornaépítésekre az ügyosztály 528.500 koronát szán. Ebből esik a *Mozdony-utca* csatornaizására 14.000 korona, a *Pasaréti-ut* egy részének csatornázására 36.000 korona, a *Váci-utnak* a *Megyer-utczából* a *Rákospatakiig* eső részének csatornázására 22.000 korona, az *Erzsébet királyné-ut* egy részének csatornázására 35.000 korona, a *Róna-utca* egy részének csatornázására 32.000 korona, a *Tárnás-, Szilágy-, Marga- és Ohegy-utczák* csatornázására 23.000 korona. Ezenkívül az ügyosztály csatornarostályok készítésére 34.000 koronát, oldalsatornák építésére 20.000 koronát és árvízelleni védekezésre 50.000 koronát kér. Ehelyütt említjük meg, hogy ugyancsak a pénteken tartandó középítési bizottsági ülés elé fog kerülni a budai végleges vízmű tervezete is.

(*) **Fővárosi tisztviselők munkakörének új beosztása.** *Dr. Bárczy István* polgármester egyik újabb céltudatos reformjának keresztülvitelére vette kezdetét hétfőn délelőtt a városházán. A tisztviselők között ugyanis kérdőíveket osztottak szét, amelyen meg kellett jelölniük részletesen jelenlegi munkakörüket. Ezen bevallások alapján fogják majd a tisztviselők munkájának új beosztását megállapítani s ezzel elejét veszik azon lehetetlen állapotoknak, hogy némelyik tisztviselő bizonyos összeköttetés vagy egyéb előny folytán, egyszerűen semmit sem dolgozzék és helyette mások végezzék el a munkát.

(*) **A vásárfelügyelői szolgálat egységesítése.** A fővárosi vásárigazgatóság azt javasolta a tanácsnak, hogy a budai dunai vásárfelügyelői szolgálatot is egységsítsék. A kerületi előjárók mai értekezletükön tárgyalták ezt a javaslatot és a vásárigazgatóság kérelméhez hozzájárultak.

(*) **A népszínház-utca villamos vasut.** A főváros közgyűlése tudvalevően elfogadta a budapesti villamos városi vasut ajánlatát, amely szerint a vasut Népszínház-utca vonala felsővezetékének meghagyása esetén lényeges menetárkezelvényeket nyújt a közönségnek. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette a fővárost, hogy a közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá és felhívta a főváros tanácsát, hogy a vonal vezetékének áthelyezése dolgában intézkedjék.

(*) **Új építkezések.** A főváros magánépítési bizottsága ma délután *Kun Gyula* tanácsos elnöklésével és *Dr. Spanberger Alajos* fogalmazó előadása alapján a következő új építkezésekre adott engedélyt:

Heil Vilmos I. ker., Bors-ut. 1939. hrsz. alatt 4 emeletes ház; *Kattler Bernátné* VI. ker. Szondy-ut. 2989. hrsz. alatt 4 emeletes ház; *Polatsek Félix és neje IX., Ernő-utca* 8640. hrsz. alatt háromemeletes ház; *Mráz Gyula* VIII., Nap-ut. 6829. hrsz. alatt 2 emeletes ház; *Fedorcsák János és neje I. ker. Kruspár-ut. 13481. hrsz. alatt 3 emeletes ház; Építő és telekértékesítő részvénytársaság* I. ker., Budafoki-ut 13476/3. hrsz. alatt 3 emeletes ház; *Stabel és Lenner VI. ker., Országbíró-ut. 1540. hrsz. alatt földszintes műhely és iroda; Brunner Vilmos és érdektársai I. ker., Kelenföld Dülö-utca. 13891/5. hrsz. alatt 2 emeletes ház; Székács Imre VII., Városligeti fasor 4210. hrsz. alatt emeletes nyaraló; ifj. Székely Ignác I. ker., Szarvas-ut 8501. hrsz. alatt nyaraló; *Schafner István III., Filatori dülöben* 6342—43—44—45—46—47. hrsz. alatt taldalék; *Varsa Pál és társa VIII., Óriás-ut. 6990. hrsz. alatt iroda; Szalay Dezsőné II. ker., Névtelen-ut. 3998/2. hrsz. alatt földszintes nyaraló; Bartos Józsefné I. ker., Ecsed-ut. 15782/8. földszintes ház; Teller Antal X. ker., Névtelen-utca 7999. hrsz. alatt földszintes ház. Azonkívül számos taldaléképítkezésre adott engedelmet a bizottság.**

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A zágrábi pör.** A mai tárgyaláson folytatták a lika-krbavai tanuknak a kihallgatását. Az első tanu, *Stajduhar Iván* hosszadalmasan beszélt apró cseprő helyi dolgokról. Csak azt tudja, hogy fia hallotta valahol éltetni Péter királyt. A következő tanu *Vukusa Balázs* vallja, hogy *Kalember Sztévo* vádlottat mindig mint derék becsületes embert ismerte. Nem igaz, hogy *Kalember* a horvátok és a szerbek között ellenségeskedést szított volna. Ennek az ellenkezője igaz. *Seinberger Albert* tanu szintén dicsőreleg beszélt *Kalember* vádlotról és azt állítja, hogy csak azóta észlelhető a szerbek és a horvátok között némi elhidegülés, mióta ez a per folyik. *Sop Filip* tanu azt vallja, hogy a szerbek mozgalmá 1898-ban kezdődött, amikor *Khuen-Héderváry* bánása idején *Budiszavlyevics* bejárta a falvakat és agitált a szerbek érdekében. E tanu kihallgatása alatt kisebb összeütközés támadt *Dr. Mazzura védő* és az ügyész között, mivel az ügyész többször közbeszólt, mikor a védő a tanuhoz kérdéseket intéz. Az elnök kijelenti, hogy a bíróság *Mazzura* viselkedéséről holnap hoz határozatot. A következő tanu *Alivajvodics Bozso* nem tud semmit s ezért kéri a bíróságot, hogy bocsássa haza kérdés nélkül, amit a bíróság meg is tesz. *Dimics Damilo* tanu szintén dicséri *Kalember* vádlottnak a jószívűségét. Nagyszerb propagandáról nincs tudomása. Az igaz, hogy a kaszinónak volt egy Péter királyt ábrázoló képe, de ezt ő ajándékozta felsőgarulási szándék nélkül a kaszinónak. *Dr. Schaeffer Mózes* és *Buslyta* tanuk az előbbi tanukhoz hasonlóan dicsérik *Kalember* vádlottat. Egyebekben vallomásuk teljesen jelentéktelen. A tárgyalást holnap folytatják.

§ **A bíróság köréből.** A király Gidró László kuriai bírói czimmet és jelleggel felruházott temesvári ítélőtáblai bírót a temesvári és *Horváth Béla* kuriai bírói czimmet és jelleggel felruházott budapesti ítélőtáblai bírót a budapesti ítélőtáblához tanácselnökké kinevezte. *Dr. Baumgarten Károly* budapesti ítélőtáblai bírónak pedig a kuriai bírói czimmet és jelleggel adományozta. A király *Dr. Kovács Károly* nagybecserű törvényszéki bírót a temesvári ítélőtáblához bíróvá kinevezte.

§ **Küry Klára erdei kalandja.** *Küry Klára* színművésző a múlt hónap 13-án délelben panaszt tett a rendőrségen, hogy aznap délelőtt fél 12 óra tájban a *Hidegkúti-uton*, a *Heinrich-féle* nyaralóval szemben egy 24—26 éves iparos külsejű fiatal ember megtámadta és erőszakkal elvette tőle börtáskáját, amelyben 20 koronánál több készpénz, egy ezüst irón és egy emaillozott lilaszínű bonbonniéro volt. A rendőrség megindította a nyomozást és csakhamar kiderítette, hogy a támadó *Tóth Péter* kizombori származású, 25 éves villamos vasuti lakotossal azonos. *Tóth Péter*t a detektívek *Ürömi-utca* lakásáról elővezették és vallatásra fogták. Kihallgatása folyamán a fiatal ember tagadta, hogy a táskát el akarta volna rabolni. *Küry Klára* őt megszólította és kérdezte, hogy hol lehet olyan gyöngyvirágot szedni, amilyen a gomblyukában van. *Tóth* nyomban ajánlkozott, hogy megmutatja a gyöngyvirágok helyét s így ketten együtt mentek be az erdő sűrűjébe. Menet közben ő szerelmi ajánlatot tett a művésznőnek, amin ez annyira megrémült, hogy futni kezdett és menekülés közben elejtette a kézi táskáját. A rendőrség lopás vétsége címén tette

át az ügyet a büntető járásbíróhoz, ahol ma délelőtt tárgyalta a furesa kalandot Polányi járásbíró. A tárgyaláson Küry Klára nem jelent meg. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a bíróság bűnösnek mondta ki a vádlottat a lopás vétségében és ezért öt napi fegyházra ítélte, a büntetést azonban a büntető novella első szakasza alapján három évi időtartamra felfüggesztette. A bíróság enyhítő körülménynek tudta be a töredelmes beismerést és azt, hogy bűnéért már meglakolt akkor, amikor a villamos társaság szolgálatából elbocsátotta. Az ítéletben az ügyészi megbízott megnyugodott, a védő felelősséggel állt.

§ **Elítelt gyilkos.** Hardi Szabó Jánost, aki Sztraka János szomszédját agyonütötte, a keeskedői esküdtszék ma ötödik évi fegyházra ítélte.

§ **Ölt a leánya becsületéért.** A kaposvári esküdtszék ma négy évi fegyházra ítélte Szabó István gazdát, ki április hó végén kalapáccsal agyonverte Horváth Ádám gazdát, mert azt híresztelte előtte, hogy Szabó leánya az ő fiának szeretője. A vádlott felelősséggel állt.

§ **A Jogvédő Egyesület** vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését Vavrik Antal kir. ítélőtáblai tanácselnök elnöklése mellett. A múlt esztendőben 5805 esetben részesítette a vagyontalanokat megfelelő jogsegélyben, minden munkanapra tehát mintegy husz eset jutott. Központi irodájában (IV. Központi városház) mindennap este 5—8 óra között, a Váci-ut 21. sz. alatti fiók-irodájában pedig minden kedden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óra között, tartottak hivatalos órákat, amikor a jogsegélyre szoruló munkások napi munkájuk végeztével meghallgatásra és készséges támogatásra találtak. Az egyesület elnöke újból egyhangú lelkesedéssel Vavrik Antalt választotta meg. Alelnökök lettek: Szivák Imre és dr. Schreyer Jakab. A választmány régi tagjait a közgyűlés újra megválasztotta, új tagok lettek: dr. Feléki Béla és dr. Balogh Jenő egyetemi tanár.

§ **Gyilkos nő.** A fiunei törvényszék esküdtszéki bíróságánál ma kezdték tárgyalni Benedek Katalin gyilkossági ügyét, aki múlt év november 1-én este egy koresma előtt Kalmár Józsefet, a honvédelmi miniszter fiúját meggyilkolta. A tárgyalásra 17 tanu van beidézve. A vádirat Benedek Katalint szándékos emberöléssel, Benedek Istvánt, Schindelberger Lajost és Molnár Lajost bűnrészességgel vádolja. Benedek Katalin és Benedek István tagadják a gyilkosságot. Schindelberger beismeri, hogy a verekezésben részt vett, látta, hogy Benedek István megfogta Kalmárt és Benedek Katalin a haját tartotta, a gyilkosságot azonban nem látta. A szemlebeszélésnél Schindelberger vallomását Benedekék hazugságnak mondják. Molnár Lajos vádlott elbeszéli a gyilkosság részleteit és azt mondja, hogy ő a verekezésben nem vett részt. A tárgyalást holnap folytatják.

§ **Egy járásbíró fegyelmi ügye.** A máramarosmegyei técsői járásbírósnak irnoka, Horváth Mór, állandóan ellátta a járásbírói fontosabb ügyeit, sőt az ítéleteket is ő fogalmazta. A múlt év folyamán az irnok összekülönbözött Kosztáczky Sándor vezető járásbíróval és ennek folyamánaként a debreczeni kir. táblánál feljelentést tett egy a vezető járásbíró, mint Deák Ferencz járásbíró ellen. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a vezető járásbíró hatvanegy ítéletet nagy késedelemmel foglalt írásba, a tárgyalások vezetése körül helytelenül járt el, kiküldetéseknel a megengedettnél nagyobb díjakat számított fel és egy oly ügyben, amelyben ő alperesként szerepelt, ugyancsak helytelenül járt el, amennyiben Deák Ferencz járásbíróval együtt a vétívre a keletet hamisan vezette rá. A tábla ennek alapján úgy a két járásbíró, mint Horváth Mór irnok ellen megindította a fegyelmi eljárást és a lefolytatott eljárás után Kosztáczky járásbíró feddésre ítélte, a másik két vádlottat ellenben felmentette a vád alól. A kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa ma Pongrácz Jenő előadásában tárgyalta ezt az ügyet és Kosztáczkyra és Horváthra vonatkozólag helybenhagyta az elsőfokú fegyelmi hatóság ítéletét, Deák Ferencz járásbíró pedig rosszaságra ítélte.

A kiváló bőr- és lithlomos gyógytorrás

SALVATOR

csese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás

Főraktár Budapestben: ÉDESKUTY L.-nél.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Nyolczadik nap. —

Vasárnap délután valóságos népvándorlás indult a Freudenauba, amelynek minden zugát megtöltötte a sportközönség, hogy tanuja legyen két birodalom legjobb hároméveseinek mérkőzésén. Talán soha annyi ember nem volt kinn a versenypályán. Még az elkülönített helyen is alig lehetett mozdulni. Aki csak épkézláb ember volt a császárvárosban, mind igyekezett a versenytérre. Az osztrák politikai élet, a diplomácia, a pénzügy, az arisztokrácia valamennyi neves képviselője ott volt.

Az udvari páholy jóval a Derby lefutása előtt szintén megtelt. Kijött a versenyre *Mária Jozefa főhercegné, Károly Ferencz főherceg, Mária Terézia főhercegné, Mária Annunciata, Ferencz Szalvator* és közvetlen a Derby előtt érkezett *Ferencz Ferdinánd trónörökös*.

Mint már előre is megjósoltuk, fényes diadal érte a magyar tenyésztést, olyan diadal, ami egyszerre visszaadja az önbizalmát mindazoknak, akik tenyésztésünk jóságában kételkedtek és már hetekkel ezelőtt siránkoztak a Derby sorsa fölött, feltűnt az a sippal-dobbal hirdetett német lovak jóságától.

A versenyt Stixenstein nyerte meg, győzelmével szenzációs kvótát eredményezve. A német „nagy ágyuk“ az egy Fervor kivételével semmi szerephez sem jutottak. A verseny lefolyása ez volt: Jó ideig késik a start Bruhus nyugtalankodása miatt. Mikor föllebben a szalag, Kahlenberg van elől Bellerophon, Fervor és Duhaj előtt. Az 1800 méteres startnál Arnfried megy az élre, mögötte Fervor, Kahlenberg, Bellerophon. A rövid oldalon Vampyr a negyedik helyre megy, Bellerophon pedig egészen visszaesik. Az egyenesbe fordulónál még Arnfried van elől, mellette Fervor, aki itt két hossznyi előnyt szerez, azonban a korlát nélküli részen pályát téveszt. Itt váratlanul Stixenstein terem az élen, utána Aveline; a távoloslopnál már Hasznos is nyomukban van, de mind a kettőjük igyekezete hiabavaló, mert Stixenstein egy hosszsal megelőzi a célnál Avelinet, melyet két hosszsal Hasznos követ, míg Hadnagy három hosszsal marad le negyediknek. Ötödik Mortimer, hatodik Vampyr.

Fel kell még jegyeznünk azt, hogy Fervor kitörésén kívül még egy karambol is fordult elő Hasznos és Hadnagy között az utolsó sarokban, ami nagyon befolyásolta a két ló chanceait.

Részletes eredmény a következő:

I. **Handicap.** Díj 3000 korona. Táv. 1800 méter. 1. Br. Springer G. Tengelic (lov. Jones). 2. Szemere M. Beeskereki (lov. Dyk). 3. Hg. Hohenlohe Bengali (lov. Hewitt). Futottak még: Gyöngyösi, Wittness, Florisdorf, Dont care, Day Star. Feltartva tíz hosszsal nyerve, egy hosszsal harmadik. Tot.: 10:83, 20:56, 49, 56.

II. **Kétéves nyeretlenek versenye.** Díj 5000 korona. Táv. 1100 méter. 1. Dávid E. Columbus (lov. Pretzner). 2. Br. Harkányi J. Carmina (lov. Janek). 3. Mr. Wood Galway (lov. Carslake). Futottak még: Osman, Amberg, Berettyó, Iram, Rauchenstein, Mikadó, Montre tout, Tote-dechion, Hüon H. Mausvogel, Sandschak, Searcell, Joose, Desentor, Poseur, Lotus flower, Winnetou, Büszke. Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, két hosszsal harmadik. Tot.: 10:149, 20:100, 47, 114.

III. **Rotunden-handicap.** Díj 8000 korona. Táv. 1300 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. Vansittart (lov. Janek). 2. Petanovits J. Árvaleány (lov. Peschka). 3. Geist G. Dinom-Dánom (lov. Maher). Futottak még: Beau merite, Buffalo, Menotte, Ridolfi, Katz im Sack, Pagony, Vinzenz Albert, Golf, Fabelhaft, Boncompagno, Angyal Bandi, Mayenne. Rövid fejhosszal nyerve, öt-negyed hosszsal harmadik. Tot.: 10:91, 20:49, 154, 43.

IV. **Osztrák Derby.** Díj 100.000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Remeteségi ménes Stixenstein (lov. Miles). 2. Br. Springer G. Aveline (lov. Maher). 3. Blaskovich E. Hasznos (lov. Carslake). 4. Gr. Festetich T. Hadnagy (lov. Hewitt). Futottak még: Jamagata, Bellerophon, Vampyr, Kahlenberg, Arnfried, Lapis Lazuli, Bruhus, Mortimer, Duhaj, Fervor. Könnyen egy hosszsal nyerve, két hosszsal harmadik, három hosszsal negyedik. Tot.: 10:328, 20:265, 49, 39.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 3000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Gr. Trauttmansdorff L. Csötörtök (lov. Seiler). 2. Egyedi L. Bernina (lov. Schersin). 3. Comp. K. W. Eunice (lov. Szilágyi). Futottak még: Isis, Ragaz, Hietzing, Mákvirág II., Caprice, Moonlight, Turmalin, Gourla, Almorin, Zeiserl, Alfa, Gyémánt. Biztosan egy hosszsal nyerve, egy és félhosszal harmadik. Tot.: 10:54, 20:52, 75, 381.

VI. **Trompeter-akadályverseny.** Díj 6000 korona. Táv. 4000 méter. 1. Pallini Gara (lov. Compora). 2. Gr. Wenckheim I. Pandora II. (lov. Fejes). 3. Mautner V. King Ronald (lov. Dillon). Futottak még: Hattons Lowe, Venus, Pityóka. Könnyen két és félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:31, 82.

VII. **Nyeretlen kétévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Táv. 900 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. Minek (lov. Baumgartner). 2. Zangen I. Vielleicht (lov. Vajda). 3. Zombory R. Vezér (lov. Cockeram). Futottak még: Wishky, Pica, Polymnia, Bajadere, Waldspanner, Julia, Nouvelle, Arany. Biztosan egy hosszsal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:36, 71, 43.

— Kilenczedik nap. —

A Derby lefolyása után még mindig elég vonzó programot látunk, melyben a *Schütteli-díj* klasszist képvisel és startjánál három- és négyéves kanczáink találkozhatnak. A napot különben a handicapok dominálják, melyek közül a *Taurus-handicap* 10.000 koronával van dotálva, azonkívül a 6000 koronás *Corelli II. gátverseny* is handicap-jellegű.

A *Schütteli-díj* 1300 méterén még 14 telivérnek van indulási joga és ezek közül Fabelhaft, Königsee, Anecdote, Kunilinde, Grammaire, Ridolfi, Regina a jobbak és a nyerők ezek közt véljük.

A *Taurus-handicap* egyik legszebb hosszutávu súlyozott versenyünk s a még 10 állva maradt telivérünk közül *Meglio* áll legnagyobb eséllyel starthoz *Gánna és Bujdosó* előtt. A *Corelli II. gátverseny* 2400 méterén pedig a legvalószínűbb győztesnek *Miután tartjuk Miltiad és Braganca* ellen.

Jelölteink:

- I. *Vielleicht*—*Segantini*—*Figyelmes*.
- II. *Reine*—*Blue Peter*.
- III. *Fabelhaft*—*Regina*—*Anecdote*.
- IV. *Dávid-ist.*—*Hajmáskér*—*Fecske*.
- V. *Meglio*—*Gánna*—*Bujdosó*.
- VI. *Miután*—*Miltiad*—*Braganca*.
- VII. *Julietta*—*Arno*—*Haramia*.

Budapesti ügetőversenyek

— Ötödik nap. —

A versenyek elég sikerülteknek mondhatók, noha a nevezések után ítélve, nagyobb mezőnyök is indulhattak volna. A nap legjobban dotált futama a Sportdíj volt, melynek startjánál csak öt ügető találkozott. A versenyt Keserves nyerte az amerikai Glenwood M. ellen, míg az első favorit felvágásával elvesztette nyerő esélyeit.

Részletes eredmény ez:

I. **Parnói díj.** 1700 korona. 1. Vencsellői ménes Pumi (Armstrong). 2. Volai ménes Fidelio. 3. Mr. Ralph Geisha. Futottak még: Signor Potential, Kremlin, Gábor, Fancy Coulter, Schieb

30 frt-ért készit csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3. Rossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra bérmentve

Telefon 116-59.

i denn net eh'an. Tot.: 10:231, 20:71, 77, 101.
 II. Aréna-díj. 2400 korona. 1. Pillat Gy. Antrima (Diflenbacher). 2. Pusztaberényi ménes Rendezvous. 3. Gyulai Gy. Fondor. Futottak még: Liebe Freundin, Esperanza, Mánás, Pandur, Disciplina, Éva, Bariton. Tot.: 10:58, 20:34, 27, 44.
 III. Sport-díj. 3300 korona. 1. Sharovai ménes Keserves (Ryerson). 2. Wolai ménes Glenwood M. 3. Winans L. Willy. Futottak még: Herta, Lengyeltóti. Tot.: 10:47, 20:42, 51.
 IV. Tatra-díj. 4000 korona. 1. Vencsellői ménes Gayton L. (Brown). 2. Kohner W. Sei schnell. 3. Hauser L. Fata Morgana. Futottak még: Galambom, Nicotin. Tot.: 10:31, 20:35, 27.
 V. Juniusi verseny. 1900 korona. 1. Winans W. Brácos S. (Armstrong). 2. Krecht F. Hanni K. 3. G. M. szövetség Dongó M. Futottak még: Cerber, Filou, Banana, Varázsfuola, Periere, Gyászos, Wuzerl. Tot.: 10:44, 20:30, 33, 23.
 VI. Palotai díj. 3000 korona. 1. Wanko L. Liebling (Miller). 2. Pusztaberényi ménes Imperator. 3. Hauser L. Demission. Futottak még: Ferrino, Hugó, Gáva. Tot.: 10:53, 20:50, 48.
 VII. Kettesfogatu urkoesisverseny. 2500 korona. 1. Zsombokakoli ménes Bab-Spüllerin (Sennyey). 2. Homoki ménes Molling-Ledér. 3. Ifj. Bernrieder J. Tétlen-Vanda. Futottak még: Felemás-Ernő, Rajkó-Mázos. Tot.: 10:17, 20:26, 66.
 VIII. Kettesfogatu berkocsis-verseny. 600 korona. 1. Schmidt Ferencz Tiszaháti-Kunvezér. 2. Feiser S. Tulipán-Bajnok. 3. Luczianovics F. Flóra-Mostar. Futottak még: Eldorádó-Hesba, Gibson Girl-Csángó. Tot.: 10:23, 20:25, 29.

— Hatodik nap. —

Az utolsóelőtti nap programja a legsikerültebbek egyikének mondható, ha csak úgy nem lesz, mint vasárnap, hogy a benevezettek javarésze boxjában marad.

Első helyen a *Zugligeti díj* áll, melyben két amerikai is van nevezve: Glenwood M. és St. Valent Vincent. Azonban mi azt hisszük, hogy a mieink jobbaknak fognak bizonyulni s így első helyen *Dorát* jelöljük *Indiana* előtt.

Nagyon jó klasszisu hárommévesek találkozája lesz a *Nagylányai díj*, melyben győztesként aligha nem *Lucifer* fog kikerülni *Dalia* és *Faust* előtt.

Felöltjeink:

- I. *Falime*—*Első*, *Royal*.
- II. *Hugó*—*Demission*.
- III. *Peilstein*—*Spüllerin*.
- IV. *Dóra*—*Indiana*.
- V. *Lucifer*—*Dalia*.
- VI. *Bankó*—*Szilva*.
- VII. *Vendég-Vezér*—*Valahára-Vihar*.

() Az ezüstlabda döntője. (Ferenczvárosi győz.) Eddig még sohasem tapasztalt nagy érdeklődés mellett folyt le *Polóni* Géza országgyűlési képviselő nagybirtékú vándordíjának, a margitszigeti ezüstlabdának döntő mérkőzése. Hét éven át küzdöttek legjobb csapataink ezen szép díjért, mely a szabályok értelmében csak az esetre kerülhet valamely egyület végleges birtokába; ha annak csapata három éven keresztül egymásután, vagy ötször egyáltalában, győztesen kerül ki a körmérkőzésekből. Alapítása óta kétszer a MAC. és tegnapi győzelmével ötször a Ferenczvárosi TC. került ki a mérkőzésekből győztesként.

Hosszu évek nehéz küzdelmének fényes gyümölcse a szép ezüst labda, melynek értékesebb díj még nem szerepelt football sportunkban. A Ferenczvárosiak éppen ebben az esztendőben érdemelték meg legjobban ezt a díjat, mert hiszen oly sikereik voltak, mint amilyenekkel soha más egyesület még

nem dicsekedhetett és footballsportunk színvonalának érdekében remélhetőleg a jövőben sem fog dicsekedhetni más. A Ferenczvárosiak idén megnyerték a bajnokságot, a Corinthian vándordíjat, a husvéti serleget, övék lesz a bécsi Chaleng Cup is, melynek döntőjében a Wiener Sport Vereinigung csapatával kell csupán mérkőzniök és mindezek betetőzéseül a Margitszigeti ezüstlabdát. Tanuljanak a többi egyletek a club vezetőitől sportpolitikát és szervekedést, a játékosoktól pedig kitartást és energiát, akkor a jövőben többé nem fordulhat elő, hogy egy szezon minden díját ugyanaz a csapat nyeri meg.

A mérkőzés különben a leghevesebb tempóban folyt le. Az FTC.-ből Rumbold hiányzott, ki Székesfehérvárott katona, a MAC.-ből pedig Borbás, ki eserben hagyta bajtársait. Remélhetőleg a MAC. a jövőben neki ilyen eljárásra alkalmat nem ad. A mérkőzés első perczeiben már goalt lőtt a Ferenczváros Seidler révén, Sipos és Major könnyelműsége folytán. A MAC. az újra felállás után Feketeházy utján ezt kiegyenlítette. Rendkívül érdekes és gyors játékot láttunk ezután, melynek első félidejében még három goalt lőtt a Ferenczváros, könnyen keresztül törvén a MAC. gyenge fedezetén. A második félidőben már a MAC. védelme is szépen dolgozott és általában a MAC. volt jobb a mezőnyben. Sikert is egy goalt lőniök, mely egyuttal a félidő egyetlen goalja is volt. A végeredmény 4:2 a Ferenczvárosiak javára. A mérkőzésen Izsó László (BTC.) bírászkodott.

() Mudin hármas győzelme Prágában. Legkiválóbb allround atlétánk, *Mudin* István, a Magyar Atlétikai Club tagja, Prágában a Slavia atlétikai viadalán három szép győzelmet aratott. A gerelyvetésben 53 m. 27 cm.-es dobásával új cseh rekordot ért el.

A verseny eredményei ezek:
 1000 y. junior síkfutás I. Buzék 2 p. 28 mp. 100 y. síkfutás Eisenberger—Kosok holtv. 10 és kétötöd. 120 y. gátfutás Purda 17 és egyötöd mp. Egynegyed angol mfd. I. Klíma 55 és négyötöd mp. Fél angol mides síkfutás Csehország bajnokságáért Schemanszky 2 p. 41 mp. 4 ang. mdes síkfutás Csehország bajnokságáért. Kepha 22 p. 44 mp. Távolugrás Prager 607 cm. Diszkoszvetés Klubal 39.45 m. Gerelyvetés *Mudin* MAC. 53.27 m. 1 ang. mides síkfutás Jarolin 5 p. 409 m. gátfutás Surda 1 p. 6 mp. Súlydobás *Mudin* 11.19. Kalapácsdobás *Mudin* MAC. 29.03 m.

() A nagy regatta. A Magyar Evezős Egyesületek Országos Szövetsége rendezésében negyszámu és előkelő közönség előtt folyt le a budapesti nagy regatta. A délelőtti számokat az erős déli szél nagyon befolyásolta, mert a hullámok megtöltötték a csónakokat s csaknem lehetetlenné tették a versenyzést. A szépszámu osztrák résztvevők közül délelőtt a II. oszt. négyest a Pirat (Bécs) a II. oszt. egyest Ramsauer révén a brünni Brund, délután a négyvezesőknek kiirt államdíjat a Pirat nyerte meg, ellenben az egyes bajnokságban Pitschmann már a startnál elvesztette a versenyt, miután kollíziója folytán diszkvalifikálták. A kettős párevezést sem sikerült a favorit Wiking-nek a Nemzeti Hajós Egyesülettől elvinni.

A részletes eredmény a következő:
 I. Négyvezes-verseny. II. oszt. I. Pirat Wien 6 p. 56 mp., a Duna és a Sirály elmerültek. — II. Egyes verseny II. o. I. Ramsauer, Bruna Brünn 7.35. 2. Oppler, Sirály. — III. Vidékiek négyvezes versenyé I. Váci SpE. evezős osztálya 9.20. 2. Komáromi SpEEO. mindkettő félig elmerülve halad át a célon. — IV. Nyolcas junior Pannónia, row over. 6.43. V. Egyes junior I. Payr Hugó, Duna 6.20. — VI. Négyvezes I. Pannónia 5.40. 2. Duna VII. Négyvezes bajnokság I. Pannónia, 5.44. 2. Nemzeti hajós egyes. 5.50. — VIII. Egyes bajnokság I. Mészáros, Neptun 6.18. 2. Kíller Nemzeti 6.20. 3. Nagl, Lia Wien. — Négyvezes államdíj I. Pirat Wien, 5.59. 2. Duna 6.01. — X. Kettős pá-

evezős. I. Nemzeti (Levitzy, Kíller 5.58. 2. Wiking Linz. — XI. Nyolcvezes I. Pannónia 5.25. 2. Duna 5.30.

() A B. E. A. C. jubileumi viadala. A Budapesti Egyetemi Atlétikai Club vasárnap délután rendezte jubileumi atlétikai viadalát a légymányosi sporttelepen. A kitünően sikerült viadalt előkelő közönség nézte végig. A viadal eredménye a következő:

100 yardos föisk. bajnokság. 1. Rác Vilmos BEAC. 10%. 2. Jolbey Miklós BEAC. 3. Jankovich István MAC. — Gerelyvetés föiskolai bajnokság. 1. Rác László Debreczeni GASC. 49.97 m. 2. Wiesner Frigyes BEAC. 3. Tronner Wien. — Súlydobás. 1. Mudin Imre MAC. 13.5 m. 2. Schiller Rezső BBTE. 12.5. 3. Tronner WAC. — ¼ ang. mértföldes föiskolai bajnokság. 1. Wiesner Frigyes BEAC. 56%. 2. Kulcsár György BEAC. 3. Herczeg Ottó BEAC. — Távolugrás. 1. Holt-Ödön MTK. 6.56 m. 2. Kovács Nándor BBTE. 6.43 m. 3. Majunka Erik KAC. 6.35 m. — Diszkoszvetés. 1. Antal Pál MTK. 38.94. 2. Tronner WAC. 37.80. 3. Mudin MAC. 36.70. — 220 y. síkfutás (scratch verseny). 1. Graeber Géza BTC. 23%. 2. Bartók Jenő Postás, 3. Simon Pál MAC. — Magasugrás. 1. Szabó Debr. GASC. 177 cm., Haluzsinszky és Lichtenekert 175 holtv. 2-ik. — Fél angol mértföldes síkfutás. 1. Bodor Ödön Postás 2 p. 1%. 2. Auerbach MAC. — 300 yardos handicap 1. Herczeg O. BEAC. 33%. 2. Rác György BEAC. 3. Szakoleczay MAC. — Stafétafutás 4x100 m. 1. BEAC. csapata (Ullerich, Wiesner, Jolbey, Rác) 46% (országos rekord)! 2. BTC. 3. WAC. 4. MAC. — 2 angol mértföldes síkfutás. 1. Kwieton F. WAC. 10 p. 15% (orsz. rekord), 2. Nagy József BBTE. 3. Bán Kálmán MAC.

() Czéllövészlet. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter meglehangu köszönőlevelet intézett a szombathelyi sportegyletnek, amelyben sajnálattal tudatja az országos czéllövő-verseny elmaradását s arra kéri az egyesületet, hogy saját körében rendezzen házi-versenyt. Erre a czélra harmincz darab ezüstérmét s tiszteletdíjak vásárlására nagyobb pénzüsszeget küldött. A miniszter azután a széllövő-oktatásban való sikereieret meleg köszönet mondott az egyesületnek s értesítette a sportegyletet, hogy harmincz lövégegyvert, hétézer gytacsot és hétszáz élesztöltényt ingyen, kétezer élesztöltényt pedig beszerzési áron adományozott az egyesületnek.

() A Hamburgi nagydíj. Vasárnap futották a 100.000 márkás Hamburgi nagydíjat, melyet az első helyen pártolt *Stossvogel* nyert meg nem a legimponálóbb stilusban Posthumus ellen. A verseny eredménye a következő:

Hamburgi nagydíj. 100.000 Márka. 2200 m. 1. Graditzi ménes sm. *Stossvogel* (Warne). 2. Beit G. pm. Posthumus (Weadherdon). 3. Schmiöder A. pm. Hüon (Reif). Futottak még: Nirwana, Ingó, Fresco, Shancellor's, Sanity, Horizont II., Erbschaft. Fél h. nyakh. Tot.: 10:27, helyre: 10:12, 17, 10.

() Prix de Diana. A franciaországi Chautilly gypén vasárnap került dűlőre az 50.000 frankkal dotált *Prix de Diane*, mely a Blanco-istálló *Unionjának* győzelmével végződött, de ez a világhírű, magyar származásu professzionátus, Stern művészetének köszönhető, ki nyakhoszszal oroszakolta ki a győzelmet a szívósan küzdő és erősen elhanyagolt Philosophy ellen. Versenyjelentésünk ez:

Prix de Diane. 50.000 Fres. 2100 M. 1. Blanc E. sk. *Union* (Stern). 2. Lallouet pk. Philosophy (Bartholomew). 3. Blanc E. pk. Messaouda (Belhouse). Futottak még: Le Duporterie, Asalee, Rhonde de Nuit, Reine d'Espagne, Dorna, Pierre Benit, Sylverstreak, Rose de Flandre, Mademoiselle Bon, nyakh. Fél h. Tot.: 10:26, helyre: 10:20, 84, 54.

Heti műsor:

1909. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
9 Szerda	A lilium	Az édes teher	A szabin nők elrablása	Janoska	A jövő háboruja	A szép gárdista
10 Csütörtök	A lilium	A cornevillei harangok	Gyurkovics leányok	Janoska	A Tisza mentén	A vig özvegy
11 Péntek	A remény	Az édes teher	A saskók	Janoska	Shakespeare	Varázskeringő
12 Szombat	A remény	A király	A szabin nők elrablása	Janoska	Az Országos színházművészeti Akadémia nem tart előadást.	A bánymester
13 Vasárnap	A remény	A tanítónő	A szabin nők elrablása	Varázskeringő	Bán és bűnhődés	A gyimesi vadírag
		Az édes teher		Janoska		Boccaccio

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK
ÉRDEKLŐDÉSÉNEK
LÉLEKTANA.
 Ár 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI., **Andrássy-út 21. sz.** és minden könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gazdanapok.

Budapest, június 7.

Szombaton kezdődtek a gazdanapok Budapesten a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének gyűlésével és Kodolányi Antal gazdasági író ötvenéves jubileumával kapcsolatban. Ugyane napon nyitotta meg József főherceg a nemzetközi tejjgazdasági kongresszus alkalmából rendezett országos állatkiállítás is, mely méreteiben és kiváló anyagával egyaránt fölülmulta az ezredéves ünnepély alkalmából rendezett állatkiállítás is. A voltaképpen gazdanapok azonban csak vasárnap kezdődtek az országos gazdaggyűléssel és a nemzetközi tejjgazdasági kongresszus megnyitásával. Az országos gazdaggyűlést a Gazdasági Egyesületek Szövetsége azért hívta össze, hogy a Szerbiával megkötendő kereskedelmi és vám szerződés megkötése előtt állunk s mivel ezideig a balkán szerződések mindig a magyar gazdák rovására Ausztria javára kötöttek meg, a gazdák tehát most előre tiltakoztak az olyan kísérlet ellen, melyet — mint ismeretes — a külügyminiszter elkövet azzal, hogy Szerbiával és Bulgáriával szerződésükre a tárgyalásokat felvenni készül, holott erre fölhatalmazása nincs, mert ilyet a lemondott ügyvivő kormánytól egyáltalában nem kaphat. A vasárnapi országos gazdaggyűlés élénk helyeslése közben mutatott rá erre a kérdés előadójára: Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója, aki a külügyminiszter mesterkedése ellen erőleesen tiltakozva fejezte, hogy az osztrák agráriusokat a miniszter és tervek már jórésben lekényezte, de a magyar gazdaságnak erőleesen tiltakoznia kell minden oly törekvés ellen, amely a Balkánon a magyar mezőgazdaság terhére osztrák imperiális politikát akar követni. Sérelemes — ugymond — a monarchiára, hogy csak lealázó föltételek mellett tud ily kis államokkal szerződést kötni. Ilyenmódon törekvés ellen a magyar gazdák tiltakoznak a küzdelmükben számitanak a hazafias ipari és kereskedelmi érdekesség támogatására. Rubinek arra a konkluzóra jutott, hogy ha a külügyminiszter a vámtarifában biztosított védelmet a kereskedelmi szerződésekben megtöri, nincs többé értelme a vámközösségnek, a gazdáknak követelni kell az Ausztriától való gazdasági különválást.

A június 6-tól június 11-ig tartó nemzetközi tejjgazdasági kongresszust vasárnap délután nyitotta meg József főherceg a székesfővárosi Vigadó dísztermében. A múlt évben Hágában megtartott tejjgazdasági kongresszust Darányi földmívelési miniszter hívta meg Budapestre. A kongresszusra egybegyűlt Nemzetközi Tejjgazdasági Szövetség távol tartja magát a különböző országok gazdasági ügyeibe való beavatkozástól s kongresszusain csak az aktuális tejjgazdasági kérdéseket vitatja meg. A tejjgazdasági technika tudományos eredményeit gyarapítja s propagálja e téren a törvényhozási és kormányzati intézkedéseket. Reánk magyarokra különösre megítélésű a nemzetközi szövetség azon elhatározása, hogy Bécs helyett Budapestben tartják negyedik nemzetközi kongresszusukat és a nemzetközi tejjgazdasági kiállítást is, melyet tulajdonképpen a szövetség magyar nemzeti bizottsága készítette elő. A kiállítás célja, hogy a kongresszusi tagoknak, a termelőknek, kereskedőknek és a fogyasztó közönségnek egyaránt tájékoztató és tanulságos képet nyújtson a tejjgazdaság mai fejlettségéről. A kiállítás a Városligeti Iparcsarnokban van s június 10-ig lesz nyitva; egyes osztályokban a tejtermékek, tejjgazdasági gépek, eszközök és felszerelések, tudományos kísérletezési eszközök, műszerek tekinthetők meg ezelszerű, szakavatott elrendezésben.

A gazdanapok két nagy eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Az országos gazdaggyűlés.

Az országos gazdaggyűlést a Royal-szálló nagytermében vasárnap délelőtt tartották meg, mely ünnepségre megjelent a nagyrésztől vidékről feljött gazdákkal. A gyűlésen gróf Desseffy Aurél elnökölt s a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében Rubinek Gyula terjesztett elő határozati

javaslatot, melyet némi módosítással el is fogadtak. A javaslat lényege a következő: A gazdaggyűlés meg nem engedhetőnek tartja, hogy fontos külkereskedelmi kérdésekben a tárgyalások ne az erre kizárólag illetékes kormányküldöttek által, hanem diplomáciai uton vezetessenek s ez által közgazdasági nagy érdekeink a külpolitikai érdekeknek alárendeltessenek; az ellen pedig elege is tiltakozik, hogy a parlamenti kormány lemondott jelen helyzetében, közjogunk minden szabályával ellentétben, kereskedelmi szerződéses tárgyalások folytattassanak és a bizonytalan politikai helyzet arra használtassék fel, hogy esetleg csak a legnagyobb nehézségek árán megmásható kész helyzet elé állítsunk. Joggal elvárja az országos gazdaggyűlés, hogy a magyar mezőgazdaság e reá nézve életkérdést képező ügyekben a magyar ipar és kereskedelm részéről hazafias támogatásra talál, amint hogy a magyar mezőgazdaság sem zárkózott el soha e fontos közgazdasági tényezők jogos érdekeinek támogatása elől.

Az országos gazdaggyűlés a határozatot közli a parlamenttel és a kormánnyal.

Magyarország állattenyésztési politikájáról Pirkner János miniszteri tanácsos értekezett s az alábbi javaslatot terjesztette be, melyet el is fogadtak:

A sertés- és juhtenyésztés irányíthatása, a tenyésztőkerületeknek szigorubb határolása, az állatvizsgálatok szakavatott végrehajtása, valamint az apaállatszükségletnek hiánytalan fedezése, illetve az ország állatállományának számszerű és minőségbeli továbbfejlesztése czéljából a mezőgazdaságról és mezőrendéséről szóló 1894. évi XII. t. czikknek a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésre vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyezésével az állattenyésztésről külön törvényt alkottassék; hogy az ország állatállománya 1896 óta nélkülözött és teljesen megbízható adatok szerzése végett rendszeresen megszámláltassék; hogy a havasi és hegyi legelők védelméről, hasznosításuk szabályozásáról, valamint fenntartásuk és javításuk módjáról törvényt rendelkezzék; hogy az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908. évi XLIII. t. czikkben foglaltaknak megfelelően az állandó jellegű központi tenyész- és haszonállat-vásártelep sürgősen létesíttessék; hogy a gazdatársadalom és a mezőgazdasági érdekképviseleti szervek az állattenyésztési politika gyakorlati érvényesítésének munkájában élénk részt vegyen, különös gondot fordítsanak a takarmánytermelés nagyarányu fokozására, a közlegelők javítására.

IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus.

Vasárnap délután nyitotta meg József főherceg a IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszust a külföldi képviselők, a magyar kormány és hatóságok és a gazdasági egyesületek impozáns részvételével a Vigadó nagytermében. Desseffy Emil gróf elnök üdvözlő beszéde után József főherceg a következő beszéddel nyitotta meg a kongresszust: „Örömmel üdvözlöm a kongresszus összejövetelénél mindnyájukat, tudva, hogy mily hathatós befolyást gyakorol ez hazánk gazdasági fejlődésére és mert alkalmat nyújt arra, hogy a külföld előtt, azzal versenyezve bemutatathatjuk, hogy mily magas fokát értük el gazdászataink felvirágzására irányuló együttműködésnek és szakszerű munkálkodásnak. (Majd francziául így folytatta):

Az utolsó évtizedekben a tejjgazdaság az összes országokban jelentékeny fejlődést mutat fel, s egy idő óta a tejjel való megfelelő ellátás speciális legbehatóbb tanulmányainak tárgyát képezi. Nagy érdeklődéssel látom a kongresszus jelentéséből, hogy a legkomolyabban azon vannak, hogy a kérdések, amelyek ezen a téren még megfejtendők, tisztáztassanak. Mindenható áldását kérve az önök munkájára a IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszust megnyitottam jelentem ki.”

A főherceg megnyitó beszéde után Desseffy Emil gróf és Darányi miniszter tartottak beszédet, majd a kongresszus főtitkára, dr. Koerfer István számolt be a kongresszus előmunkálatairól. A megnyitó ülés napirendje ezzel kimerülván, gróf Desseffy Emil elnök az ülést berekesztette. József főherceg ezután a közönség meleg ovációi közepette távozott a gyűlésteremből. Darányi földmívelési miniszter vasárnap este fél kilenc óra körül pedig fényes estélyen látta vendégül a Mezőgazdasági Múzeum helyiségeiben a kongresszus tagjait.

A mai nap a tejjgazdasági kongresszus szakülésével és a tejjgazdasági kiállítás megnyitásával telt el. Az I. szakosztály a törvényhatósági és kormányzati intézkedésekkel foglalkozott. Mint szakelőadó dr. Reusz Andor szerepelt. Tárgyalásra került első sorban a közfogyasztásra szánt tej és tejtermékek forgalombahozatalának kérdése. Értekezők voltak dr. A. Lam városi kémiai intézeti igazgató Rotterdam, dr. Szezyfried Károly gazdas. akad. tanár Kolozsvár, dr. Szöll László, M. Comby jogtanácsos Páris, Arm Collard Bory szövetségi főtitkár Brüsszel, Jul. Maenhaut belga orsz. képviselő, végül J. Waufers városi vegyész Brüsszel.

Dr. Lam javaslata, amelynek nyomán a vita megindult arra szorult, hogy a kongresszus végrehajtóbizottsága minden szövetséges államban alakíthatson ahhoz értő szakférfiakból bizottságot, akik törvényhozási akciókat kezdeményezzenek a tejjgazdasági kérdések törvényes uton való rendezésére vonatkozólag. Gerber kültag, Szlovén és többek hozzászólása után lényegében elfogadták a javaslatot, amely a tejjforgalmi kérdések törvényhozási uton való rendezését sürgeti.

A kongresszus II. szakosztályának ülése a közegészség és állategészségügy kérdésével foglalkozott. Schupli Pál, a grabnerhofi alpesi tejjgazdasági iskola igazgatója, adta elő részletesen azokat a szempontokat, melyek egy higiénikus, de nem tuldrága tehénistálló építésénél figyelembe veendő. Előadásában arra a végső következtetésre jutott, hogy állatonként 48 korona évi költséggel megfelelő istállót lehet építeni. Utána Bernhard Böggid kopenhágai professzor ismertette azokat a szempontokat, amelyeket Lániában, ahol az összes termelt tej kétharmad részét istállóban nyerik, a tehénistállók építésénél figyelembe vesznek. Ezek nagyrésztben ugyanazok, amelyeket Schupli adott elő. Martell párisi állatorvos-felügyelő a tehének táplálásának egyes helyeken szokásos módjait ismertette s az állatok egészségügyi ellenőrzésére kívánja a főfigyelmet fektetni. Ugyanezen kérdéseket fejtegette Schoof liegi orvos is. Utána Böggid ismertette azokat a kellekeket, amelyek kifogástalan tejszállító kannákhoz szükségesek. Irr párisi állatorvos albizottság kiküldését kéri, mely azzal a kérdéssel foglalkoznék, mi történjék a tuberkulinra reagáló tehénekkel? A kongresszus II. szakosztálya az indítványt a legközelebbi kongresszus elé utalta. Végül Martell terjesztette elő M. Pietre, a párisi vásárszarnokok fővegyészeinek értekezését a beteg tehének tejének kémiai összetételéről s ezzel az ülés véget ért.

Holnap, kedden napirendre kerülnek „A tej mint az emberi és állati betegségek terjesztője” című és esetleg „A tej nitráttartalmának fontosságával” foglalkozó kérdések.

A III. szakosztályban gróf Csekonics Sándor elnöklete alatt a tejjgazdasági ipari kérdések képezték a tárgyalás anyagát. Mint szakelőadó Tolnay Pál szerepelt. Három kérdés képezte a tárgyalás anyagát, ugymint a pasztörizált tejből készült sajt gyártása, a tejjgazdaság melléktermékeinek értékesítése, végül a trágyák befolyása a tej és tejtermékek minőségére. Az első kérdésnél a kongresszus szakosztálya kimondotta, hogy kívánatosnak tartja, hogy a kísérletek és tudományos kutatások minél szélesebb mederben az összes sajtfeleségekre kiterjesztessenek. A második kérdésnél fontosnak tartja a szakosztály, hogy a tejjgazdasági melléktermékek minél jobb értékesítése előmozdítottassék.

Azon kérdést, hogy trágyák mily befolyással vannak a tej és tejtermékekre, a szakosztály további kísérletek és kutatások tárgyává tenni s ezért a jövő kongresszusra kitűzni határozta s ezzel munkáját be is fejezte.

A nemzetközi tejjgazdasági kiállítás megnyitása.

A nemzetközi tejjgazdasági kiállítást a városi Iparcsarnokban József főherceg vasárnap délelőtt nyitotta meg nagy ünnepélyesség mellett. A megnyitási pavillóban gróf Pálffy Béla, a kiállítás elnöke üdvözlölte a főherceget és fölkérte a kiállítás megnyitására. Pálffy magyarul kezdte beszédét s megköszönte a főhercegnek, hogy a tejjgazdasági kongresszus védőségét elfogadta s hogy a kiállítás megnyitására vállalkozott.

Beszédét franczia nyelven folytatva, elismeréssel emlékezett meg egy külföldi bizottságok tagjainak, mint a magyar részről a siker érdekében kifejtett fáradozásokért, a bírálóbizottságok tagjainak nehéz és lelkiismeretes munkájukért s kérte a főherceget, hogy a kiállítást nyissa meg. A kiállítás rendezőbizottsága elnökének elhangzott szavaira József főherceg a következő, magyar és franczia nyelven elmondott szavakkal nyitotta meg a kiállítást.

— Hazánk gazdasági fejlődése és annak minden ágazata iránt — mondta — a legnagyobb érdeklődéssel viseltetvén, buzgó törekvésem, hogy annak felvirágzásához erőmtől lehetőleg hozzájáruljak, tudva, mily szoros összefüggésben van ez hazánk s népünk jólétével.

A megnyitőbeszéd elmondása után József főherceg a gazdag kiállítás megtekintésére indult Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Pálffy Béla és a rendezőbizottsági tagok kíséretében. A séta megkezdése előtt gróf Pálffy Béla mutatta be a főhercegnek Vay Michelst, a zsüri elnökét. Majdnem egyórai időt vett igénybe a minden tekintetben izlésesen rendezett és tanulságos kiállítás megtekintése, amennyiben a főherceg láthatólag örömmel időzött az egyes sikerült csoportok előtt, ahol a kiállítók szolgáltak egyik helyen magyar, másutt

német és francia nyelven szakszerű fölvilágosításokkal. A budapesti állatorvosi főiskola nagyértékű tudományos kiállításánál dr. Hutya Ferencz udvari tanácsos, rektor szolgált fölvilágosításokkal. A főherceg különösen a tej útján való tuberkulózis-fertőzés iránt érdeklődött s a baktérium-kultúrákról kérdezősködött. Nagy érdeklődéssel tekintette meg a főherceg a tejgazdasági kiállítás keretében az Iparesemek jobboldali szárnyában bemutatott azon értékes disztárgyakat, melyeket a Tattersallban rendezett orsz. állatkiállítás kiütemeltjei kapnak. A disztárgyak egész fülkét foglaltak el s művészi elrendezésükben és gazdaságuknál fogva szinte lekötik az érdeklődők figyelmét.

Ezen külön kiállításhoz menő csoportnál Jeszenszky Pál, az OMGE. ügyvezető titkára fogadta a főherceget s mutatta be az 50.000 korona értékű jóval fölülhaladó gyűjteményt. Jeszenszky Pál hívta fel a főherceget figyelmét az egyes értékes műtárgyakra, melyek közt egyik legregekebb példányt maga a főherceg adományozta.

A közönség csoportok mindegyikénél nagy figyelemmel hallgatta a magyarázatokat. Legtöbb időt

A Budapesti Központi Tejesarnok Szövetkezet kiállítása.

töltött József főherceg. Ez a kiállítás a nemzetközi kritika előtt is megszerzi a pálmát a magyar tejgazdaság e kiváló faktorának. József főherceg, aki maga is tagja alosuthi tehenészetének révén a Központi Tejesarnok Szövetkezetnek, a legmelegebb elismeréssel honorálta a Központi Tejesarnok kiállítását, amely nemcsak méreteiben, de az anyag bőségében, az elrendezés színességében és nivójában a legelső helyet foglalja el és méltóképp reprezentálja a magyar produkció magas színvonalát. A főherceg és a külföldi szaktekinélyek figyelmes érdeklődéssel nézték a Tejesarnok mindent felöllel kiállítását; tejet, tejtermékeket, különlegességeket, kiviteli cikkekét, a kezelés technikai eszközeit s a közlőplakozás ujkori esodáját; a tejpirt és kivonatolt tejes kávé. Grafikonok és beszédes képsorozatok adnak czenfelül számot a Központi Tejesarnok huszonöt évi munkásságának lendületéről. Mind e látnivaló betetőzése aztán a Központi Tejesarnok mozi-színháza, ahol egy háromnegyed óras mozgókép-sorozat mutatja be a roppant érdekes, kedves, ötletes és sok helyütt mulatságos utat, amíg a tej a tehenészetből a fogyasztó asztaláig jut. A frappáns mozgóképek persze felette érdekelték a megnyitás vendégeit, köztük József főherceget, aki előtt a moziban végigvonult alosuthi tehenészetének eleven sürgésforgása is. A főherceget gróf Keglevich Gábor, a szövetkezet elnöke és Gerlei Lajos igazgató fogadta és kalauzolta.

Feltűnést keltő és arányaiban páratlanul álló kiállítás az

Actiebolaget Separator Stockholmtársaságnak Alfa-Separator részvénytársaság

cég alatt kiállított tárgyai, úgy a kiállított tárgyaknak óriási mennyisége, mint azoknak szembezőkően csinos és izléses tárgyai által. Az egész kiállítás területének körülbelül 1/4-ét foglalja el ez a kiállítás, amennyiben az Alfa-Separator az a osaknem egyedül álló gyár, amely a tejtermékekhez szükséges összes kellékeket, edényeket és gépeket gyártja. József főherceget a cég igazgatója, Dutz Bruno ur fogadta és sorrend szerint bemutatta a kiállított tárgyakat, amelyek közül különösen felemlítést érdemelnek az erő-separator 1908-as modell, amely óránként 3000 liter tejet fogyaszt. Ezen könnyen kezelhető és mégis levezélszerűbb gépek egyike óriási szerkezeti javításokon ment keresztül, amennyiben 1883-ban a gép csak 300 literet fogyasztott és folytonos javítások révén elérte a gyár azt, hogy óránként 3000 literet fogyaszt a gép. Nagyon érdekes szerkezete van a kiállított tejhűtőnek is, amely egyszerű czilinderszerű tölcserrel van felszerelve és kutyiz által is hűthető a tej. Nagybbszerű tejhűtő készüléke is van kiállítva a gyárnak, amelyben só és jég hozzáadásával a legnagyobb mennyiségeket lehet hűteni. Legérdekesebb készüléke azonban az ugynevezett egyszerűsített

„Astra” hűtő,

amely sokkal egyszerűbb, mint a fenti s különösen vidéki gazdaságoknak ajánlható. Különösen érdekesek a cég által kiállított vajgépek, melyek részben a dr. Gerber-féle eredeti vajgépekből állanak. Közük a legérdekesebbek a „Victoria” vajgép, az üvegyszerkezeti szalonvajgép, némikülönben a Hohlsteimer-féle, melyek mind kézi hajtásra vannak berendezve. Az Alfa Separator gyártmányok az egész világon el vannak terjedve és hogy mennyire igazolt az ezen gyártmányokba vetett bizalom, bizonyítja azon páratlanul álló elismerés, hogy 360 kiütemeltet kapott a gyár különféle kiállításokon. A gyár nagymennyiségben gyártja a tejszínválasztó, tejszállító, tejszívó, tejszivógató, tejszínemelő és minden egyéb a tejgazdasághoz szükséges kellékeket.

Ugyancsak nagyszabású az Alfa-gyárnak új alapítása, a *Bergendorfi vasgyár r. t.*, mely a tejgazdasághoz szükséges gőzgépeket gyártja. Fennállása óta 2179 tejgazdaságot szerelt fel gőzgépekkel, melyek tej, vaj és tejfeldolgozáshoz való különböző gépeket hajtának. Különösen érdekes a kiállításon működő vajkészítő-gépek és a tejszínemelő-gép, amely 400 litert dolgozik fel egyszerre. A főherceg látható érdeklődéssel szemlélte az összes gépeket és készülékeket és örömeinek adott kifejezést Dutz igazgatónak, hogy ily remek kiállítást rendeztek.

József főherceget egy érdekes tejkészítménnyel ismertették meg a tejgazdasági kiállításon. Dr. Winkler, a bécsi gazdasági főiskola tanára, ennek asszisztense, Moser és egy tanítványa egy erjesztő anyagot állítottak elő, melyet

Yoghurtogen

név alatt hoztak forgalomba. Ezzel az anyaggal minden házban két órán belül valódi Yoghurt-tejet lehet előállítani erjesztés útján. Hízaló és tejkurára kiválóan alkalmas és kellemesen ídítő ez az ital. József főherceg megízlelte a tejet és kitűnőnek találta, amiért Mosernek elismerését fejezte ki. A Yoghurtogen öt liter tej erjesztésére alkalmas. Üvegenként 1 kor. 50 filléért kapható a kiállításán. Egyébként Bécsben rendelhető meg az egyedárusítónál (W. Groll, I. Schottenring 28.)

Méltó feltűnést keltett a kiállításon

Wikus Károly.

a leguóbb kitüntetett esász. és kir. udvari szállító csokoládégyáros tejesokoládé-kiállítás. József főherceg ő fensége feltűnően sokáig tartózkodott ezen kiállítás előtt s Wikustól, ki személyesen képviselte a gyárat, behatóan kérdezősködött a csokoládégyártás felől. Különben a Wikus-féle Tátra-tejesokoládét ő fensége már régebben ismeri, mert a kis fenségek állandóan fogyasztják e kitűnő minőségű csokoládét.

Azután a főherceg a tudományos csoport bejárójánál

Plökl és Haas

sportcég „Isola” kiállításához ment, ahol Darányi miniszter ismertette a hideg és meleg szigetelő „Isola” palackok tulajdonságát. A cégtulajdonosok bemutatják a készülékeket, mire József főherceg megjegyezte, hogy vadászatai alatt ő is előnyösen használta az „Isola” palackot.

Ujabb áremelkedés a gabonatörszén. A malmok cszeveszeten kapkodnak az ó-buza után és ma már 17 forintot is fizettek jó buzáért. Ezen, Budapesten 1873 óta elő nem fordult árban adott el gróf Csekonics zombolyai uradalma 7500 métermázsát és habár ezen ár a szombati legmagasabb jegyzéshez képest csak 15 fillérnyi emelkedést jelent, a határ-időpiest a 17 frttól annyira megijedt, hogy az októberi buza árfolyamát egy ugrásban 40 fillérral emelte. Ezen hirtelen emelkedés természetesen kényszerfelezéseket is okozván, a mai forgalom óriási arányokat öltött és a déli zárlat a legmagasabb árfolyam mellett végződött. Idegen buzát állandóan kínálnak, folytak is egy nagy tétel román buzára alkudozások, de azok eredményre egyelőre nem vezettek. Mennél jobban hajtja fel a spekuláció az árakat, annál több idegen buza özönlik be majd az országba és a magyar gazda aratáskor szaladhat a mai nagy árak után!

A brassói közúti vasut villamossá alakítása. A Brassó-háromszéki helyiérdekű vasut r. t. a Brassó városában közlekedő gőzüzemű vonalát — hir szerint — villamos üzeműre akarja átalakítani és az erre vonatkozó tárgyalásokat a városi tanácsal megindította.

Augusztai főherceggasszony az országos állatkiállításán. Augusztai főherceggasszony, két gyermeke, Szmezsányi Ilona udvarhölgy és a gyermekek katonai nevelője kíséretében ma délután megtekintette az országos állatkiállítást. Nagy érdeklődéssel nézte különösen a lókiállítást, hol gróf D'Orsay Olivér kalauzolta a fenséges asszonyt. Ezután Széll Kálmán elnök és Jeszenszky Pál főtitkár vezetése mellett megtekintették a kiállítás többi részét, hosszabban időzve Lajos bajor főhercegi, az állami némesbirtokok és Széll Kálmán kiállítási csoportozatánál. A kis főhercegek több fényképfelvételeket csináltak és megígérték, hogy legközelebb ismét meglátogatják a kiállítást. A kiállítást egyébként a megnyitás időpontjától kezdve tömegesen látogatják úgy Budapestben lakó érdeklődők, de különösen a vidékről érkezett gazdák. A kiállított állatállomány és különösen a mezőgazdasági gépekből nagy tömegű eladások történtek, általában az érdeklődő gazdaközönség körében a kiállítási anyag iránt oly nagy vételkedv nyilvánul,

melyre eddig nem volt példa. Az öszzsziúri is befejezte munkálkodását és megítélte a mintegy 54 ezer korona értékű díjakat a nyerteseknek.

Az Országos Iparegyesület közgyűlése. Az Országos Iparegyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta negyvenharmadik rendes közgyűlést. Az ülésen Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnökölt s a kereskedelemügyi miniszter képviselőtében megjelent Sztérényi József államtitkár is. Az elnök megnyitóbeszéde után, — amelyben beszámolt az elmúlt esztendő legfontosabb gazdasági eseményeiről — beszélt a gazdasági politika jövőjéről és kitért néhány szóval az aktuális politikára is s szokása szerint, lekicsinyelte a mostani küzdelmet. — Sztérényi államtitkár emelkedett szólásra a közgyűlés közönségének élénk ovációja közben. Az államtitkár elsőbbsen Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta, majd köszönetet mondott az egyesületnek azért, hogy több, mint két évtizeden át hathatósan támogatta nehéz munkájában. Megemlékezett ezután az egyesület igazgatójának, régi jó barátjának, Gelléri Mór királyi tanácsosnak negyvenéves irói jubileumáról s üdvözölte őt. Beszéde további során szociálpolitikai kérdésekről emlékezett meg az államtitkár. Így a többi közt rámutatott arra az áldatlan harcra, amely nálunk a munkaadó és munkása között évek óta folyik és amely elcsenevészéssel fenyegeti a gyermekezipőket taposó magyar ipart. Értékelte annak mondatát, amelylyel a munkaadók e súlyos kérdés iránt vannak. Az erős munkásszervezetekkel szemben teljesen szervezetlenül és ilyenformán védtelenül állanak a munkaadók. Erős munkaadó-szövetségre van szükség, ha a magyar ipar fejlődése a magyar iparosságának. A munkaadó-szövetség megalakítása természetesen nem jelenthet újabb harcot a munkásság ellen. (Taps.) A munkáskérdésnek megoldására az angol példa követését ajánlotta az államtitkár; törvénybe kell iktatni nálunk is a munkaadói munkásközvetítőket. Még az iparfejlesztés irányairól nyilatkozott Sztérényi, aztán ígéretet tett, hogy bárhol vesse is a sors, mindenütt megmarad az ipar és a kereskedelem szolgálatában. Az államtitkár zájós eljenzéssel és tapsal fogadott beszéde után a közgyűlés áttért a napirendre. Az évi jelentést felolvasottnak tekintette s az elmúlt évi zárszámadásokkal egyetemben egyhangulag elfogadta. Czettel Gyula az új alapítványokról tett jelentést. Az egyesület a mértékadó körök bizalmának változatlanúságát látja abban, hogy ipari célu alapítványok kezelését az elmúlt évben két esetben bízták rá: a Koszilkó-féle alapítványt és a Posner-félet. A Matlekovics Sándor nevére tett alapítványt, amely egyelőre 200 koronára rug, a jövő évben kibővíti az igazgatóság. A közgyűlés ezután azokat ünnepelte, aki már negyven év óta tagjai az iparegyesületnek elsősorban Matlekovics Sándor elnököt, továbbá Thé Endrét, Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, Máday Izidor nyugalmazott miniszteri tanácsost, Wartha Vincez müegyetemi tanárt stb. A közgyűlés háláját és elismerését jegyzőkönyvébe foglalta. A szavazás az igazgatóság tagjaira Gelléri Mór indítványára közfelkiáltással történt. Az igazgatóság tagjai lettek három évre szóló mandátummal: Bálint Sándor, Bláthy O. Titus (ujj), Czettel Gyula, Egger Gyula, Francois Lajos, dr. Gaál Jenő, dr. Goldberger Lajos, Herz Vilmos (ujj), Kaszab Aladár, dr. Kovács Gyula, Linger Károly, Magyarits Ágost, Nándor Pál, Rajner Kálmán, Rausch Ferencz, Roth Miksa, Röck István, Sziklay Zsigmond (ujj), dr. Wagner Jenő és Wolfner József. Két évre szóló mandátummal az elhunyt Jungler Gyula helyébe Jungler Ferenczet választották az igazgatóság tagjaivá. A közgyűlés végén a dísztermek, ösztöndíjakat és jutalmakat osztották ki. Egyesületi ezüstdíszmet 14 önálló iparos bronzérmét 9 iparos és kereskedő kapott. Az egyesületi munkás-díszüstérmét 16, a bronzérmét 6 munkás kapta. A közgyűlés Sztérényi József államtitkár életével ért véget.

Megindulnak a malmok. Ismeretes, hogy a fővárosi malomgyelet a múlt hónap végén elhatározta, hogy egy hónapra az összes malmokban szünetelni fog az üzem. Megegyeztek a malmok aziránt is, hogy ez a megállapodás hétről-hétre bármelyik malom által felmondható. A malmok egy hétig tényleg beszüntették üzemüket, s miután a gabonapiacz helyzete változatlanul kedvezőtlen volt, feltételezték, hogy az üzemnek szünete június második felében is változatlanul fenmaradhat. Azonban nem sikerült a malmok egyöntetű s az üzemnek teljes szünetelésére irányuló megállapodását erre a hétre is fentartani, úgy hogy a mai naptól kezdve bármelyik malomnak jogában áll az üzemet tetszőszerint — a régebbi üzemkorlátozásra vonatkozó megállapodásnak keretén belül — felvenni. Érteülésünk szerint ezt a jogot csak kevés malom fogja gyakorolni. Niszont meg fogják kísérteni még a

hét folyamán olyan újabb megállapodásra jutni, hogy június hónap harmadik hetében ismét egyöntetű üzemzsinatot vigyenek keresztül.

Biztosítási kongresszus. Ma nyílt meg Bécsben a 6-ik nemzetközi biztosítási kongresszus, amelyen Magyarországot Ormódy Vilmos, az Első Magyar Biztosító intézet vezérigazgatója képviseli. A kongresszust Hardt belügy-miniszter nyitotta meg, aki méltatta a kongresszus jelentőségét és sikert kívánt a tanácskozáshoz. Lucger polgármester a város nevében üdvözölte a kongresszus tagjait. Azután a külföldi kormányok és a tudományos egyesületek képviselői álltak fel szólásra, majd megválasztották az egyes képviselt államok részéről az alelnököket és a titkárokat.

Az Ipari és Kereskedelmi Oktatási tanács ülése. Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási tanács iparoktatási szakosztálya ma délelőtt dr. Matlekovics Sándor főrendiházi tag elnöklésével a kereskedelemügyi miniszterium tanácstermében ülést tartott. A napirend első tárgya a malom- és sütőipari szakoktatás kérdése volt, melyre nézve Lencz Ödön felső ipariskolai igazgató dolgozott ki javaslatot. A kérdés beható megvitatása után a Tanács az előadói javaslatot elfogadta és a következő határozatot hozta:

1. Kívánatosnak tartja, hogy itt Budapesten kísérleti magtárral, kísérleti malommal és kísérleti sütődéval, valamint megfelelő laboratóriummal felszerelt intézet állíttassék fel, mely tudományosan és gyakorlatiasan kutató tevékenységével közvetlenül a malom-, a sütő-, a tésztaipart, nemkülönben a gabonakereskedelmet is szolgálja.

2. Kívánatosnak tartja, hogy ez intézettel kapcsolatosan és ennek kebelében egyelőre szaktanfolyamok alakjában tervezessék a malom- és a sütőipari szakoktatást.

Az intézet és a vele kapcsolatos malom- és sütőipari szakoktatás, valamint a gyakorlatban levő molnárak részére szervezendő továbbképző tanfolyamok programjának és szervezetének az érdekeltségek bevonásával leendő elkészítését a Tanács az elnökségre bízta. A napirend további tárgya Mártonffy Márton udvari tanácsos, főigazgatónak az iparostanoncz-iskolák 1906—1907. tanévi működéséről és iparostanoncz-iskolai tanítói tanfolyamokról szóló jelentései voltak. A jelentésről tudomást vettek. A napirend utolsó tárgya az ipari szakiskolák, kézművesiskolák, nőipariskolák és ipari továbbképzőtanfolyamok szakfőügyeletének kérdése volt, melyre nézve konkrét javaslat feküdt a Tanács előtt. A Tanács kimondta, hogy az iparoktatási intézetek működési eredményének egyöntetűvé tétele és fokozása érdekében a növendékek írásbeli és rajzoldozatait évenként összehasonlító bíráló alá vétessenek és ezenkívül legalább három évenként a növendékek munkáiból rajz- és műhelymunka-kiállítások rendeztessenek.

Szabókongresszus. Augusztus 20., 21. és 22-ik napján Aradon országos szabókongresszust tartanak.

A galicziai petroleumipar helyzete. A galicziai petroleumipar helyzete már napok óta tanácskozási tárgyat képezi a bécsi pénzügyminiszteriumban. A tárgyalások azonban — táviratozások Bécsből — megszakadtak, mert a tárgyalásokon nem sikerült alkalmas alapot találni a meg egyezésre. Miután a tárgyalások a galicziai petroleumvállalatokban érdekelt pénzintézetekkel meghusultak, a kormány törvényhozási uton fog hozni a galicziai nyersolajtermelés szanálásához. Szó van arról, hogy a kormány törvényjavaslatot fog a törvényhozás elé terjeszteni a felhatalmazást fog kérni a szükséges rezervoárok felépítésére. Erre a célra 5—6 millió korona szükséges. A kormány akciója következtében a nyersolajtermelők nem fognak szerződni a Standard Oil Companyval.

A Tauern-vasút megnyitása. A Correspondenz Wilhelm jelenti, hogy az osztrák vasúti miniszter meghívta az uralkodót a Tauern-vasútnak

valószínűleg július hó első felében tartandó ünnepies megnyitására. A király megígérte megjelenségét a megnyitásnál.

Az osztrák alpesi kohó r.-t. jelentése. Az osztrák alpesi kohórézvénytársaság igazgatótanácsa Bécsben ma ülést tartott, amelyben a folyó üzlet-év első negyedéről terjesztették elő a jelentést. A gyöngébb üzletmenet következtében, amely a forgalom csökkenésében és az eladási árak olcsóbbodásában nyilvánult, a nyereség körülbelül kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában. A beérkezett megrendelések még most sem elegendők az összes telepek teljes munkaerejének kihasználására ezért megfelelő üzemkorlátozást kell életbeléptetni. Tartós javulást a mai kedvezőtlen üzleti helyzetben már a külföldi és különösen a német vaspiac tartósan gyöngye helyzetére való tekintettel sem lehet egyelőre várni. — A Poldi-kohó téglacölgyár ma tartotta rendes évi közgyűlését, melyen a 670.766 koronás tiszta nyereségből 6 százalékos osztalékot fognak fizetni, 13264 koronát, a tartalékalaphoz csatolnak és 105563 koronát új számlára visznek át.

Pénzüzetek tanácskozása. A Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetségének északkeleti körzete Munkácsban tartotta meg igen látogatott közgyűlést Jobszky Gyula alispán elnöke alatt. A közgyűlésen a központ képviselőiben megjelentek Huszár Gyula és Pósa Ernő a Központi Jelzálogbank igazgatói, dr. Hantos Elemér a szövetség főtitkára és dr. Nyári Pál titkár. A pénzüzeti körzet ügyeinek letárgyalása után dr. Hantos Elemér központi főtitkár bíráló ismertetés tárgyává tette a hitelügyi törvényhozás és törvényelőkészítés legújabb termékeit, az adótörvényeket, a csekk-törvényt, a parcellázási, uszora- és ipartörvény tervezetét. Az előadás után a közgyűlés köszönetet fejezte ki a szövetségnek azért a kitaró és eredményes küzdelméért, amelyet az adótörvények és a csekk-törvények a pénzüzetek érdekeit sértő rendelkezései ellen kifejtett s kérte, hogy a szövetségben lévő törvényjavaslatok ellen hasonló erőlyel foglaljon állást. Majd Katona Jenő igazgató tartott előadást a pénzüzetek együttműködéséről, fejtegetvén különösen az osztott impeno és osztott kezkezet előnyeit az ipari hitel szempontjából. Utána Hölzer József körzeti titkár ismertette a nyugdíjügy állását, mire a közgyűlés elhatározta, hogy a pénzüzetek országos nyugdíj-egyesületét anyagilag és erkölcsileg támogatni fogja. Beható eszmecsere után elfogadta a közgyűlés dr. Hantos javaslatát, a hiteludósító központ létesítése érdekében s a körzeti belintézetek kötelezték magukat arra, hogy kihelyezéseiket pontosan vallják be. A közgyűlést, melyen még Várady Gyulát egyhangulag alelnökké választották meg, a munkácsi pénzüzetek által adott társaschód követte.

Külföldi cégek magyarországi képviselete. A magyar kir. kereskedelmi muzeum, a magyar tudakozódó egyesület, az összes jelentékenyebb fővárosi kereskedő egyesületek, ezek között a közelebből érdekelt ügynöki testületek tegnap közös ülést tartottak, amelyen foglalkoztak a Magyarországra importáló külföldi cégek közvetlen képviseletének kérdésével. Beck Géza, az O. M. K. E. helyettes főtitkára ismertette mint előadó az ügyet. Az ülést határozati javaslatot fogadta el, mely szerint felkéri az OMKE-t, hogy ez ügyben szükség szerint járjon el.

A londoni concour hippique megnyitása. Londonból jelentik a Magyar Tudósítónak, hogy ott vasárnap nyitották meg a nemzetközi lókiállítás. Ebből az alkalomból lord Lonsdayl mint elnök háromszázterítékű ebédet adott, hol a külföldi nemzetek nevében, azok megbízásából gróf Szápáry Pál mondott köszönetet a fényes fogadtatásért.

Villamos nagyvasutizem a M. A. V. budapest-fiumei vonalán. Ismeretes, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága a budapest-fiumei vonalán a kanteral-moraviczei állomás közelében levő 20%-nyi nagy emelkedésnek könnyebb leküzdése végett Fiume és Kameral-Moravicza között a villamos vontatást akarja alkalmazni. A szükséges villamos energiát — amint értesülünk — a Zengg mel-

lett egy francia pénzsoport által létesítendő ca. 30.000 HP. vízmű szolgáltatná a Gacska folyó felhasználásával. A villamos telep terveit a Ganz-féle villamossági r.-t. készítette el és kétségtelen, hogy a villamos vontatáshoz szükséges lokomotívok szállítására is az említett gyár fog megbízást kapni. Arra nézve, hogy a vontatási rendszer egy vagy többfázisú lesz-e, még nem történt elhatározás, de minthogy az egyfázisú rendszer még nem alakult ki annyira, hogy a nehéz vontatás céljaira alkalmas motorok ezidőszert elállíthatók volna, több mint valószínű, hogy a Ganz gyár által a Valtelina vasut üzemére részére alkalmazott háromfázisú rendszer fog kilátásba vétetni a károlyváros-fiumei vasúti üzem részére is. A Zengg mellett létesítendő elektro-hydraulikus központi telep a fölös energiát Fiume, Triszt és a többi tengerparti város áramszükségeinek fedezésére fogja leadni. A tárgyalások ugy Fiume, mint Triszt városával folyamatban vannak és ha ezek befejeződnek, a francia pénzsoport 30.000.000 kor. tőkével részvénytársaságot fog alakítani.

Vidéki városok kölcsönei. A záloglevelek és kamatozó kötvények jobb kelendősége következtében a városok és törvényhatóságok hitelszükségei is mind könnyebben bonyolíthatók le. A záloglevelek hosszas pangása miatt sok törvényhatóság kénytelen volt a beruházási szükségleteit elhalasztani, minthogy a kölcsönöket nem tudták megszerezni. Most azonban a pénzüzetek javulása következtében nemcsak hogy könnyebben jutnak a kölcsönhöz, hanem sokkal kedvezőbb feltételek mellett is kapják a pénzt, mint eddig. A kedvező helyzetet sietnek is kiaknázni kölcsönműveleteik lebonyolítására és az utóbbi időben — írja a „Hitel“ — a következő városok és törvényhatóságok kötötték kölcsönüket: Arad város régen vajdós kölcsönügye már minden irányban rendben van. Arad város ugyanis, mint már több ízben jelentettük, két új vasúti hid építésére vett fel 2.4 millió kölcsönt a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól és a Magyar Jelzáloghitelbanktól. A kölcsön felvételei a városra nézve elég kedvezőek voltak, amennyiben 5¼ százalékos annuitás és 95 százalék leszámítolási árfolyam mellett kapta a város a kölcsönt. — **Békésvármegye** a közúti alap terhére 1.400.000 korona kölcsönt vesz fel a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól 5.35 százalékos annuitás mellett. — **Brassó** város az új légszuszogár építésére 700.000 korona, függő kölcsönt vett fel, amit a tervezett 5¼ millió kölcsönből fizet vissza. — **Eger** város a Magyar Jelzáloghitelbanktól 300.000 K jelzálogos kölcsönt vesz fel 5.35 százalékos annuitás és 350.000 korona községi kölcsönt 5.4 százalékosra. — **Gyöngyös** város a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal van alkuban 1 millió korona községi kölcsönre. — **Kunsgiget** község elemi iskola építésére a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületétől vett fel 54.000 korona kölcsönt. — **Marosvásárhely** város a fentebb említett csatornázásra 1.000.000 korona kölcsön felvételét határozta el. — **Nagykanizsa** város főgimnázium építésére 200.000 korona kölcsönt vesz fel, amit azonban a kormány törleszt, mint az építéshez engedélyezett segélyt. — **Nagykőrös** város az épülő központi villamos telepre a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületétől 700.000 koronás kölcsönt vesz fel 50 éves törlesztésre, 95 százalékos árfolyamon és 5.45 százalékkal. — **Rosiczabánya** város a létesítendő vízvezeték költségeire a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületétől vett fel 325.000 korona kölcsönt. — **Temesvárott** is kedvezőtlenek a lakásviszonyok, miért is a város új bérházat épít, amire a Temesvári első takarékpénztártól 520.000 korona kölcsönt vesz föl 99 százalékos leszámítolási árfolyamon 5 százalékos kamatozás mellett 50 évi törlesztésre. — **Zemplésvármegye** a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól vesz fel 182.000 korona kölcsönt, amiből 132.000 koronát a bánóc—alsógyertyáni hid építésére és 50.000 koronát a szerencs—hidásnémeti vasut szubvencionálására fordít. — Ezekon kívül a jelzálogintézeteknél még számos községi kölcsönügy van tárgyalás alatt.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
basználata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrtésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Nyilttér.

Rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, június 7.

A készáru-piacon kifejezetten szilárd volt ma is az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malomok igen jó vételkedvet mutattak és valóban fantázia árakat fizettek. Mindennek dacára csak közepes forgalom fejlődött ki, mivel az árubirtokosok nagyon tartózkodók voltak. Elkelt mintegy 20.000 q. buza, a szombatiaknál 15-20 fillérel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 34 korona volt 81 kilós bányási búzáért, a legolcsóbb pedig 30.80 korona, 75 kilós boszniai búzáért. Egyéb gabonane-műek közül rozs 10 fillérel, zab 20 fillérel, tengeri 5 fillérel drágább, árpa változatlan. Forgalomba került 2000 q rozs 20.60-20.70 koronás árakon, 1200 q zab 17.10-18.40 koronás árakon és 100 q tengeri 15.60 koronás áron. A határidőpiacról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru-piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 79 k 33.70 K, 150 q 76 k 32.40 K felő. Bányási: 3000 q 81 k 34 K, 3700 q 81 k 34 K. Bácskai: 400 q 78 k 33.30 K, 100 q 77 k 33.30 K, 100 q 77 k 32.70 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 32.90 K, 300 q 78 k 32.80 K. Dunai: 100 q 76 k 32.50 K. Törökbecsei: 4800 q 76.5 k 12 K üszkös. Boszniai: 100 q 75 k 30.80 K. Zab: 200 q 17.10 K kpl., 100 q 18.40 K kpl., 100 q 18.30 K kpl., 100 q 18.20 K kpl., 500 q 17.90 K kpl., 200 q 17.80 K kpl., 100 q 18 K kpl. Rozs: 1000 q 20.65 K kpl., 1000 q 20.70 K kpl. Tengeri: 100 q 15.60 K kpl.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Bányási, Bácska, Rozs I-rendű, II-rendű, Árpa takarmány I. rendű, II. rendű, Köles, Zab I-rendű, II-rendű, Tengeri belföldi, Korpa. Columns include Kilós and Ára 100 kg.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 3-tól 1909. június 4-ig.

Table with columns: Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Columns include Értékelt and Elszállított métermázs.

A határidőpiacra kötetett:

Délelőtt:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Tengeri júliusra, Újtengeri májusra, Zab októberre. Columns include Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Table with columns: Buza októberre, Buza áprilisra, Rozs októberre, Tengeri júliusra, Újtengeri májusra, Zab októberre. Columns include values.

Értéktőzsze

Az értéktőzsde, teljesen ellentétben a gabonátözsdevel, lanyha, üzletellen volt. A spekuláció, a kedvezőtlen belpolitikai helyzetre való tekintettel rendkívül tartózkodó és inkább lebonyolítja a régebbi érdeklődéseit is, semmint hogy új üzletek kötésébe belemenjen. Különösen a nemzetközi értékek iránt semmi érdeklődés sem mutatkozik és talán elég lesz, ha a helyzet jellemzésére felemlítjük, hogy ma például olyan forgalmas értékpapírban, mint a Magyar hitel, az előtőzsdén egyetlen üzletkötés sem jött létre. A helyi értékek piaca valamivel élénkebb; itt különösen a Közuti felé fordul ismét az érdeklődés, amely érték ma sürgős véleményes vásárlásokra 563.50 koronáról 568 koronára emelkedett. Ezenkívül a Salgó is élénken volt keresve, minek folytán ez is javította az árfolyamát 576 koronáról 580 koronára. Ezzel szemben olcsóbbodott ma a szombati zárlathoz viszonyítva: az Osztrák hitel fél koronával, a Magyar hitel háromnegyed koronával és az Államvasut 2.25 koronával. Forgalomba került továbbá: Jelzalog 436.50 koronán, Városi villamos vasut 269.50 koronán, Déli vasut 111.25-111.75 koronán, Magyar koronajáradék 93.05 koronán, Schlick-gyár 452 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 640.50, Rimamurányi 576.75-576.50, Közuti vaspálya 563.50-566 K. A déli tőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 640, Magyar hitel 757.75-751.50, Osztrák-magyar államvasut 730-729, Jelzalogbank 436.50, Rimamurányi 576, Városi villamosvasut 269.50, Közuti vaspálya 563.75-568, Déli vasut 111.25-111.75, Magyar koronajáradék 93.05 K. Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5 korona, nyolcz napra 6-8 korona, június hónap végére 18-20 korona. Utőtőzsde délután 4 órakor. Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 751, Államvasut 7.28, Leszámitoló 480, Jelzalog 437, Rimamurányi 574.50, Városi vasut 269.50, Közuti vasut 567.50 K.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 7. (Saját tudósítónktól.) Buza árát 10 fillérel drágították, rozs és zab is 5 fillérel drágult, csak tengeri maradt meg nyugodt irányzat mellett a szombati árfolyamon.

Main financial table with columns: Mai záró árfolyam, Mai záró árfolyam, Mai záró árfolyam. Rows include: Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzjegyek és váltók.

Jegyzetelt busz: tiszavideki 16.70—17.20, bánáti 16.15—16.55, mosoni 16.05—16.55, tötfelvidéki 16.10—16.60, déli vasúti 16.10—10.60, marcihídi 16.10—16.60.
 Bors: tötfelvidéki 10.55—10.80, csepeli 10.50—10.75, pestmegyeri 10.65—10.90, déli vasúti 10.55—10.50, különféle magyar 10.50—0.75, osztrák 10.55—10.80.
 Arpa: morvaországi 8.75—9, takarmány 8.40—8.60, Magyar tengeri 8.20—8.40, Cinquminiu 10.25—10.50, Magyar zab 9.40—9.90, válogatott 9.90—10.30.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, június 7. Az előtőzsdén a spekuláció az osztrák parlamenti helyzet bonyedalmi miatt és a magyar belpolitikai válságra való tekintettel föltette tartózkodóan viselkedett, de a nagy üzlettelenség ellenére is tartottak az árfolyamok. Érdeklődés mutatkozott Laenderbank részvényei iránt, amelyek javára vált az a híresztelés, hogy a német piacon új nagy pénzmuvelet készül. Korlátok közt kerestettek galicizai kárpátpetroleum, westfáliai kőszénbánya és keleti vasúttársaság részvényei, az utóbbiak 6 koronával emelkedtek. A forgalom későbbi során Alpesi részvények lényegesen javultak. A déli tőzsde megnyitásokor az üzlettelenség tovább tartott, csak déli vasút részvények élénkültek némileg berlini arbitrage vásárlásokra. Később a vezető értékek árfolyamai nyugodt forgalom közepette alig változtak.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 610, Laenderbank 455.75, Államvasút 731, Déli vasút 109.75, Alpesi 647, Rimamurányi 575.50, Keleti vasút 597, Gal. Károly 635, Westfáliai kőszénbánya 447.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 639.75, Magyar hitel 751, Anglo 299, Union 548.50, Laenderbank 455, Bankgyesület 528.50, Államvasút 728.50, Déli vasút 111.25, Alpesi 645, Májusi járadék 96.40, Osztrák aranyjáradék 117.30, Osztrák koronajáradék 96.25, Magyar aranyjáradék 113.85, Magyar koronajáradék 93.10, Török sorsjegy 185.50, Márka 117.47, Galicizai petróleum 626, Keleti vasút 595.50.

Bécs, június 7. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 113.70, Tiszai és szeg. köles sorsjegy 145.—, Magyar hitelbank részvény —.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 573.75, Magyar cukoripar 19.45, Adria hajó-

zasi részvénytársaság 394.50, Magyar koronajáradék 93.06, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyet.-k. sorsjegy 202.75, Kassa-Oderbergi Vasútrészvény 361.60, Magyar Jelzálogbank 749.—, Magyar keresk. bank 3427.—.

Bécs, június 7. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 117.35, 1860-as sorsjegy 161.25, Osztrák hitelsorsjegy 500.—, Angol-osztrák bankrészvény 30125, Bécsi Bankverein 527.50, Osztrák-magyar bank 1778, Déli vasút 110.—, Dunagőzhajózási társ. 924.—, Dohány részv. 363.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.45, Osztr. Lloyd 448.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.25—99.45, Osztr. koronajáradék 96.35, 1864-es sorsj. 292.—, Osztrák hitelintézeti részvény 638.75, Union-Bank 548.25, Osztrák Laenderbank 453.25, Osztrák-magyar államvasút 726.80, Elbövölgyi vasút 463.—, Alpesi részvény 643.50, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.—, Lipótkohó 458.—, Töröksorsjegy 185.—.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
 Elektromágneses gyógyítás.
 Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
 Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
 Finsen-féle ilylampa fűrdők szivbaj és veredényelmeszedés ellen.
 Elektromágneses gyógyítás
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fenyvel való kezelés.
 Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfűrdők.
 Villamos masszázs (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfűrdők.
 Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
 Ideggyengeségi állapotok.
 Álmatlanság, Fejfájás.
 Hűdés (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, ischiás).
 Gerincvelősorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Veredényelmeszedés.
 Köszvény és osz, reuma, ízületi és csontbajok.
 Székrekedés. Daganatok.
 Anyagcserebajok (Elhízás cukorban, vérszegénység)
 Bőrbajok. Bőrviszketeg.
 Lupus.
 Hajhullás, kopaszság.
 Szörtelenítés (nőknél az arcon).
 Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
 Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Angol sacco-öltönyt 33 forintért
 kifizető szabás, jó munka, finom kivitel.
FÁI GÉZA elsősorú uriszabó termelében
 Szervita-tér 5. I. em.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, június 7. Az új hét kedvtelen és tulajdonilag gyenge irányzattal nyílt meg. A tőzsde és az ipart károsító apró javaslatok végleges sorának bizonytalansága, valamint a tartós ki nem elégitő helyzete a német iparnak kellemetlen és kedvezőtlen hatással volt a piac magatartására. Lényegesebbet szenvedtek egyes bányáértékek, ezek között különösen a Laura-kohó részvényei, amelyek 2 százaléknál többet estek. Továbbá rajnai acélértékek és gelsenkircheniek. Ellenben harpenerek megtartották árfolyamaikat. Bankok közül Diskontokommandit részvények voltak jobban kinalva, hajózási részvények és villamossági részvények, valamint vasúti értékek csak lényegtelen változáson mentek keresztül. Utóbbiak emellett általánosságban jól tartották magukat. Déli vasút, valamint keletivasutak részvényei magasabban jegyeztek, ellenben Prinz-Heinrich vasút részvényei gyengültek. Amerikai értékek Newyorkkal kapcsolatban egyenlőtlen forgalmuak voltak. Járadékok közül 1902. oroszok gyöngülés felé hajlottak, ellenben 3 százalékos birodalmi kölesön tartott irányzata volt. Trustdynamit részvények elgyöngültek. A zárlat csöndes volt. Utótőzsdén villamossági részvények iránt némi érdeklődés mutatkozott emelkedő árfolyam mellett. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata nem volt egységes. Bányáértékek tulajdonilag gyengék. Napi pénz 3/4 százalék, Magánlezat mellett a szombati árfolyamokon.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 204.10, Déli vasút 21.60, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölesön 84.80 Disconto Commandit 185.70, Dinamitstrust 163.60, Har-

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régebbi hajduéletből. —

Irtá: **MÓRICZ PÁL.**

18

— Pali fiam, ennek a borjunak megörül a kis fiunk, az unokám? Bárhan most is inkább csikó után, nyereg után kapkod ez a fürgecsik hajduporontyom.

A mezőbíró kis unokája után sorra kerültek a többi gyermekek is. Vén Böczogh ur híres leánykérő volt Varjason, Kenthe komjához fordult.

— Béné esém, maholnap töletek is kiérdemlek egy habos selyemjegykendőt.

Kenthe félresimította sugar bajuszát.

— Nem eladó még az én kis Erzsus lányom.

Birkás Korhácsi kupeczszempontból mérlegelte ezt az állapotot is.

— A lány mindjárt eladó, mihelyest körik.

— Az én Erzsus lányom még nem olyan nagy lány.

Radóczy mezőbíró nem állta meg szó nélkül.

— Nem-e!

— De, nem ám.

— Timár diák, ami fiatal rektorunk volna annak a megmondhatója.

Kenthenek összerándult a szemöldöke.

— Hogy érti ezt, koma?

— Nono, komám... Midőn István napkor együtt tánczolgattak, az egész között se láttam náloknál szebb pár eselédet.

A Kenthe homlokán elsimultak a ránczok.

— Ami azt illeti, nem is penészvirág az én kislányom. Hanem aboz a Timár diákhöz semmi közöm. Kicsi legény ő egy Kenthe lányhoz. Nőhet még.

— Nem féltem én Timárt.

— Inkább velem törődnetek, — nyöszöregte vén Böczogh ur. — Majdhogy szétvet az ital, olyan melegem van. Beh, jó volna egy kis hideg fűrdő.

Kohácsinak dévajtság villant ki szeméből.

— Öregem, hászén, ha csak az a kívánságod, itt a hordó, kuporodjék bele.

— Rád is fér, öreg! — bökte oda Radóczy és kacagva környékeztek körül Böczogh urat. Egyik a eszímájába kapaszkodott. Másik a mándlit huza lefelé. Ketten is gombolták a rajthuszliját.

— Hahaha!

— Tán az ördög bujt belétek, bolond hajduk?

— Hahaha.

— Engedjétek már... Ne bolondozzatok.

— Hahaha! Hiában szabadott, hiában káromkodott, hiában rugvágott Böczogh ur, a boroshordóba nyomták a kutyakedvű hajduk. Hahaha!

— Ördög belétek!... — végezetül a tréfás öreg is vigasztalódott a kellemesen hűs, kellemesen savanyu borfűrdőben. Hehehe! Ördög belétek. Legalább a nádesöt adjátok ide, mert a ti bolond kedvetekért nem akarok szomjan pusztulni...

— Hahaha! Most beszéltél bölesen, öreg koma! — és a fránya kedvű nemzetes urak magok is a hordóba nyomták a nádesövet.

16.

Gorzsás János is varjasi hajdu volt, Székely Gábor is Boeska népéhez számították, ha mindjárt nem is birtokos hajdu urak voltak. Gorzsás volt a fiatalabbik. Nehézkes léptű, nehézkes gondolkodású tömzsi gyaloghajdu. Vén Székely Gábor meg madárhusu, könnyű felfogású ember volt. Gorzsásnak barnás volt a színe, a szőke Székelyt fufangja, fürgesége is érdemesítették a székely névre. Azonban abban mind a ketten egyeztek, az akáczoktól árnyékolt méhezen szívesebben hallgatták a méhecskék duruzsolását, mintsem napsütötte pusztán a kaszapenge suhogását... Ellenben — telente! — a fonák-

ban Székelyék voltak a szóvivők. Mig nyíron a kenyérgyűjtő paraszti munkálkodás helyett inkább a rétséget bujták. Vadmadártojással szedték tele a tarisznyát. A darulövő puskával szákmányoltak ezüstfehértollu kócsagot is. Midőn pedig tél következett, a megélt erékől halat, csikot meregettek. Olykor hajesáru szegődtek ráczkupeczek falkáihoz s le a Bánságig járták a vásárokat. Azonban szívesebben dolgoztak saját kézzre. Ha egy lovat, marhát elköthettek az országos vásárrban, Gorzsáék nem igen furdulta lelkiismeretök. Zordabb időben a jógazda búzás szuszékját is megabajgatták. Kamrát ástak. A tyukolat sem kimélték. Némelykor a gypszelen, vagy a nyomáson birkát is berheltek. Ezt a birkát itéletnapig kereshette volna a juhász; mert a lopott birka a két hajdu pogányul telhetetlen bogracsában menten áldozati bárányvá változott. Midőn pedig olykoron rajtavészitettek, egyszerű volt a védekezésük.

— Megkövetjük aláson a nemzetes főhadnagy urat, szegény embernek is élni kell. E mivel a kihívóbb bünelekménytől tartózkodtak, a dolgos hajdunemzettség szemhunyvást türe a két javíthatatlan föld terhet. Közben olykor dutyiba esukták, olykor felpálezázták a kutyautókat...

Eppen most is a pitvarajtóban hasalt Gorzsás. Majd kiugrott a szeme. Madzagkötelet szorongatóit markában. Az udvarra ocsu volt kiszórva. Az ocsu felett a pálezikával feltámasztva tátongott a dagasztóteknő. A Gorzsás markában szorongatott madzagkötelet ehhez a pálezikához volt erősítve. Ilyen fertélyos esapdát eszelt ki Gorzsás gazda. Még pedig galambesapdát. Szomszéd rózsa-száju Szabóknál százával költött a galamb; holott midőn tyukhus nem került, a galambpecsenyét sem vetette meg Gorzsás hajdu. Igaz, hogy egyszer-egyszer sokáig megtartott a hasalás, meddiglen az óvatos galamb felett elránthatta a teknőt...

(Folyt. köv.)

peni 139.60, Unifikált török járadék 93.40, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.30, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.70, Magyar koronajáradék 93.20, Osztrák-magyar államvasut 156.20, Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 234.20, Gelson-kirchoni 181.80, Lanrakohó 182.20, Kedvetlen.

Frankfurt, (Zárlat) június 7. 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 105.—, Osztrák hitelintézeti részvény 200.80, Osztrák-magyar-államvasut 156.90, Északnyugati vasut —, Bustioh-radi vasut —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bank-verein 133.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 96.70, Magyar korona-járadék 92.80, Osztrák-magyar bank 127.83, Déli vasut részvény 21.80, Elbevilági vasut —, Bécsi váltóár —, Párisi váltóár 811.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) június 7. 4-2 százalékos ezüst-járadék 99.40, 1860, sorsjegy 163.50, Déli vasut 25.80, 4 százalékos aranyjáradék 100.10, Osztrák hitelrészvény 201.00, Osztrák-magyar államvasut 156.50, Olasz járadék 104.05, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.80, Nyugodt.

London, június 7. Angol consol 0000.

Páris, (Zárlat) június 7. 3 száz. Francia járadék 98.15, Osztr. aranyjáradék 101.35, Magyar arany-járadék 98.65, 3 százalékos Olasz járadék 105.10, Déli vasut elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.80 4 százalékos unifikált török jár. 92.85, Török sorsjegy 174.—, Török dohányrészvény 385.—, Osztrák földhitel-intézet 11.72, Osztr. Länderbank 487.—, Magyar jel-zálogbank —, Banque de Paris 1672.—, Banque Otto-mano 729, Osztr. magyar államvasut 787.—, Déli vasut —, Hartmann gépjáró 541.—, Urikányi község 1639 Váltó Amsterdamba (rövid) 205.43, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 29/20, Magán-kamatláb 1 1/2. Tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Kőbányai sertés piac.

Június 7. I. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (pár-onkint 320 klg-on felül) 143—145 fillérig, Közép (pár-onkint 251—320 klg.) 145—146 fillérig, Könnyű (pár-onkint 250 klg-ig) 145—146 fillérig, II. Magyar szed-ter: Közép (pár-onkint 240—280 klg.) 145—147 fillérig, Könnyű (pár-onkint 240 klg.) 146—148 fillérig. — Sertéslétszám: 1909. év június 4-ik napján volt kész-let 26.850 drb. 1909. június 5—6. napján felhajtattott 507 drb. 1909. június 5—6 napján elszállított 1616 drb. 1909. jun. 7-ik napjára maradt készlet 27.191 drb. A hizott sertés üzletirányzata: élénkebb.

Budapesti juhvásár.

Június 7. Felhajtattott 740 juh. Árjegyzések: Első-rendű ürü 54 fillértől 62 fillérig, kivételesen 65 fillér-ig, vagy 41 K-től 62 K-ig pár-onkint, Középmínő-ségi ürü 48—50 fillérig, vagy 34 K-től 38 K-ig pár-onkint. Anyajuhok 40—44 fillérig, vagy 27 K-től 32 K-ig pár-onkint. Az irányzat lanyhább volt, gyengébb minősé-gek árai 2—3 fillérrel kgr.-kint csökkentek.

Bécsi vágómarhavásár.

Sb. Marx, június 7. Felhajtattott 4584 drb vágó-marha és pedig 3741 drb hizott és 843 drb kiesontozni való marha. — Árjegyzések: I. rendű hizott magyar ökrökért 76—78 korona, kivételesen 82 korona. I-ső rendű hizott tarka ökrökért 88—90 korona, kivételesen 82—98 korona métermázsánkint elősúlyban, levonás nélkül. — Az irányzat esendes volt. Az árak változatlanok maradtak.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbéghid igaz-gatósa.) Június 7-én. Előző napi eladatlán maradvány 1153 drb sertés. Mai felhajtás 1626 drb sertés, összesen 2779 drb sertés. Eladott 2038 drb sertés. Mai maradvány 741 drb sertés. Következő árak jegyez-tettek: Zsír-sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon fe-lüli elősúlyban 112—114 fillér, II-örendű 280—350 kilogramm 102—110 fillér, elősúlylevonással 120—128 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elősúly-ban 116—118 fillérig, elősúlylevonással 130—145 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig elősúlylevonással 136—150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm 142—150. Árak minden levonás nélkül kilogram-monkint, elősúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi. POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM speciális orvosi rendelő-intézet. Budapest, Kosuth Lajos-utca 8., félem. Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Orava, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorcsa, Laborcz, Ung) and names of candidates, with scores for two dates: jun. 7. jun. 5. and jun. 7. jun. 6.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változékony idő uralkodott és legtöbb helyen eső, vagy zivatar is volt, amely-nek mennyisége azonban kevés kivétellel 10 mm.-en alul maradt. Zágrábról, Turkevéről, Temesvárról jégesőt is jelentettek. A hőmérséklet néhány fok-kal süllyedt és maximuma Nagyenyeden 31 C. fok, minimuma Tátrafüreden 7 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvétve — különö-sen keleten eső, esetleg zivatar várható.

Table with columns: Állomás, Légsúlyos + mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max. min.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 6. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett közési erdők szolgálati ágazatá-nál Förster Gyula főerdőmérnököt az alsókubini álla-mi erdőhivatalhoz erdőtanácsossá, a vízügyi műszaki tiszti személyzet létszámában Lupkovits Aladár és Lu-kács István mérnököket főmérnökökké, Jösch János és Benedek József segédmérnököket mérnökökké, Lampi Hugó és Zboray Béla fizetéstelen segédmérnököket pe-dig segédmérnökökké, dr. Némethy Béla ideiglenes m-inőségű fizetéstelen pénztári gyakornokot, az állami jö-zságot és telepítési szolgálat tiszti személyzetének lé-tszámába, ideiglenes minőségű fizetéstelen jöszágigaz-gatói fogalmazóvá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Gille József gyulai segélydíjas pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pén-zügyi számtisztte; a vallás- és közoktatásügyi miniszter, 1909. évi szeptember hó 1-től számítandó hatállyal, Csáviés Emil és Makra Róza okleveles tanítót, illetve tanítónőt a dunagárdonyi új állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, illetve tanítónővé; Ferenczy Viktória okleveles kisdudovónőt a fényfi állami kisdudovodához kisdudovónővé; a belügyminiszter a pénzügyminisz-terium vezetésével megbízott miniszterelnökkel egyetértő-leg a közigazgatási bírósághoz Merkler Károly közigaz-gatási bírósági díjnokot fizetés nélküli irodaségdöntő-nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi mi-niszter Mihályi Erzsébet berzevizi állami óvónőt a

tolváiai állami óvodához, Münster Emma bányavölgyi állami óvónőt a felsővisi III számú állami óvodához eldigi minőségében áthelyezte.

Pályázatok. Néhány bosnyák-hercegovinai ál-talános elemi iskolában több tanítói és tanítóhelyettesi állásra július 15-ig; a beregszászi pénzügyigazgató-ságnál segélydíjas számgyakornoki állásra 2 hét alatt; Horgaspatakon (Szolnokbókakamgye) postamasteri állásra, Szilágyszegen postai ügynöki állásra; Szeben-yben postai ügynöki állásra június 25-ig; a beregszászi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi vöri szemlézői állásra, a segesvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi főigazgatói állásra; a székesfehérvári pénzügyigazgatóságnál pén-zügyi fogalmazói állásra 2 hét alatt; a kassai javító-intézetnél éjjeli őri állásra június 26-ig lehet beadni a pályázatokat.

Pályázatvisszavonás A székesfehérvári pénz-ügyigazgatóságnál segédtitkári állásra beadett pályá-zat visszavonatot.

Magyar Királyi Államvasutak. Üzletvezetői Arad. 13681/909. II. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak aradi üzlet-vezetősége nyilvános írásbeli egységáras verseny-tárgyalást hirdet:

a Fegyvernek állomáson létesítendő áruak-tár előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül szénszalakot a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve becsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minő-ségben a vállalkozó köteles adni.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és költségcsatolás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délután 8-tól délután 2 óráig bármikor beszereshetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megkül-dése után királyi postán is megkaphatók. Az épít-mény tervet a pályafentartási osztálynál megtekin-tethetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekin-tethetők; a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfüzet általános adatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfüze-tek részletes adatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtat-ványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybélyeg-gel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati fel-tételeket, szerződés tervezetet és költségcsatolást pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 13681/909. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a m. kir. államv. Fegyvernek állomásán létesítendő áruakraktár előállítási munkálataira” kell benyújtani, vagy postán be-küldeni és pedig legkésőbb 1909. június hó 26-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osz-tályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egye-sült vasutak palotája I. emelet 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üz-letvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon vagyis 1909. évi június hó 25-én déli 12 óráig a pályázónak az ajánlati összeg 5 százalékát felfelő kikérletre kell, mint bantpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénz-táránál, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bantpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bantpénzt a postata-karékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bantpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bantpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bantpénzül el nem fog-gadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pe-cséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bantpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát ké-pző munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad, 1909. évi június hó. Az üzletvezetőség

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1909. június 8-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A boszorkány.

Dráma 5 felv. Irt.: Sardou
Viktor. Ford.: Faj J. Béla.

Személyek:

Ximenes bíbornok	Ivánfi
Don Lopez	Szacsvay
Juana	Azóli J.
Don Enrique	Garamszeghy
Ramiro	Hónis
Zoraya	Markus E.
Fatum	Fai Sz.
Cardenas	Gyenes
Cleofas	Pethes J.
Oliveira	Rózsahegyí

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vigyázz a nőre!

Böhözát 3 felvonásban, 4 képben. Irt.: Feydeau Georges.
Fordította: Góth Sándor.

Személyek:

Pochet, őrmester	Tapoleczai
Lili, leánya	G. Kertész E.
Adonis	Sarkadi
Irène	F. Garai M.
Fejedelem	Szerémi
Coarbois Marcol	Góth
Etienne	Bárdi O.
Van Putzeboom	Vendrey
Poljarmester	Tihanyi
Kresmradieff	Balassa
Bibichon	Harsányi
Rendőrbiztos	Gyöző
Charlotte	Kész R.
Yvonne	Varga A.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZINKÓR)

Carmen.

Dalmú 4 felvonásban. Szövegét Merimée Prosper beszéje után írták: Meilhac és Halévy L.
Fordította: Id. Abrányi K. Zenéjét szerzte: Bizet.

Személyek:

Don José, hőse	Környey
Escamillo, torreador	Rozsa
Carmen	Albert E.
Nicosa	Maleczky B.
Frasquita	Abayné
Mercedes	Déry R.
Don Catró	Balogh
Remendado	Kövesdy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Irt.:
Dregely Gábor.

Személyek:

Varga	Köröndy
Iren, a leánya	Báthory G.
Szonlagh	Dobi
Kormos	Csontos
Gákuthy	Réthy
Szucs Adolf	Czobor
Reiner	Vázó
Stefánia, a felesége	Forray R.
Emma, a leányuk	Mészáros G.
Zárai Zimkó	Z. Molnár
Tarnó	Vándory
Dávid	Rátkay
Lili	Zala K.
Sebes	Papp
Almodayné	Eera P.
Almoday	Sátrány

Kezdeté 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irt.: Martos Ferencz
Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama	Orley Fl.
Margit, leánya	Harmath I.
Böske	Horvath G.
László, Margit férje	Sármay
Jánoska	Fényes A.
Kázmér	Németh
Rozsika	Lakos V.
Magda	Otvos G.
Rozsdás báró	Papir S.
A tanár ur	Fenyvesy
Kovács Dóme	Raskó

Kezdeté 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A jövő háboruja.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

AMERIKAI PARK "Igazgató"

Friedmann R.
Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

Nyitva délután 6 órától reggeli 4 óráig. A nagy Varietében a szenzációs **Dr. ANGELO** júniusi műsor. **Dr. ANGELO** 415 márványzóbor csoportozata. **BOR DE VERY** francia örnagy szerződése meghosszabítja még tízenhat elsőrendű attrakció. M. kir. honvédenekar **Bachó** karmester személyes vezetésével.

Szépség esték a TABARIN MOULIN ROUGE-BAN.

Meztelenség a képzőművészetben. Még 20 új szenzációs táncmutató. Az előadások kedvesítőlen időben is megtartandók. A területre szülő belépőjegy ára 60 fill., 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohányüzletben kaphatók. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damast abroszt	darabját	1	frt 50	krét.
Nagy selyem damast szalvétát	"	"	30	"
Vászon női ingeket	"	1	05	"
Cipő függőyöket	"	3	30	"
Fűző szőnyegeket	"	"	"	"
Fűző szőnyegeket	"	"	35	"
Tavaszi divat kelméket 120 cm széles	"	"	68	"
Divat selymeket	"	"	85	"
Mosó delaineket	"	"	25	"
2 ágy és 1 asztal terítőt	"	6	50	"
200/300 Jaquard szőnyeg ujdonságot	"	5	80	"

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapítottak 1895. évben. 26698

BRÁZAY MENTHOLSZESZ

Brázay Mentholszesz
legmegbízhatóbb háziszor.

Biztos segítség!
Erősít! Üdit!
Egészségünket megóvjá!

Kapható mindenütt!
Próbáüveg ára 40 fillér.

CZIMBALMOT
ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY
legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.
10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: **Édeskúty L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsen.

Kalapkirály
Elsőrangú uri divat és kalapüzlet.

Panama kalapok 2 koronáért felülmulhatlan sikerrel készítettünk. Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u. 33. női szalmakalapok átalakítására.

Szíves pártfogásért esedezünk
Osztermann és Stern
kalapok-mester
Eskü-t 6. (Klotild-palota.)

Szabott árak!

Ezen szabadalmazott ágy tömörreszkekkel, rézdiszszel, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Fakerettel 7.50 K. Kárpított matracok minden kivételben. Vas- és rézbutorokat legelőszöbbsen szállít!

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Völk Uj-utca.)

CIMBALMOK,
legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletzetére is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, citerák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle elismert jó munkáért.

Árjegyzékét ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hampezergőgyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Siófok-fürdő a Balaton mellett.
Budapesttől 2 1/4 órányira.

Júniusban kiválóan alkalmas hely csendet keresők számára.

Remek park, pompás fürdő, kitűnő ellátás, olcsó árak.

Lakás egy személy részére napi 3-6 kor.-ig
" két " " " 5-8 "
Pensioszerű ellátás " napi 9 koronáért
és gyermek részére oszonnával napi 5 Kor.-ért.

Levél- és sürgönyozim:
Fürdőigazgatóság Siófok
Telefon 1. szám.

Alkalmi vételt
ajánl szép és finom

butorok,
perzsa-

szőnyegek,

csillárok-ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTEZETE
áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések, | aranyhidak, koronák
Fogbuzások (altatásban is.) | Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogukat.

ÖN BÉREL
egy ócska zongorát vagy pianót és
KIDÓB
havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb ércpanaszított kereshurhos új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem kötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Ilyen ideális szövid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

"MUSICA" részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Bárton tökéletesen legtekéletesebb gramofon- és művész-
lemezek föléjárására.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.

Zongorák beoszerelése, javítása, hangolása legkülánsabban.
Festő rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot urakó eredeti angol
kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 2 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket
egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumitűket, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket őrjási forgalmunk következtében melyen lezártított nagybani 30% árlészállítással szállítunk vidék-
eredeti gyári áron

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körut 41. szám.
Fióküzleak: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Az Osztrák-magyar bank zálogleveleinek kiadása

1909. június 4-én.

A 4%-os, 50 éves záloglevelekből a következő számok sorsoltattak ki:

Forintról szóló: (44-ik kisorsolás).

5000 ftos drb.			1000 ftos drb.			100 ftos (folytatás).		
102—106 ¹⁾	5204—5206	18714	722—728	4467	5940—5971	1531	4146—4165	5901—5905
108	5210	18715	730—739	4468	5973—5979	1533	4167—4169	5907—5913
403—410	5401—5410	18717—18720	741—745	4470—4499	5981—6000	1535—1540	4172	5915—5929
1481	5431—5439	14321—14323	747—753	4735	7204—7213	1543—1547	4174—4180	5931—5937
1484	5451—5460	16174—16180	755—777	4737—4750	7215—7225	2557—2560	4182—4193	5939—5955
1485	5841—5846	19185	780—786	4752—4762	7228—7232	2564—2569	4197—4200	5958—5976
1488—1490	5849	19186	788—790	4764—4774	7234—7237	2571—2583	4375—4386	5978
1601—1610	5850	19383	792	4776	15701—15709	2589—2600	4388—4400	5980—5983
1751—1756	5961—5970	19385—19390	794—800	4777	15712—15723	3793—3800	4732	5985—6000
1758	5991—5998	19401—19404	2270—2294	4779—4783	21201—21209	4001—4008	4733	10001—10028
1759	6000	19921—19923	2296	4785—4800	21211—21221	4011—4030	4735—4751	18501—18519
2432—2437	6321—6330	19929	2299	5039—5076	21223	4032—4047	4753—4755	29301—29305
2531	6501	19930	2713—2716	5078—5097	21224	4049—4051	4758—4776	29312—29314
2532	6502	24411—24416	2718—2754	5100	21226—21228	4053—4057	4779—4800	29318—29329
2902	6504—6509	24419	3999	5902—5909	27508—27516	4060	4801	29331—29349
2904	6531—6534	24420	4000	5911—5922	27518—27520	4061	4806	29341—29343
2905	6536—6540	25311—25316	4447—4464	5924—5938		4064—4070	4808—4812	29349—29351
3871—3880	9831—9839					4072—4079	4815—4835	31005
5093—5099	9891—9900					4081—4100	4837—4850	31008—31010
5201	13711					4120—4130	4852—4882	31012—31028
5202	13712					4132—4144	4884—4900	

Koronáról szóló: (15-ik kisorsolás.)

10.000 K-ás drb.	2000 K-ás drb.	200 K-ás drb.
1641—1650	6282	9901—9904
5001—5010	9141—9149	18101—18126
6281	10111—10113	11957—11986
		23701—23705.
		11989—12000

Minden f. é. június 4-én kisorsolt záloglevél 1909. október 1-étől fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél kifizetettek. A kifizetés a záloglevél és a hozzátartozó még le nem járt szelvények visszaadása mellett történik. Netán hiányzó szelvényekért azoknak összege a tőkéből levonásba hozatik.

A f. é. június 4-én kisorsolt záloglevelek kamatoztatása 1909. október 1-én megszűnik. Az ezen napon esedékes szelvény tehát még kifizetettek. A f. é. június 4-e előtt kisorsolt, de még fel nem vett 4%-os, 50 éves záloglevelek szelvényei, melyeknek kamatoztatása már megszűnt, előmutatás esetében ezentúl is kifizetettek ugyan, azonban a záloglevelek beváltásánál a hiányzó szelvények összege a tőkéből levonásba hozatik.

1) A felsorolt számcsoportok teljesen kisorsoltattak, ennél fogva például 102—106 azt jelenti: 102-től bezárólag 106-ig.

A korábbi sorsolásoknál kisorsolt 4%-os, 50 éves záloglevelekből még be nem váltattak:

Forintról szóló:

Következő számok:						
5000 ftos drb.						
61	567	2939	5085	6419	15555	23484
62	1109	3004	5646	6486	17906	
74	1320	3005	5925	12191	18971	
177	1850	3388	6025	12192	19615	
450	2938	4041	6026	15554	23483	

1000 ftos drb.						
483	940	3478	3994	5646	19908	27840
601	989	3500	4061	6064	22514	28022
643	1244	3922	4063	6068	22525	28807
644	1567	3954	5250	6521	24823	28809
645	2164	3955	5266	6522	24825	28810
861	2221	3970	5340	6553	24826	28811
868	2611	3978	5431	13265	25020	
869	3156	3979	5432	17717	25022	
870	3295	3982	5478	18644	26401	
938	3477	3985	5641	18645	27805	

100 ftos drb.

89	1316	3426	6094	11128	16167	23334
91	1317	3440	6115	11135	16609	25121
92	1318	3446	6116	12121	16610	25136
144	1651	3473	6117	12123	17418	27202
208	1652	3753	6442	12124	17419	27203
308	1653	3928	6443	12128	17420	31622
309	1654	3944	6444	13223	17440	31623
310	1655	3945	6445	13236	17441	31624
311	1786	4207	6653	15815	17442	31625
312	1854	4222	7429	15816	17443	31626
313	1855	4294	7432	15817	18416	32207
396	1856	4373	8407	15818	18417	32226
397	1857	4446	8408	15819	19815	35702
571	1859	5158	8426	15830	20906	35919
820	1876	5230	8427	16111	20718	
1129	2518	5379	8428	16131	21426	
1158	2532	5389	8435	16155	23202	
1308	3001	5392	8814	16157	23331	
1309	3083	5520	9737	16158	23333	
1315	3381	6092	9738	16166	23335	

Koronáról szóló: Következő számok:

10.000 K-ás drb.					
1281	2602	2606	2610	2694	4816
1282	2603	2607	2691	2695	8540
1283	2604	2608	2692	2696	
2601	2605	2609	2693	2697	

2000 K-ás drb.		
3816	7909	7916
4507	7911	7923
4523	7914	
7908	7915	

200 K-ás drb.			
4236	11902	11932	19306
4241	11906	19302	19307
8135	11928	19304	19308
11901	11929	19305	19309

Ezen be nem váltott záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvény-határidővel megszűnt.

Az osztrák-magyar bank által kiadott 4%-os, 40¹/₂ éves záloglevelek 1904. decz. 5-ike óta teljesen ki vannak sorsolva; azoknak kamatoztatása már megszűnt.

A kisorsolt záloglevelek közül a következő darabok bíróságilag semmisnek nyilvánítottak:

4%-os, 40¹/₂ éves záloglevelek, 5000 ftos címletek: 1254 és 1255 sz.

100 ftos címletek: 2541, 2542, 2543 és 2544 sz.

A még ki nem sorsolt záloglevelek közül a következő darabokra nézve a megsemmisítési eljárás megindított:

4%-os, 50 éves záloglevelek, 100 ftos címletek: 15166 és 16282 sz.

Bécs, 1909. június 4-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Prade
főtanácsos.

Pranger
vezérigazgató.

A sorsolási jegyzék az Osztrák-magyar bank valamennyi bankintézeténél és mellékelyénél kapható és kívánatra keresztkötés alatt bérmentve is megküldetik.

KÉZIMUNKA
GOBELINEK,

hímzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. 26725 Telefon: 109-06.

BÉRCZI D. SÁNDOR
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz.
(Vácozi-körút sarokház mellett, villamos megálló.)
Saját áruházában.
Macedra hímzőanyag nagy választékban. Tessék mintát kérni.
alkalmas fehér ruhavászon

Utra!

A legújabb angol bőrszabású „Skech“-kabátot vegyünk 38-60 koronáig.

KOCH Testvérek
Budapest, IV., Károly-körút 26. sz.

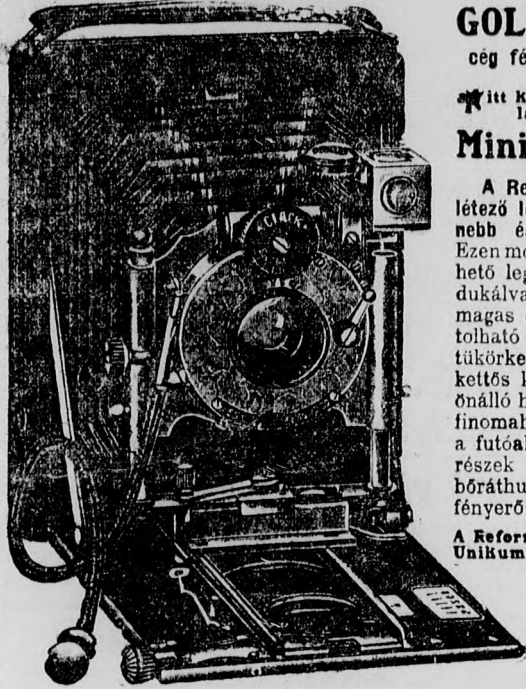
Butorok,
szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók

BALASSA és RÓNA
butoráruház
Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
(Andrássy-ut sarok.)
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Akar Ön kitűnő fényképet?

Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alanti megrendelési iven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.
cég fényképészeti-osztályában

Itt Képpen látható **Reform- Minimum Kamarát.**

A Reform-Minimum-kamara a létező legtökéletesebb, legmodernebb és legvékonyabb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható fűkörkeresővel, vízszintmérővel, kettős kihuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdoldalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrathuzat. Az objektívek F:5,5 fényerősséggel alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-kamara árát Unikum-zárval beleértve három fémkaszettát tokban:

9 × 12 ^{cm}	13 × 18 ^{cm}
Ár	Ár
havi részlet	havi részlet
korona	
120.-	185.-
165.-	225.-
6.-	9.-
8.50	11.50

127b. Finom Rapid-aplanattal
129b. Rietzschel-anasztigmattal F/8 F = 120 mm
Levágandó és hozzájuk beküldendő.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII. Ker., Rákóczi-ut 30. szám.

Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 × 12 - 13 × 18 cm. nagyságban kor. árban, fizetendő kor. havi részletekben 19... tól kezdve Budapest Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételért esedékessé tesz.

Lakhely: Kelet:
Név és foglalkozás:

Nagy Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

Ó csász. és Apost. kir. Felsőpének Legfelsőbb elhatározása folytán

A polgári jótékony célokra szánt **XXXIX. csász. kir. államsorsjáték.**

Ezen az osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénzsorsjáték 13.399 nyere-ményt tartalmaz 513.000 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezkeskedik. - A húzás visszavonhatatlanul 1900. június 17-én fog megtartatni. Egy sorsjegynek ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. és kir. államsorsjátékok osztályánál, III., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottogyűjtőkben, dohánytűzsdékben, adó-, posta-, táviró- és vasúti hivatalokban, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyek részére ingyen adának ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztály.)

Kérjünk mutatvány-számot az **„Állatvilág“** folyóirat kiadóhivatalától
Budapest, Damjanich-utcza 36. sz.

Ezen specialista legjobban ajánlható szertelelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bújakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiu!l gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos elkerülőtlen a honorárium utólag is fizethető. Levélkre díjitalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.

Rendelés délután 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Aljárónáz, a Pannónia szállóval szemben.)
Aposzoházi bejárat. - Külön városzobák.

Hirdetések felvételtnek e lap kiadóhivatalában.

Millió könyv

Sok száz meg száz ezer piros könyv fogyott el évek során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra menő piros könyvet találunk szerte az országban, könyvtárakban, a magyar házak könyvespolcán, ifjú leányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide s tova 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára, rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen. A hadjáratból győztesen került ki:

Soha még magyar könyv olyan népszerűvé nem lett, soha még magyar könyv annyira nem terjedt el, mint az „Egyetemes Regénytár!”

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszönheti e piros könyv, hogy

soha unalmas nem volt, mindig szórakoztat, mindig magyar, mindig tartalmas, érdekes, mindig irodalmi színvonalon áll, mindig olcsó.

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 fill. Csak az újabb köteteket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek jegyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. ÉVFOLYAM	EGYETEMES REGÉNYTÁR
1-3. Az örök város. Irta Hall Caine (A tékozló fiu szerzője).....	3.00
4-5. Jó Pista Irta Szikra, és más elbeszélések kiváló magyar íróktól.....	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irta Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A milliomos stb. szerzője).....	1.20
7. Titkos vezedelmek. Irta Bárony István.....	1.20
8. A biborog burmószelencéje. Irta Harland.....	1.20
9-10. Meghízték. Irta Orczy Emma. (A vörös Pimpernel szerzője).....	2.40
11. A csák nemzetsége. Irta Malonyay Dezső.....	1.20
12. Születet házasság. Chantepleure.....	1.20
13-14. Vezéreszillag. Irta Pemberton.....	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI., Andrassy-ut 10

Egy óra alatt

elviszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

láb-izzadást

„Hegedüs-féle lábviz”

Ára 2 korona. Kapható mindenütt. Megrendelhető a készítőnél **HEGEDÜS BÉLA** gyógyszerésznél Bpest, Mátyás-tér 14. vagy **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésztárában Bpest, Király-u. 12.

Eladó

1000 darab tenyész anyabirka,

a hozzá való 40 darab kossal együtt; legfinomabb Electoral negretti merinó faj, kitűnő kondiczióban, az óbébai uradalom birka-nyájából (Ó-Béba posta, táviró és telefon-állomás; vasuti állomás: Oroszlámos vagy Kis-Zombor). Megtekintés bármikor.

Írásbeli ajánlatok intézendők az **Érdi uradalmi jószágigazgatósághoz** Érd, Fejérmegye.

Pontos és legjobb órák

5 ÉVI JÓTÁLLÁS
5 MELLETT :: ::

részletfizetésre is.

Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műórás

Budapest, Erzsébet-körut 29.

